

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

THE SYNTHESIS RESEARCH OF BUDDHIST RESEARCH INSTITUTE

โดย

พระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโท (แก้วบุตรดี)

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ.2556

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610656048

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

THE SYNTHESIS RESEARCH OF BUDDHIST RESEARCH INSTITUTE

โดย

พระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโท (แก้วบุตรดี)

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ.2556

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610656048

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

THE SYNTHESIS RESEARCH OF BUDDHIST RESEARCH INSTITUTE

Phramaha Nuntawit Dhirabhaddo (Kaewbooddee)

Buddhist Research Institute

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พ.ศ. 2556

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 610656048

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
ผู้วิจัย:	พระมหานันทวิทย์ ธีรภทโท (แก้วบุตรดี)
ส่วนงาน:	สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ:	2556
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 และสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหา จากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบการวิจัย สถิติโครงการวิจัย งบประมาณ นักวิจัยและผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย รวมถึงแนวทางการดำเนินการวิจัยที่เหมาะสม ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 319 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกจากงานวิจัยที่ปรากฏในฐานข้อมูลของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 255 เรื่อง (80% ของงานวิจัยในรอบ 10 ปี ของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)

ผลการวิจัยพบว่า

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยในระยะ 10 ปี (พ.ศ.2542-2551) พบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา

แต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร จากข้อค้นพบในการวิจัย มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ประการแรก.สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้มีผลงานการวิจัยในด้านคัมภีร์หรือหลักธรรมมากยิ่งขึ้น ประการที่สอง .ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นโครงการชุดและโครงการเดี่ยวไปพร้อมๆ กันอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลากรสร้างทีมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านขึ้นมา และประการที่สาม ควรมีการติดตามผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ที่มีต่อหน่วยงานมาน้อยเพียงใด

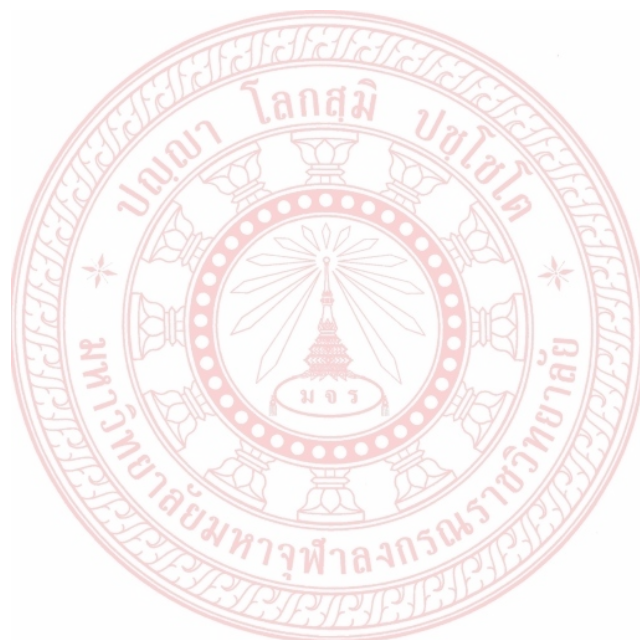
Research Title: THE SYNTHESIS RESEARCH OF BUDDHIST RESEARCH INSTITUTE.
Researchers: Phramaha Nuntawit Dhirabhaddo
Department: Buddhist Reaearch Institute
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Fiscal Year: B.E. 2013 / 2556
Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

The research objectives were to: (1) study research work characteristics of personnel of Mahachulalongkornrajavidyalaya University during the year 1999-2008.; and (2) synthesize quantitative and qualitative knowledge from the researches of Buddhist Institute, Mahachulalongkornrajavidyalaya University during 1999-2008. This research was descriptive research and content analysis was used to analyze research format, statistics of research projects, budgets, researchers, and results from research ,appropriate research guidelines and the concordance with the university research strategy. The sample was selected from the research that appears in the database of the Buddhist Research Institute at least 255 researches (80% of the 10 years of research conducted by the Buddhist Research Institute) and the final sample which selected by a specific random method consisted of 319 research studies that granted by the Buddhist Research Institute of Mahachulalongkornrajavidya University during 1999-2008. The findings of the study can be shown as follows:

In 10 years (1999-2008) of research that conducted by the Buddhist Research Institute found that; they were mostly research projects in the fiscal year of 2005 accounting for 53 projects (20.1%) and the qualitative study was the favorite research pattern accounting for 150 projects (56.8%). The Buddhist Research Institute approved research funding ranged from 100,001 to 500,000 baths for 178 projects (69.5%) and most research projects with a research grants of 500,001 baht or more were series research projects. However, when considering the overall research grants in 10 years, it was found that there were 256 researches projects that has a minimum subsidy of 40,000 baht and a maximum of 1,160,000 baht and the average was 238,142 baht per project.

Considering the concordance with the university research strategy found that most of the research conducted by the Buddhist Research Institute were in line with the research strategy of promoting Buddhism and monastic affairs accounting for 142 projects(58.8%) of the total project. Moreover, the results of the research are still limited or the use of research is still limited. Even though some of the research results are very beneficial to society, nation and Buddhism but lacked of synthesis of results research to use as much as possible. Recommendation: Firstly, the Buddhist Research Institute should provide qualitative research training for the development of personnel to do more research works in the field of scriptures or principles. Secondly, it should simultaneously support series and single research project to encourage the specialized research team building and thirdly, it should follow up how much the results of the research are taken advantage in term of the teaching and learning and management to the institute.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่ให้บริการบริหารการศึกษาเช่นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารและนักวิชาการได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาทิเช่น การใช้งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างนวัตกรรมทางด้านการศึกษาใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำผลงานวิจัยมาใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านอื่น ๆ ด้วย งานวิจัยจึงถือได้ว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในฐานะเป็นองค์ความรู้ เป็นนวัตกรรม เป็นฐานข้อมูลเพื่อการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และท้ายที่สุดนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โดยมีงานวิจัยเป็นเครื่องมือเป็นองค์ความรู้สนับสนุนที่สำคัญอีกด้วย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมถึงสนับสนุนให้มีการบวกรดดำเนินการวิจัย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ และนโยบายการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ครบรอบ 90 ปี มีภารกิจสำคัญคือ ดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แม้จะก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2522 ก็ตาม แต่การดำเนินงานสนองนโยบายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ได้เริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. 2527 โดยมหาวิทยาลัยได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 คณะ คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

การดำเนินงานในระยะแรก ฝ่ายบริหารได้ดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้ควบคู่ไปกับการศึกษารูปแบบการทำงาน ดังนั้นในปี พ.ศ.2530 จึงได้จัดประชุมกำหนดนโยบายเร่งด่วนของสถาบัน คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จะต้องเน้นการวิจัยตนเองเป็นหลัก เพื่อให้ทราบบทบาทและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อมาคณะอนุกรรมการยก่างงานวิจัยจึงได้กำหนดโครงการวิจัยขึ้นมา 3 โครงการ คือ 1) ประสิทธิภาพการผลิตพระพุทธศาสนาบัณฑิต 2) ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทัศนะของอาจารย์ พุทธศาสตรบัณฑิต

และพระสังฆาธิการ 3) ศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต ปี พ.ศ.2528-2529 แล้วมอบหมายให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จทันงานฉลอง มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครบ 100 ปี ในปี พ.ศ.2532¹ ตั้งแต่มีการริเริ่มใช้งานวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้มหาวิทยาลัยตื่นตัวที่จะสนับสนุนให้บุคลากรสนใจทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาตน พัฒนางานมากยิ่งขึ้น โดยมีพันธกิจด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา โดยระยะเริ่มต้นมีกรอบการวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้นต้อง สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยของชาติ เป็นการวิจัยที่ตั้งอยู่บนฐานของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เน้นการวิจัยที่มีส่วนช่วย (Contribution) สังคม เช่น ให้ทางออกแก่สังคม น่าสนใจ น่าเชื่อถือ มีการเผยแพร่สู่สังคม มีผลกระทบ (Impact) เช่น นำไปใช้พัฒนา มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มีการนำไปอ้างอิง ซึ่งผลกระทบของผลการวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยประสงค์ให้มีผลกระทบ 4 ระดับ คือ 1) ระดับสถาบัน 2) ระดับท้องถิ่น 3) ระดับชาติ 4) ระดับนานาชาติ เน้นความเป็นพุทธศาสนาจริง ๆ ทำเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ นานาชาตินำไปอ้างอิง มีเอกสารเผยแพร่ เช่น พุทธศาสตร์ปริทัศน์ เป็นต้น โดยมีขอบข่ายการวิจัย เช่น การวิจัยหลักธรรมวินัย การวิจัยเพื่อกิจการของมหาวิทยาลัย การวิจัยประกอบการเรียนการสอน ดำเนินการโดยอาจารย์และนิสิตทุกระดับ การวิจัยเพื่อกิจการของคณะสงฆ์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น ซึ่งขอบข่ายการวิจัยแต่ละปีก็มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยเฉพาะนโยบายพัฒนาประเทศที่ต้องการทำการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มโครงการระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 เข้ากับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ

1. การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

ศึกษาเกี่ยวกับหลักคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ชาดก ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาการตีความของนักปราชญ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เช่น ศึกษาวิธีการใช้ตรรกะในพระพุทธศาสนาเถรวาท, การศึกษาวิเคราะห์คำสอนเรื่อง ผู้พิการในพุทธศาสนา .ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรม เช่น สติปัญญาฐาน 4, อิทธิบาท โภชณงค์ สังคหวัตถุ, กรรมฐาน เป็นต้น

2. การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

ศึกษาพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจ

¹ พระมหาเจิม สุวโจ. บทความ “สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์” ในหนังสือ มหาจุฬาฯ ในรอบศตวรรษ. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532), หน้า 295-296.

พอเพียง สังคม ธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรมของทุกกลุ่มเป้าหมาย (เช่น การเมือง) การสื่อสาร สารสนเทศและเทคโนโลยี

3. การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์

ศึกษาเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพุทธศาสนา ศาสนบุคคล

4. การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง พระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทาลัย ด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย มี บทบาทอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาการให้ความรู้การทำวิจัยด้านพระพุทธศาสนาภายใต้วิสัยทัศน์²ที่ว่า

“ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ
สร้างคนดีและคนเก่ง อย่างมีสมรรถภาพ
จัดการศึกษาและวิจัยอย่างมีคุณภาพ
บริการวิชาการอย่างมีคุณภาพ
บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ”

จากวิสัยทัศน์ที่ว่า “จัดการศึกษาและวิจัยอย่างมีคุณภาพ” ดังกล่าวนั้น ได้ขยายความว่า หมายถึง “จัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้า กับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกัน คุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล และสันติสุข” ซึ่งสอดคล้องพันธกิจของ มหาวิทยาลัยที่ว่าด้วย “การวิจัยและพัฒนา” ซึ่งให้ความสำคัญกับการวิจัยและค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสห วิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม รวมทั้ง พัฒนา คุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย <<http://www.mcu.ac.th/site/philosophy.php>>, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2554

ด้วยวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าวนี้เอง สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเพื่อสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงได้มีการจัดสรรทุนสนับสนุน ส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ตลอดมา การทำวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือเป็นภาระหน้าที่หนึ่งที่มีการดำเนินการตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการทำวิจัยในเรื่องที่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้ความสนใจ การทำวิจัยเพื่อพัฒนางาน หรือการทำวิจัยอื่น ๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นต้น และจากการสำรวจงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เท่าที่ปรากฏทราบชัดและสืบค้นได้ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีการมีการอุดหนุนและเผยแพร่ผลงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมาจนปัจจุบันปีพ.ศ.2554 รวมกว่า 13 ปี มีโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จำนวน 411 เรื่อง³ โดยมีงานวิจัยที่สำเร็จเสร็จสมบูรณ์จำนวน 190 เรื่อง จากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย พบว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปีแรกคือระหว่างปีพ.ศ. 2542-2551 มีโครงการวิจัยที่สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 171 เรื่อง และงานวิจัยดังกล่าวเหล่านี้ยังไม่เคยมีนักวิจัยผู้ใดได้ทำการรวบรวมและนำมาสังเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม ทิศทาง และแนวโน้มงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในช่วงระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในดำเนินงาน การบริหารจัดการโครงการวิจัยวิจัย รวมถึงปรับปรุง พัฒนาระเบียบวิธีวิจัยที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้เห็นภาพรวมด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยในรอบ 10 ที่ผ่านม่อีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในรอบ 10 ปี (2542-2551) ที่ผ่านมามาเพื่อทำการการจัดกลุ่มโครงการวิจัยเข้าตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยทิศทางและเป้าหมายสอดคล้องกับ วช.และพระพุทธานุญาตและพระบรมราชโองการและแนวโน้มการวิจัยของมหาวิทยาลัย และผลที่ได้จากการวิจัย ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบสถานภาพการวิจัยและขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการโครงการวิจัย การกำหนดทิศทางและระเบียบวิธีการการวิจัยรวมถึงการพัฒนานโยบายการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นสถาบันวิจัยด้านพระพุทธานุศาสตร์ระดับนานาชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

1.2.2 เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

1.3 ปัญหาการวิจัย

³ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ < <http://www.mcu.ac.th/userfiles/file/โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติ.pdf>>. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2556.

1.3.1 รูปแบบ ลักษณะการทำวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นอย่างไร

1.3.2 องค์กรความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยมีขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา การวิเคราะห์รูปแบบการทำวิจัยและผลที่ได้จากการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1.4.1 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย

1.4.2 รูปแบบการวิจัย โดยแบ่งเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสม (เชิงปริมาณและคุณภาพ)

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ หมายถึง งานวิจัยที่ได้รับการจัดสรรทุนสนับสนุนงานวิจัย และเผยแพร่โดยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

1.5.2 รูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งในที่นี้หมายถึง รูปแบบการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสม (เชิงปริมาณและคุณภาพ)

1.5.3 การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง วิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาวิจัยนั้น ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ

1.5.4 ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย หมายถึง แนวทางหรือกรอบขอบข่ายในการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์การวิจัย ได้แก่

1.5.4.1 การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หมายถึง การวิจัยเกี่ยวกับหลักคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ชาดก ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาคติความของนักปราชญ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เช่น ศึกษาวิธีการใช้ตรรกะในพระพุทธศาสนาเถรวาท, การศึกษาวิเคราะห์คำสอนเรื่องผู้พิการในพุทธศาสนา .ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรม เช่น สติปัญญา 4, อิทธิบาท 4, โพชฌงค์ 8, สังคหวัตถุ, กรรมฐาน เป็นต้น

1.5.4.2 การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม หมายถึง การวิจัยเกี่ยวกับการนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจพอเพียง

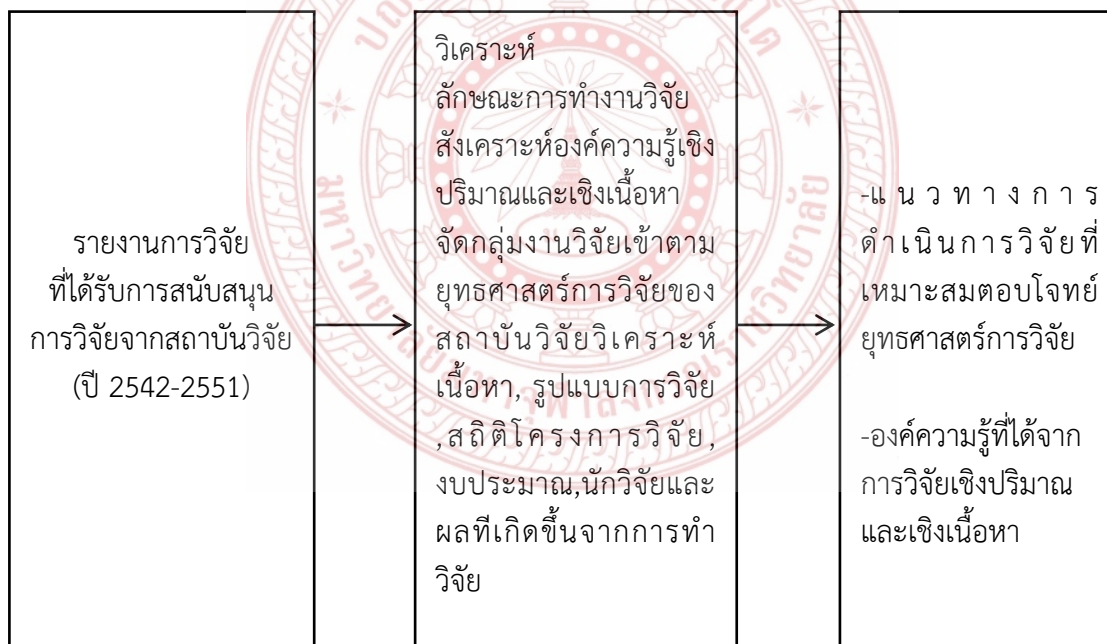
สังคม ธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรมของทุกกลุ่มเป้าหมาย (เช่น การเมือง) การสื่อสารสารสนเทศและเทคโนโลยี

1.5.4.3 การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ หมายถึง การวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสम्บัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล

1.5.4.4 การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย หมายถึง การวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา

1.5.5 บุคลากร หมายถึง อาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ได้รับการจัดสรรทุนสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัย

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรมราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 และเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.7.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้การวิจัยแบบมีแผนแบบเชิงเดียวเพื่อนำข้อค้นพบองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบกับดุลพินิจในเชิงนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ ประเด็นในการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ต่อไป

1.7.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 319 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยที่ปรากฏในฐานข้อมูลของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์และสามารถตามตัวเล่มได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 255 เรื่อง (80% ของงานวิจัยในรอบ 10 ปี ของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)

1.7.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ในครั้งนี้คือแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อการเก็บข้อมูลจากงานวิจัยจำนวนไม่น้อยกว่า 255 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ แบบประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่ศึกษาแบบประเมินคุณลักษณะและแบบบันทึกผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) แบบตรวจสอบรายการ (check list form) เป็นแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยที่ใช้เป็นประชากรศึกษา โดยมีหัวข้อข้อในการบันทึกดังนี้

- 1.1) ชื่อเรื่อง/ ปีที่ทำงานวิจัย/ข้อมูลนักวิจัย/ประเด็นวิจัย
- 1.2) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัย
- 1.3) ประเภทของการวิจัย
- 1.4) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- 1.5) รูปแบบของการวิจัย
- 1.6) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 1.7) วิธีการดำเนินวิจัย
- 1.8) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.9) ข้อค้นพบและประโยชน์ของการวิจัย

2) **แบบประเมินคุณภาพของงานวิจัย** เป็นการประเมินข้อมูลคุณภาพพื้นฐานของงานวิจัยที่นำมาศึกษาและประเมินเพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาศึกษาแบ่งตามประเด็นต่าง ๆ โดยใช้การให้คะแนนตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5	คะแนน	สำหรับผลการประเมินระดับดีมากที่สุด
4	คะแนน	สำหรับผลการประเมินระดับดี
3	คะแนน	สำหรับผลการประเมินระดับปานกลาง
2	คะแนน	สำหรับผลการประเมินระดับน้อย
1	คะแนน	สำหรับผลการประเมินระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อประเมินคุณภาพของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แปลความว่า มีคุณภาพมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แปลความว่า มีคุณภาพมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แปลความว่า มีคุณภาพปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แปลความว่า มีคุณภาพน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แปลความว่า มีคุณภาพน้อยที่สุด

1.7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้เก็บรวบรวมงานวิจัยที่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่กำหนดไว้

1) สืบค้นงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

2) อดสำเนารายงานการวิจัยที่ตีพิมพ์พ.ศ. 2542-2551

3) อ่านและบันทึกข้อมูลรายงานการวิจัยตามเครื่องมือที่นักวิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

จากนั้นที่นักวิจัยอ่านงานวิจัยและให้คะแนนการคัดเลือกคุณภาพงานวิจัยโดยคัดเลือกงานวิจัยที่ได้คะแนนการประเมินด้านคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาอ่านเพื่อบันทึกข้อมูลคุณลักษณะ จัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อคุณลักษณะ วิเคราะห์ตามกลุ่มของหัวข้อด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ภาพรวมของรายงานการวิจัยแต่ละเรื่องตามองค์ประกอบของงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อหาความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานการวิจัยแต่ละเล่ม และตรวจสอบรูปแบบการวิจัย เนื้อหาการวิจัยเข้าตามยุทธศาสตร์การวิจัยที่กำหนดไว้ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นกรอบในการพิจารณาว่าประเด็นเนื้อหาของงานวิจัยแต่ละเรื่องตรงกับองค์ความรู้ใดตามแนวคิดการจำแนกกลุ่มงานวิจัยสถาบันวิจัยและนำเสนอประกอบความเรียง

3. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อค้นพบจากงานวิจัยเพื่อนำเสนอเป็นข้อค้นพบเชิงนโยบาย

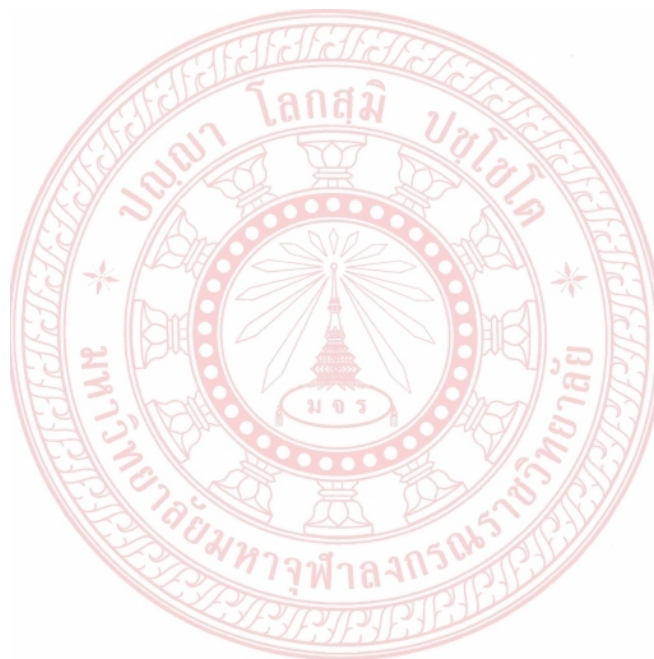
โดยใช้นำงานวิจัยแต่ละเรื่องมาเขียนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากเนื้อหาที่ปรากฏในเอกสาร (manifest content) และตีความเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ในเอกสารที่เกี่ยวข้อง (latent content) โดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวคิดของ สุกงาค์ จันทวานิช (2552) ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหา มีดังต่อไปนี้

- (1) จำแนกถ้อยคำหรือใจความที่ปรากฏในเอกสาร
- (2) ตีความถ้อยคำที่ปรากฏในวิดิทัศน์ จำแนกถ้อยคำหรือใจความออกมา
- (3) สังเคราะห์ถ้อยคำหรือใจความที่จำแนกออกมา เพื่อสร้างข้อสรุป

1.8 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1.6.1 ได้ทราบสถานภาพรวมถึงลักษณะของงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1.6.2 ผลงานวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจะได้เป็นองค์ความรู้ ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้สนใจในการศึกษาวิจัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห่อภิมาน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย
- 2.4 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - 2.4.1 รายชื่อโครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2542-2552
 - 2.4.2 รายละเอียดงบประมาณงานวิจัย ปีงบประมาณ 2542-2552
 - 2.4.3 กระบวนการให้ทุนวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
 - 2.4.4 กระบวนการรับทุนวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
 - 2.4.5 ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 2.5 งบประมาณโครงการวิจัย ปี 2542-2552
- 2.6 สถิตินักวิจัยประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พ.ศ. 2542 – 2552

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

สำหรับแนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยในสังคมไทยนั้นในปัจจุบันยังถือว่าเป็นแนวคิดการวิจัยที่ยังอยู่ในวงแคบและได้รับความสนใจจากนักวิจัยทั่วไปน้อยเนื่องเพราะมีระเบียบวิธีที่ค่อนข้างละเอียดและต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตามได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น อุทุมพร จามรมาน¹ ซึ่งได้ถึงการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการนำส่วนย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การบรรยายความรู้สึกร่วมกันโดยการนำคำต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการทำงานบางอย่างจนเกิดผลโดยมาจากการประชุมระดมสมองหรือการสร้างทฤษฎีใหม่ โดยการเชื่อมโยงทฤษฎีเก่าเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับแฮริสันและแบรมสันที่ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์ว่า เป็นการรวบรวมสิ่งที่แตกต่างกันเข้าไว้ด้วยกัน ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างจากคุณสมบัติเดิมและไม่มีรูปทรงเดิมหลงเหลืออยู่

ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน² กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการศึกษารายงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน ซึ่งสามารถทำการสังเคราะห์ได้จากข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขและข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่เป็นเนื้อหาเชิงบรรยาย ในปัจจุบัน พบว่า ได้มีการพัฒนาเทคนิคการสังเคราะห์งานวิจัย

¹ อ่างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงสังเคราะห์. กรุงเทพฯ : ซัคเซสมิเดีย.

² อุทุมพร จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชซิง.

ให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น วิธีวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta Analysis) เป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งใช้วิธีการทางสถิติทำการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีแก่นสารน่าเชื่อถือได้และให้ได้ข้อค้นพบใหม่ โดยมีงานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยการวิเคราะห์ วิธีการสังเคราะห์จะนำผลการวิจัยจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาปรับให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและนำมาเป็นตัวแปรตามในการสังเคราะห์งานวิจัย ส่วนตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะของงานวิจัย (Research Characteristics) ผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบได้ว่าขนาดอิทธิพลของตัวแปรจัดกระทำ มีผลต่อตัวแปรตามเป็นปริมาณเท่าใด ขนาดของอิทธิพลของตัวแปรจัดกระทำแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และสามารถเชื่อมโยงผลจากการวิจัยแต่ละเรื่องนั้นเข้าด้วยกันได้ โดยผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้จะไม่ถูกแทรกแซงด้วยความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัย ส่วนวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีการสังเคราะห์ที่สามารถสังเคราะห์ได้ทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณลักษณะ โดยใช้กระบวนการหลายๆ อย่าง ที่มีความเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความเห็นของตนในการวิเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่การสรุปข้อมูลที่ได้มาอย่างเป็นระบบ มีความเป็นปรนัย เพื่อสรุปความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง รวมทั้งการอธิบายถึงสาเหตุที่มาของความแตกต่างเหล่านั้น ให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช³ ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหานั้นๆ มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติ

มะยูตี ตีอรามะ⁴ ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) เป็นระเบียบวิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหานั้นๆ มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบ

ฉัตรศิริปิยะพิมลสิทธิ์⁵ ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) หมายถึง การศึกษาข้อเท็จจริงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ หลากๆ เล่ม แล้วมาจัดเป็นหมวดหมู่และนำเสนออย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การศึกษารายงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน โดยใช้วิธีการทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อสรุปผลการวิจัย สรุปความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง รวมทั้งการอธิบายถึงสาเหตุที่มาของความแตกต่างเหล่านั้น ให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

³ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.

⁴ มะยูตี ตีอรามะ. (2547). การสังเคราะห์งานวิจัย. แหล่งที่มา <http://educms.pn.psu.ac.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556

⁵ ฉัตรศิริปิยะพิมลสิทธิ์. (2549). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ภาควิชาการประเมินผลและวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยที่ขอบเขตการดำเนินงานครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ในกระบวนการทำวิจัยไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแนวคิดทฤษฎี หลักของศาสตร์ที่ศึกษา การสังเคราะห์ระเบียบวิธี รวมถึงการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากผลงานวิจัย ทำให้การสังเคราะห์งานวิจัยมีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการวิจัยวิจัยแตกต่างกันไปดังนี้

นางลักษณ์ วิรัชชัย⁶ ได้อธิบายลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยว่าการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างจากการวิจัยทั่วไปที่ลักษณะข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทั่วไปเป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งทุติยภูมิที่นักวิจัยรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มประชากร แต่ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัยนั้น คือ รายงานการวิจัยจำนวนหลายๆเรื่อง ที่ศึกษาปัญหาเดียวกันในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยาย และ/หรืออนุมานให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับกลุ่มประชากรส่วนในการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น

เนื่องจากข้อมูล คือ งานวิจัยหลายๆเรื่อง แต่ละเรื่องใช้มาตรวัดตัวแปร แบบแผนการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกันและผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องกันและขัดแย้งกันดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องสร้างดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัยแต่ละเรื่องก่อนเพื่อปรับให้งานวิจัยเหล่านั้นมีหน่วยเดียวกัน แล้วจึงวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ดัชนีมาตรฐานเหล่านั้นให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสรุปสุดท้ายสำหรับกลุ่มประชากรทุกกลุ่มประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

ขณะที่กลาสส์และคณะ(Glass and others)⁷ ได้กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยว่าการสังเคราะห์งานวิจัยจะมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย5ประการได้แก่

ประการแรกการนำแนวคิดทฤษฎีและหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกันมาทำการสรุปให้เห็นเป็นแนวคิดทฤษฎีตัวแบบใหม่ขึ้นมา

ประการที่สองการสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่2เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน

ประการที่สามการสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้นเพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา

ประการที่สี่เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา

โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆเป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไปเช่นในการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์โดยศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่พบว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ก็คือผู้นำผู้ที่ทำหน้าที่สังเคราะห์งานวิจัยจะต้องหาข้อสรุปร่วมกันให้ได้ว่าผู้นำแต่ละหน่วยงานที่ประสบ

⁶นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์อภิมาน Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁷อ้างถึงใน นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์อภิมาน Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผลสำเร็จล้วนใช้สไตล์ผู้นำอย่างไรเช่นเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมเน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนเน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลงเน้นการจูงใจ เป็นต้น

ประการที่ห้าเป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นต่างๆมีการนำมาใช้เหตุผลเชิงอุปมานรวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป

นอกจากนี้การแบ่งประเภทข้อมูล จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการแบ่งการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวสามารถแบ่งเป็น 5 ลักษณะได้แก่

3.1 Primary analysis คือการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลดิบที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง แล้ววิเคราะห์สรุปผลซึ่งวิธีนี้จะเกิดความคลาดเคลื่อนต่ำเนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 Secondary analysis คือการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัยใหม่ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น

3.3 Meta - analysis หรือการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยเพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของข้อมูลในงานวิจัยเหล่านั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับ Secondary analysis แต่ข้อมูลคือรายงานการวิจัย

3.4 Best Evidence analysis เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำ Meta - analysis แต่ใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ ดังนั้นจึงเกิดปัญหาว่าการใช้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยทั้งหมดหรือไม่ เพราะอาจมีการละเลยงานวิจัยบางเรื่องไป หรือในขั้นของการประเมินคุณภาพงานวิจัยอาจเกิดความลำเอียงจากผู้วิจัยได้

3.5 Best Case analysis คือการทำ Meta - analysis ที่ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยแต่ใช้ย้อนกลับไปใช้ข้อมูลดิบจากงานวิจัยเดิม ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ กับ Secondary analysis แต่ข้อมูลเหล่านี้มาจากงานวิจัยหลายๆเรื่อง โดยสมมติว่างานวิจัยเดิมอาจมีการวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาด หรือให้ค่าสถิติผิดพลาด ซึ่งวิธีการนี้สามารถแก้ปัญหาในประเด็นนี้ได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จะขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แต่ละรูปแบบก็มีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยจะพิจารณาเลือกใช้วิธีการในรูปแบบใดให้เกิดความเหมาะสมกับงานวิจัยของตนเองมากที่สุด

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นงานที่สำคัญที่นักวิจัยทุกคนต้องทำเพื่อเชื่อมโยงความรู้จากงานวิจัยในอดีตกับงานวิจัยที่สร้างขึ้นใหม่ การสังเคราะห์งานวิจัยจึงมีความสำคัญต่อนักวิจัยและผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้⁸

- 1) เป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการในอดีตกับงานวิจัยที่กำลังทำในปัจจุบัน

⁸ มะยูตี ดือรามะ, การสังเคราะห์งานวิจัย. แหล่งที่มา: <http://educms.pn.psu.ac.th>, สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556

2) เป็นบทสรุปองค์ความรู้ในเรื่องที่นักวิจัยกำลังทำการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยรุ่นหลังในการกำหนดทิศทางของสมมติฐานต่างๆ รวมทั้งจะช่วยให้ประหยัดเวลาและแรงงานของนักวิจัยรุ่นหลังในการศึกษาค้นคว้า

3) เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยกำหนดแนวทางในการทำวิจัยให้มีคุณภาพ เมื่อนักวิจัยได้ศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของตน โดยศึกษาถึงปัญหาวิจัย การกำหนดแบบแผนการวิจัยและผลการวิจัย รวมทั้งจุดเด่นและข้อจำกัดของงานวิจัยที่ผ่านมาแล้วย่อมทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการกำหนดแบบแผนการวิจัยของตนได้อย่างเหมาะสม

4) เป็นเครื่องมือบ่งชี้คุณภาพงานวิจัย งานวิจัยที่มีการทำรายงานการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้อย่างสมบูรณ์ ย่อมมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่างานวิจัยที่ทำนั้นไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยในอดีต งานวิจัยที่ทำนั้นมีส่วนสำคัญที่จะสร้างเสริมองค์ความรู้ใหม่ มีแบบแผนและวิธีดำเนินการวิจัยที่มีความเที่ยงตรง และมีผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์จริง

5) เป็นหลักประกันความสำเร็จของงานวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นหลังว่าตนมีความรู้ในเรื่องที่จะทำการวิจัยดีและให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้สนับสนุนโครงการวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ผู้ประเมินงานวิจัยและผู้บริโภคงานวิจัยว่างานวิจัยที่ทำมีแหล่งข้อมูลที่เพียงพอและมีประโยชน์

นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัยในปัจจุบันมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักวิจัยหรือนักวิชาการตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและทำการวิจัยเพิ่มมากขึ้น งานวิจัยจำนวนนับร้อยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันโดยใช้รูปแบบ วิธีการดำเนินการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างต่างกัน ผลการวิจัยเหล่านั้นมีทั้งที่สอดคล้องกัน และขัดแย้งกัน เป็นผลให้ผู้ทำการวิจัยต่อเนื่องหรือผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์งานวิจัยเกิดความสับสนและไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติได้ด้วยเหตุนี้ นักวิจัยจึงให้ความสำคัญกับการสังเคราะห์งานวิจัย และพยายามพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ให้มีระบบ มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยต่อเนื่อง และการนำผลการวิจัยไปสร้างความเจริญให้กับสังคมอย่างแท้จริง

ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพรจามรมานและสุวิมล ว่องวานิช⁹ ได้กล่าวถึงประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้สอดคล้องกันว่ามีวิธีการสังเคราะห์จำแนกออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

2.1 การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) คือการสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัยโดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายจะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วยหรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้

2.2 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) คือการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติเป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกันและบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมดพร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of analysis) หรือการ

⁹ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.

วิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis)

ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์และลักษณะของงานวิจัยโดยถ้าการสังเคราะห์นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องหรือสรุปภาพรวมของเนื้อหาสาระจะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะแต่ถ้าการสังเคราะห์มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกันและบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะของงานวิจัยจะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

ขั้นตอนของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดซับซ้อนในการดำเนินการผู้วิจัยจึงควรมีการลำดับขั้นตอนและวางแผนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุดคุณลักษณะ¹⁰ ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไปประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อปัญหาการสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการวิจัยซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการวิจัยอย่างน้อย 2 รายเนื่องจากปัญหาการวิจัยนั้นต้องมีคุณค่าน่าสนใจและยังไม่มีคำตอบแน่ชัดมักจะเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยจำนวนมากปัญหาดังกล่าวจึงเหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาเมื่อกำหนดปัญหาวิจัยแล้วผู้วิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจนโดยศึกษาแนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผนและสมมุติฐานการวิจัย

ขั้นที่ 3 การเสาะค้นคัดเลือกและรวบรวมงานวิจัยผู้วิจัยต้องค้นคว้าและเสาะหางานวิจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้โดยศึกษาตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียดมีเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพมีความเที่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนดส่วนการรวบรวมผลของการวิจัยนั้นใช้วิธีการจดบันทึกถ่ายเอกสารหรือกรอกแบบฟอร์มก็ได้

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นขั้นตอนที่มีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยผลการวิจัยรายละเอียดลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปจากนั้นจึงแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ขั้นที่ 5 การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยจะมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่วไปโดยจะต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอนพร้อมทั้งข้อสรุปข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน

สำหรับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะผู้วิจัยจะต้องสรุปเป็นประเด็นหลักของผลการวิจัยในแต่ละเรื่องและบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้นทั้งนี้ผู้วิจัยต้องสรุปด้วยความเที่ยงธรรมไม่ลำเอียงและไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์วิธีการ

¹⁰ นงลักษณ์ วีรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์อภิมาน Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของผลการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่สามารถใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงปริมาณได้

แนวทางการสังเคราะห์งานวิจัยของนางลักษณะ วิรัชชัย ดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับแนวคิดขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยของคูเปอร์ และ ลินเชย์ (Cooper and Lindsay)¹¹ ที่ได้เสนอขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อปัญหาสิ่งที่สำคัญคือการนิยามปัญหาของแต่ละคนเช่นมีนักปริทัศน์ 2 คนนิยามคำว่า “การบ้าน” แตกต่างกันคนแรกให้คำนิยามว่าการบ้านคืองานที่นักเรียนผิดพลาดในสิ่งที่พวกเขาเรียนรู้ในชั้นเรียนในขณะที่อีกคนให้คำนิยามรวมไปถึงการเข้าไปชมพิพิธพันธ์และการดูรายการโทรทัศน์ด้วยดังนั้นผู้ที่นำข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านได้หลายประเด็นมากกว่าคือผู้ที่ให้คำนิยามไว้กว้างกว่านั่นเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสาะค้นงานวิจัยการระบุประชากรสำหรับการเสาะค้นงานวิจัยควรครอบคลุมเป้าหมาย 2 ประการคือต้องการข้อค้นพบที่ตอบสนองผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมดในปัญหาที่ศึกษาส่วนอีกเป้าหมายหนึ่งคือต้องการให้การศึกษาที่รวบรวมมาอ้างอิงไปยังประชากรที่ศึกษาได้โดยจะใช้งานวิจัยเป็นแหล่งปฐมภูมิแต่ก็ได้มีผู้โต้แย้งว่าอาจหาได้จากแหล่งอื่นเช่น เครือข่ายวารสาร (journal network) ฐานข้อมูลอ้างอิง (inference databases) และการติดต่อระหว่างบุคคล (personal communication)

ขั้นที่ 3 การประเมินข้อมูลหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมงานวิจัยมาแล้วซึ่งต้องสร้างเกณฑ์การตัดสินคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่มว่ามีองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะสังเคราะห์หรือไม่ความแตกต่างในการปริทัศน์จะเกิดจากความแตกต่างระหว่างเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานวิจัยด้วยบางคนจะเชื่อว่างานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีคุณภาพและสมบูรณ์แต่ก็มีบางคนที่ไม่เห็นด้วยในการนำเอาการตีพิมพ์มาประเมินว่างานวิจัยนั้นจะมีคุณภาพจริงๆเนื่องจากงานวิจัยที่ไม่ได้รับการตีพิมพ์อาจให้ผลคล้ายๆกันมีนัยสำคัญทางสถิติเหมือนกันซึ่งอาจมีคุณภาพมากกว่าก็ได้

ขั้นที่ 4 ขั้นการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในขั้นนี้ผู้วิจัยจะต้องตัดสินว่าจะใช้การวิเคราะห์แบบอภิมานหรือไม่แหล่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และแปลความหมายนั้นคือกฎการสรุปที่ผู้ปริทัศน์งานวิจัยใช้ในการสังเคราะห์

ขั้นที่ 5 ขั้นการนำเสนอขั้นนี้จะเป็ผลผลิตสำคัญเป็นแหล่งสะสมความรู้โดยสิ่งที่ทำให้ความเชื่อถือได้ของรายงานไม่ดีเท่าที่ควรก็คือการละเว้นรายละเอียดที่ว่านักวิจัยจัดระบบการปริทัศน์อย่างไรเพื่อที่สามารถให้ผู้อื่นทำซ้ำในข้อสรุปนั้นได้และการสังเคราะห์นั้นจะล้ำสมัยถ้าไม่พูดถึงตัวแปรและความสัมพันธ์ที่สำคัญในเรื่องนั้นๆ

จากขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยขั้นต้นสรุปได้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยจะต้องมีขั้นตอนในการกำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์การเสาะหางานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ซึ่งอาจรวมไปถึงการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่ได้ค้นพบการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องอย่างมีระบบซึ่งในการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายเนื่องจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีความหลากหลายมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่มีความแตกต่างกันมี

¹¹ อังคินันท์อินทรวงศ์.(2551).การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเคลียดและการเผชิญความเครียดของคนไทย.กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อสรุปความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องของภาควิชาการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

กลาสส์ (Glass)¹² ได้ใช้ศัพท์คำว่า “Meta analysis” เป็นครั้งแรกในสุนทรพจน์ที่กล่าวในฐาณะประธานคณะกรรมการดำเนินงานประชุมประจำปีของสมาคมวิจัยการศึกษาอเมริกัน (American Education Research Association = AERA) และในบทความทางวิชาการปี ค.ศ. 1976 โดยให้ความหมายว่า Meta analysisเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์(Analysis of Analysis) ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย

ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

จากการที่ อุทุมพร จามรมาน¹³, สุพัฒน์ สุขมลสันต์¹⁴, นงลักษณ์ วิรัชชัย¹⁵ ได้กล่าวถึงความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณในลักษณะที่สอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณได้ว่า การวิเคราะห์ห่อภิมาณ หมายถึง การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงปริมาณหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกัน โดยใช้วิธีการทางสถิติทำการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่จะสังเคราะห์สรุปผลการวิจัยทั้งหมดเพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ความสำคัญของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

การวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัยเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนมากเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีแก่นสารน่าเชื่อถือได้และให้ได้ข้อค้นพบใหม่ที่จะทำให้ผู้ใช้ผลการวิจัยมีความมั่นใจยิ่งขึ้นกว่าการใช้ผลจากงานเพียงบางเรื่องเท่านั้น การวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัยเป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณที่อาศัยค่าตัวเลข และวิธีการทางสถิติ เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อคำนวณผลการวิจัยออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน จึงเป็นวิธีการที่ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือได้มากกว่าการสรุปงานวิจัยในเชิงบรรยายหรือเชิงคุณภาพเท่านั้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta Analysis) เป็นวิธีการที่ได้ข้อค้นพบเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีใครค้นพบอย่างแน่ชัด จึงมีความสำคัญมากเป็นอันดับแรกในการพัฒนาศาสตร์อย่างใดอย่างหนึ่ง การวิเคราะห์ผลของการวิเคราะห์ห่อภิมาณหลายๆเรื่อง เรียกว่า “การวิเคราะห์ห่อภิมาณ” (Mega Analysis) จะได้ข้อความรู้เป็นสาขาของศาสตร์ต่างๆ (Disciplines) และการวิเคราะห์ห่อภิมาณหลายๆเรื่องเรียกว่า “การอัครมวิเคราะห์ห่อภิมาณ”(Super Analysis) และการวิเคราะห์นี้ก็จะได้ข้อความรู้ที่เป็นศาสตร์ได้ในที่สุด

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

¹² อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์ห่อภิมาณ Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัย การศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

¹³ อุทุมพร จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : ฟีนนี่พับบลิชชิง.

¹⁴ สุพัฒน์ สุขมลสันต์. (2535). การอัครมวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515-2530. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁵ นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์ห่อภิมาณ Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย¹⁶ สรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ห่อภิมาณออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจว่า การวิเคราะห์ห่อภิมาณมุ่งหมายจะตอบคำถามวิจัยในประเด็นใด การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นแบบเดียวกันกับขั้นตอนการกำหนดปัญหาในการวิจัยทั่วไป ซึ่งต้องรวบรวมการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดปัญหาวิจัย และแนวทางการเลือกงานวิจัยในขั้นตอนต่อไปให้ชัดเจนด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจและรวบรวมงานวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากการศึกษาวรรณคดีมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขต และลักษณะของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์รวมทั้งการกำหนดวิธีการสืบค้นงานวิจัย การกำหนดจำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ การศึกษางานวิจัยและการประเมินคุณภาพงานวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยเฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องการศึกษา และเป็นงานวิจัยที่มีมาตรฐานตามที่นักวิจัยต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 การประมาณค่าดัชนีมาตรฐาน ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลข้อค้นพบหรือผลการวิจัยแต่ละเรื่องมาประมาณค่าให้เป็นดัชนีมาตรฐาน ในกรณีที่คำนวณค่าจากการวิจัยเชิงทดลองสามารถประมาณค่าของขนาดอิทธิพล (Effect Size : d) และกรณีงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์สามารถประมาณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient : r) เพื่อที่จะได้นำไปสังเคราะห์งานวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการใช้วิธีการทางสถิติในการสังเคราะห์บูรณาการข้อค้นพบจากงานวิจัยทั้งหมด ให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 5 การเสนอรายงานการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ขั้นตอนนี้คือการเสนอรายงานการวิเคราะห์ห่อภิมาณโดยละเอียดตั้งแต่ปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์การสังเคราะห์งานวิจัย ข้อมูลที่ใช้วิธีการใช้ผลการดำเนินงานทั้งหมด รวมทั้งการสรุป การอภิปรายผลการวิจัยและการให้ข้อเสนอแนะ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย

ปัจจุบันการวิจัยได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของมวลมนุษยชาติ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราต้องการศึกษา ผลของการวิจัยภายใต้การดำเนินการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์แต่ละคนหรือกลุ่มคนเป็นอย่างมาก ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันได้ รวมไปถึงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองของประเทศนอกจากนี้การวิจัยยังช่วยสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปใช้เป็นฐานความรู้ในการพัฒนาประเทศชาติได้อีกด้วย ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย(Research methodology)และการเรียนรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย (Research Method) จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมอีกด้วย

ในการศึกษาเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย(Research methodology) ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) กระบวนทัศน์ของการแสวงหาความจริง และ 2) ความหมายประเภทและกระบวนการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

¹⁶นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์ห่อภิมาณ Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

1. กระบวนทัศน์ของการแสวงหาความจริง ประเด็นการโต้แย้งทางวิชาการที่ว่า วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative method) กับวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative method) วิธีการใดจะเหมาะสมมากกว่ากันในการแสวงหาความรู้ ความจริงเพื่ออธิบาย ทำนายและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมและ/หรือพฤติกรรมของมนุษย์ อดอง นัยพัฒน์¹⁷ กล่าวว่าประเด็นการโต้แย้งดังกล่าวไม่อาจหาข้อสรุปอย่างแน่นอนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนทัศน์ ซึ่งเป็นชุดความเชื่อพื้นฐานที่ใช้ชี้้นำการกระทำที่นักวิทยาศาสตร์ทั้งสองกลุ่มยึดถือเป็นแนวทางหลักสำหรับพิจารณาและทำความเข้าใจสรรพสิ่งต่างๆในโลก การถกเถียงว่าแนวทางใดดีกว่ากันหรือเร็วกว่านั้นเป็นการถกเถียงที่เปล่าประโยชน์ซึ่งในปัจจุบันนักวิชาการได้มีวุฒิทางด้านกรวิจัยมากขึ้น ยอมรับในจุดอ่อนของแนวทางการวิจัยที่ตนเองเคยใช้และใช้อยู่ และยอมรับนำเอาแนวทางการวิจัยที่ตนเองไม่เคยใช้ในอดีตมาใช้เพื่อเสริมให้ผลงานวิจัยมีความถูกต้องเชื่อถือได้และได้สิ่งที่เป็นจริงหรือความจริงมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะความจริงนั้นจะเป็นความจริงจากการตีความ และความเข้าใจทั้งของผู้ที่ตกเป็นเป้าหมายของการศึกษาและผู้ที่ทำการศึกษาวิจัย

ดังนั้น ประเด็นคำถามที่ว่าควรใช้วิธีการใดในการสืบค้นหาความรู้ความจริง จึงมีความสำคัญน้อยกว่าประเด็นคำถามที่ว่ากระบวนทัศน์แบบใดที่นักวิทยาศาสตร์ยึดถือเป็นแนวทางในการสืบค้นหาความรู้ความจริง ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่ากระบวนทัศน์หลักที่นักวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ยึดถือคือกระบวนทัศน์แบบปฏิฐานนิยม ส่วนกลุ่มหลังคือ กระบวนทัศน์แบบตีความนิยม/สร้างสรรค์นิยมดังนั้นเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนทัศน์ทั้งสองแบบจึงได้ศึกษารายละเอียดของกระบวนทัศน์ดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละกระบวนทัศน์ ดังนี้

1. กระบวนทัศน์แบบปฏิฐานนิยม (Positivism Paradigm) เป็นกระบวนทัศน์หลักดั้งเดิมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการแสวงหาความรู้ความจริงของมวลมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวตะวันตกนับตั้งแต่ประมาณช่วงหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา คำว่า ปฏิฐานนิยม (Positivism) เป็นคำที่ออกัสต์กอมต์ (Auguste Comte, 1797-1757)¹⁸ นักปรัชญาผู้มีชื่อเสียงชาวฝรั่งเศส ใช้เพื่อแสดงแนวคิดเชิงปรัชญาแบบประจักษ์นิยม (Empiricism) ที่ให้ความสำคัญกับการสืบค้นธรรมชาติของการเกิดปรากฏการณ์ใด ๆ ที่สนใจมากกว่าการแสวงหาเหตุผลระดับรากฐานที่สุดของการเกิดปรากฏการณ์ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้ที่แท้จริง (True Knowledge) ซึ่งได้จากประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตาเห็นรูป ลิ้นชิมรส จมูกดมกลิ่น หูได้ยินเสียง และผิวหนังรับสัมผัส ร้อน/เย็นหรือแข็ง/นุ่ม ส่วนความรู้ใด ๆ ที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยประสบการณ์ผ่านทางตา หู จมูก ลิ้นหรือกาย เป็นแต่เพียงความเชื่อ คำบอกเล่า หรือคำกล่าวอ้างที่ไร้ความหมาย ไม่มีคุณค่าควรแก่การสนใจแม้ว่ากระบวนทัศน์แบบปฏิฐานนิยมจะมีกระบวนการเชิงสาเหตุและผลตามหลักทางวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งผลที่ได้จะเป็นความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ แต่ในชีวิตจริงในสังคม

¹⁷ อดอง นัยพัฒน์. (2547). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ = Quantitative and qualitative research methodologies in behavioral and social sciences. กรุงเทพฯ : สามลดา.

¹⁸ อังถึงใน อดอง นัยพัฒน์. (2547). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ = Quantitative and qualitative research methodologies in behavioral and social sciences. กรุงเทพฯ : สามลดา.

การยึดในหลักเหตุและผลทางวิทยาศาสตร์อย่างเคร่งครัดก็ไม่อาจอธิบายชีวิตทางสังคมได้อย่างครบถ้วน เพราะมีข้อจำกัดจำนวนมากในการทำความเข้าใจมนุษย์และสังคมได้อย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวเยอร์เก้น ฮาเบอมาส(Habermas, 1970)¹⁹ นักทฤษฎีทางสังคมเห็นว่า ปัญหาหลักของสังคมสมัยใหม่คือ การที่ความรู้แบบวิทยาศาสตร์มีอำนาจขึ้นนำสังคมมากเกินไป ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ได้ถูกนำมาใช้ยกย่ำถ่างเหวความสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งยังได้บดบังความรู้ในเชิงการตีความและความรู้ที่นำไปสู่การปลดปล่อย ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการขึ้นนำการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. กระบวนทัศน์แบบตีความนิยม (Interpretivism Paradigm) คำว่าตีความนิยม (Interpretivism) และสรรค์สร้างนิยม (Constructivism) เป็นคำศัพท์ทางวิชาการที่ปรากฏให้เห็นในพจนานุกรมทางปรัชญาและวิธีวิทยาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

นอกจากนี้คำว่าสรรค์สร้างนิยมยังได้รับการอ้างถึงบ่อยๆ ในแวดวงการศึกษาในฐานะที่เป็นคำศัพท์ทางวิชาการสำหรับใช้อธิบายแนวความคิดเชิงปรัชญาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลหรือกลุ่มตีความหมายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เรียนรู้หรือได้ประสบและสรรค์สร้างเป็นองค์ความรู้ ขึ้นด้วยตนเองบนรากฐานทางด้านวุฒิภาวะ สติปัญญา ค่านิยมส่วนบุคคลและสังคมของผู้เรียน โดยทั่วไปความหมายของคำศัพท์ทางวิชาการทั้งสองคำนี้มีความเกี่ยวข้องกันค่อนข้างมาก แต่ถ้าพิจารณาความหมายอย่างเจาะจงตามบริบทแวดล้อมของคำและจุดมุ่งหมายในการสื่อความของผู้ใช้คำ แต่ละบุคคลอาจพบว่า มีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ในที่นี้จะใช้คำศัพท์ทางวิชาการทั้งสองคำร่วมกันเพื่อสื่อความหมายโดยทั่วไป คือ เป็นชุดหรือแบบของแนวความคิดความเชื่อพื้นฐานที่ได้รับอิทธิพลจากวิธีการทางปรัชญาที่เรียกว่าปรากฏการณ์วิทยาซึ่งเน้นเรื่องความสำคัญของการมีมุมมองรอบด้านเพื่อการเข้าถึงรากเหง้าของพฤติกรรมมนุษย์ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการแสวงหาความรู้ความจริงตามกระบวนทัศน์แบบตีความ/สรรค์สร้างนิยมมุ่งเน้นการทำความเข้าใจปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์และองค์กรต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ชุมชน/สังคม อย่างละเอียดเข้มข้น ลุ่มลึกและกระจ่างชัดดุจดังมีชีวิตจริง โดยอาศัยกระบวนการตีความหรือแปลความหมายโดยนัยแห่งการกระทำและเจตนาภายใต้บริบททางด้านเวลา สถานที่ค่านิยมและวัฒนธรรมหนึ่งๆ ที่แวดล้อมปรากฏการณ์ พฤติกรรม หรือเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นหลัก

ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนทัศน์แบบตีความนิยม/สรรค์สร้างนิยมมักไม่ได้เกิดจากแนวคิดหรือกระบวนการแสวงหาความรู้ แต่มักจะเกิดจากความไม่น่าเชื่อถือของข้อมูลที่มีเนื่องจากผู้ที่แสวงหาความรู้นั้นต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการอย่างแท้จริงซึ่งต้องใช้เวลาในการศึกษาที่ยาวนาน ดังนั้น ผู้ที่แสวงหาความรู้จำนวนมากจึงหลีกเลี่ยงหรือไม่ยอมรับแนวคิดแบบนี้

ความหมาย ประเภทและกระบวนการวิจัย

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) หมายถึง การแสวงหาความรู้ความจริงโดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่ออธิบาย ทำนาย และทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความละเอียดถูกต้อง เชื่อถือได้และสอดคล้องกับสถานะความเป็นจริง

¹⁹ อ้างถึงใน กิตติพัฒน์นทปัทมคุลย์.(2546). การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ของปรากฏการณ์ที่ต้องการค้นหาคำตอบกระบวนการของการวิจัยตามจุดมุ่งหมายหลักของการแสวงหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณตามฐานคติเชิงปรัชญาของกระบวนทัศน์แบบปฏิฐานนิยม คือ การทดสอบหรือพิสูจน์ความถูกต้องของทฤษฎี โดยผ่านกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ที่อาศัยการให้เหตุผลแบบนิรนัย(Deduction)เป็นหลัก ในทางกลับกันจุดมุ่งหมายของวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพตามฐานคติเชิงปรัชญาของกระบวนทัศน์แบบตีความสรรค์สร้างนิยมเน้นการสร้างแนวคิดหรือทฤษฎีโดยอาศัยกระบวนการคิดที่อยู่บนฐานการให้เหตุผลแบบอุปนัย (Induction)เป็นหลัก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณมุ่งเน้นให้ความสำคัญของการแสวงหาความรู้ความจริง โดยยึดถือกรอบแนวคิด หรือทฤษฎีใดๆ (Conceptual/Theoretical Framework) เป็นฐานรองรับเริ่มต้นก่อนจากนั้นทำการตั้งสมมติฐานขึ้นมาตาม กรอบแนวคิดทฤษฎีนั้น แล้วจึงสังเกตการณ์เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเชิงรูปธรรมในรูปตัวเลขสำหรับนำไปทดสอบสมมติฐาน/ยืนยันความถูกต้องของทฤษฎีดังกล่าว

ในขณะที่กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นความสำคัญของการแสวงหาความรู้ความจริงจากการสังเกตการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สนใจในสนามเป็นจุดเริ่มต้นก่อน จากนั้นสืบค้นหาแบบแผนของแนวคิดเชิงนามธรรมขึ้นจากข้อเท็จจริงอันหลากหลายที่ได้รับจากการสังเกตการณ์เพื่อกำหนดเป็นข้อสรุปทั่วไปเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) ที่นำไปสู่ข้อสรุปรวมทั่วไปใหม่ในเชิงทฤษฎีบนรากฐานของข้อมูลที่รวบรวมได้จากสนามการวิจัยที่มีความหนักแน่นพอ (Grounded Theory) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการวิจัยที่มีกระบวนทัศน์เป็นฐานวิธีวิทยาการวิจัยแตกต่างกัน ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรูปแบบการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ที่สำคัญและนิยมใช้ในปัจจุบัน ได้แก่การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)²⁰ เป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริง โดยเน้นที่ข้อมูลเชิงตัวเลข การวิจัยเชิงปริมาณจะพยายามออกแบบวิธีการวิจัยให้มีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษาต้องจัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพ จัดกระทำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติช่วยวิเคราะห์และประมวลข้อสรุปเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) น้อยที่สุด

วัตถุประสงค์

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ที่จะพยายามให้คำอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยพยายามใช้แนวที่เรียกว่าปฏิฐานนิยม (Positivism) การอธิบายปรากฏการณ์จึงเป็นการนำเสนอเชิงตัวเลข ทางสถิติ เช่น ร้อยละของประชากรที่อาศัยอยู่ในเมือง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ เป็นต้น

ลักษณะของข้อมูล

²⁰ ออนไลน์ แหล่งที่มา:<http://www.ripb.ac.th/~intanin/elearn/EKARU/c1classify.htm>

และhttp://www2.feu.ac.th/acad/mk/articles_detail.php?id=57สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของสังคมโดยกำหนดตัวแปรต่างๆเพื่อเก็บข้อมูลสถิติตัวเลข อาจเป็นข้อมูลปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ การเสนอภาพรวมจะมี ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) จะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ เน้นการเก็บข้อมูลจากคนจำนวนมาก เพื่อทำการวิเคราะห์และทดสอบทฤษฎีหรือสร้างทฤษฎีและให้ความหมายในเชิงวิชาการมากกว่าการศึกษาแง่มุมของชาวบ้าน

การตั้งสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณจะเหมาะสมกับการทดสอบทฤษฎีด้วยวิธีการแบบอุปนัย (Deductive) แนวปฏิฐานนิยมเป็นหลัก

การทดสอบความแม่นยำของข้อมูล(Validity)และความเชื่อถือได้ของข้อมูล(Reliability)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้การเก็บข้อมูลจากคนจำนวนมากด้วยแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถามจึงจำเป็นต้องมีความชัดเจน

ระยะเวลา

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแยกออกจากการเก็บข้อมูลโดยเด็ดขาดได้ การวิเคราะห์ข้อมูลอาจให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์เชิงสถิติดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่ไปศึกษา

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

- 1.) การเลือกหัวข้อเรื่องที่จะทำการวิจัย (Research a Topic) ในขั้นตอนแรกผู้วิจัยจะต้องตัดสินใจให้แน่ชัดเสียก่อนว่าจะวิจัยเรื่องอะไร แล้วกำหนดเป็นหัวเรื่องที่จะวิจัย
- 2.) การกำหนดปัญหาในการวิจัย (Formulating the Research Problem) เป็นการตั้งปัญหาในเรื่องที่ต้องการวิจัยเพื่อหาคำตอบ หรือเป็นการแจกแจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยต้องกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน และเป็นปัญหาที่สามารถหาคำตอบได้
- 3.) การสำรวจวรรณกรรม (Extensive Literature Survey) เป็นการทบทวนเอกสารต่างๆ แนวคิดทางทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อหาแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และสำรวจให้แน่ใจว่าไม่วิจัยซ้ำกับผู้อื่น ทั้งนี้การวิจัยควรเน้นการเสริมสร้างให้เกิดความรู้ใหม่
- 4.) การตั้งสมมติฐานการวิจัย (Formulating Hypothesis) เป็นการคาดคะเนคำตอบของปัญหาในการวิจัย หรือคาดคะเนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่จะศึกษาไว้ล่วงหน้าแล้วจึงหาข้อมูลมาพิสูจน์
- 5.) การออกแบบการวิจัย (Research Design) เป็นการวางแผนกำหนดวิธีการในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของปัญหาในการวิจัย เช่นการเก็บข้อมูล การเลือกเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการวิจัย บุคลากรและงบประมาณที่จะใช้

6.) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) เป็นการวางแผนว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร จะใช้ข้อมูลปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ และถ้าเป็นข้อมูลทุติยภูมิควรจะเก็บอย่างไร การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ถ้าเป็นข้อมูลทุติยภูมิจะใช้ข้อมูลจากแหล่งใด

7.) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะนำมาบรรณาธิการความถูกต้อง (การตรวจสอบความถูกต้อง) และความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อน จึงทำการประเมินผลและวิเคราะห์ผลที่ได้และพิสูจน์กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.) การเขียนรายงานผลการวิจัยและจัดพิมพ์เผยแพร่ (Research Report) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องเขียนรายงาน เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงกิจกรรมที่ดำเนินในขั้นตอนต่างๆ และสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องเขียนรายงานตามรูปแบบของการเขียนรายงานการวิจัย และเขียนด้วยความซื่อสัตย์ในสิ่งที่ค้นพบ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)²¹ เป็นวิธีค้นหาความจริงจากเหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ตามความเป็นจริง โดยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์กับสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Insight) จากภาพรวมของหลายมิติ ความหมายนี้จึงตรงกับความหมายของการวิจัยเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Research) ซึ่งปล่อยให้สภาพทุกอย่างอยู่ในธรรมชาติ ไม่มีการจัดกระทำ (Manipulate) สิ่งที่เกี่ยวข้องใดๆเลย

วัตถุประสงค์

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคม (Contextual) ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมบางประการ ที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลธรรมดาทั่วไปได้ จึงต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่นักวิจัยต้องการศึกษา

ลักษณะของข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีความต้องการข้อมูลที่รอบด้าน (Holistic) เพื่อเข้าใจบริบทของสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของงานวิจัย ที่ต้องการศึกษาชุมชนหรือสังคมอย่างรอบด้าน มีการเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความเชื่อ พิธีกรรมอย่างละเอียด มีการวิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรมและสังคมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคมและวัฒนธรรมทั้งหมด

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดเล็ก ไม่นับการสำรวจจากคนจำนวนมาก เทคนิคการวิจัยไม่แยกขั้นตอนของการเก็บข้อมูลกับการวิเคราะห์ข้อมูลออกจากกัน การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ นอกจากนี้การเข้าไปอยู่ในชุมชนจะช่วยให้ได้ข้อมูลหลายด้านมากขึ้น

²¹ ที่มา: <http://www.ripb.ac.th/~intanin/elearn/EKARU/c1classify.htm>

และ http://www2.feu.ac.th/acad/mk/articles_detail.php?id=57 สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556

การตั้งสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน

ไม่เน้นการตั้งสมมติฐาน แต่ถ้ามีสมมติฐานนั้นก็อาจปรับได้ตลอดเวลา ถ้าข้อมูลที่ได้นั้นชี้ให้เห็นว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง

การทดสอบความแม่นยำของข้อมูล(Validity)และความเชื่อถือได้ของข้อมูล(Reliability)

การวิจัยเชิงคุณภาพ จะไม่เน้นการใช้แบบสอบถาม การทดสอบความเชื่อถือได้และความถูกต้องของข้อมูลจะทำโดยนักวิจัยในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ โดยดูว่าคำตอบที่ได้มาสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมนั้นๆหรือไม่

ระยะเวลา

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เวลาในการศึกษานานมากทำให้ดูเหมือนได้งานน้อย แต่มีความลึกซึ้ง เพราะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลในขณะที่เก็บข้อมูลในสนาม เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

1.) การกำหนดปัญหาในการวิจัย ปัญหาที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพมี 2 ประเภท ได้แก่ การวิจัยลักษณะทั่วไปของปรากฏการณ์ และการวิจัยลักษณะเฉพาะเจาะจง เช่น การวิจัยเพื่อหาสาเหตุ ปัจจัยกำหนด กระบวนการ และผลกระทบ เป็นต้น ทั้งนี้การศึกษารูปแบบการวิจัยเหล่านี้จะต้องเป็นการศึกษาที่มองรอบด้านและคำนึงถึงบริบท(Context) ของปรากฏการณ์นั้น ๆ

2.) การสำรวจวรรณกรรม ผู้วิจัยต้องสำรวจวรรณกรรมเพื่อทบทวนว่ามีผู้ใดทำวิจัยในหัวข้อที่ศึกษาหรือยัง และสรุปแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และที่เคยมีผู้ใช้มาก่อน เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดกว้าง ๆ

3.) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อสรุป หรือตั้งสมมติฐานจากข้อเท็จจริงที่พบจากการวิจัย ผู้วิจัยมีบทบาทสำคัญในการเก็บข้อมูลที่จะได้มาจากการสังเกต จดบันทึก สัมภาษณ์ และข้อมูลเอกสาร ดังนั้นผู้วิจัยต้องกำหนดตัวอย่าง และสนาม(หรือพื้นที่)ของการวิจัยให้ชัดเจน และต้องรวบรวมข้อมูลที่เป็นบริบทของข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะผู้วิจัยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ และใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดเกี่ยวกับโลกทัศน์ ความรู้สึก ค่านิยม ประวัติ คุณลักษณะ

4.) การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอรายงานผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการจำแนกและจัดระบบข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่า คืออะไร เป็นอย่างไร และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล แยกแยะเงื่อนไข เพื่อดูสาเหตุ ความสัมพันธ์ กระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางสถิติ หรือใช้เพื่อรวบรวมจัดหมวดหมู่

กล่าวโดยสรุปคือ การวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และสรุปต่างๆ มีการใช้เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดลอง เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม

การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่นักวิจัยจะต้องลงไปศึกษาสังเกต และกลุ่มบุคคลที่ต้องการศึกษาโดยละเอียดทุกด้านในลักษณะเจาะลึก ใช้วิธีการสังเกตแบบมี

ส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงเหตุผลไม่ได้มุ่งเก็บเป็นตัวเลขมาทำการ

การวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods)

วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี²² นักวิจัยมักเรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษในหลายลักษณะต่างๆ เช่น mixed methodology, mixed methods, mixed methods research หรืออีกหลายๆชื่ออย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความหมายจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เป็น วิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยใช้เทคนิค แนวทางวิธีการ ความคิดรวบยอด หรือภาษา ผสมผสานร่วมกันระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัยเรื่องเดียวกัน

จุดมุ่งหมายของการวิจัยแบบผสมวิธี

จากการศึกษาว่าเพราะเหตุใดต้องใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี คำตอบที่เป็นเหตุผลหลักของทุกสำนักและทุกคนที่ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods) คือ เป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็ง โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายประการดังนี้ คือ

- 1) เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ให้เพิ่มความเชื่อมั่นในผลของการวิจัย
- 2) เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์หรือเติมให้เต็ม (complementarity) เช่น ตรวจสอบประเด็นที่ซ้ำซ้อนหรือประเด็นที่แตกต่างของปรากฏการณ์ที่ศึกษาเป็นต้น
- 3) เพื่อเป็นการริเริ่ม (initiation) เช่น ค้นหาประเด็นที่ผิดปกติ ประเด็นที่ผิดธรรมดา ประเด็นที่ขัดแย้งหรือที่คนใหม่ๆ เป็นต้น
- 4) เพื่อเป็นการพัฒนา (development) เช่น นำเอาผลจากการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับในอีกขั้นตอนหนึ่ง เป็นต้น
- 5) เพื่อเป็นการขยาย (expansion) ให้งานวิจัยมีขอบข่ายที่กว้างขวางมากขึ้น

ความสำคัญของการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research)

การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีความสำคัญดังนี้คือ

- 1) ผลการวิจัยจากวิธีการวิจัยแบบผสมวิธีสามารถเสริมต่อกันโดยใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง ช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยได้ละเอียดชัดเจนมากกว่าการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว
- 2) การใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งไปช่วยพัฒนาการวิจัยอีกวิธีหนึ่งหรือการใช้ผลการวิจัยวิธีหนึ่งไปตั้งคำถามการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง
- 3) การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดเด่นในตนเอง สามารถนำจุดเด่นมาใช้ในการแสวงหาความรู้ความจริงได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น
- 4) การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดด้อยในตนเอง ผู้วิจัยสามารถใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ ขณะเดียวกันอาจใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้แก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ

²²ที่มา http://sitawan112.blogspot.com/2011/04/blog-post_4117.html และ

http://sitawan112.blogspot.com/2011/04/blog-post_17.html : สืบค้นวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556

5) สามารถนำผลผลิตจากการวิจัยแบบผสมวิธีมาสร้างความรู้ความจริงที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการปรับเปลี่ยนทฤษฎีหรือการปฏิบัติงาน

วิวัฒนาการของการวิจัยแบบผสมวิธี

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีการถกเถียง(debate) ทางความคิดเกี่ยวกับกระบวนทัศน์(paradigm) การวิจัยด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ ระหว่างกลุ่มปฏิฐานนิยมหรือประจักษ์นิยม(positivist) ที่นิยมระเบียบวิธีเชิงปริมาณ(Quantitative methods) และกลุ่มโครงสร้างนิยมหรือปรากฏการณ์นิยม(constructivist) ที่นิยมระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ(Qualitative methods) ต่างฝ่ายต่างโต้แย้งว่าทฤษฎีของตนถูกต้องและพยายามโจมตีฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ฝ่ายตนเหนือกว่า จนกระทั่งได้เกิดบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งขึ้นมาที่ระยะต่อมาเรียกว่า นักปฏิบัตินิยม (Pragmatists) ได้มีการจัดรวมทั้ง 2 กระบวนทัศน์เข้าด้วยกันเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการวิจัย เรียกว่า ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (mixed methods) โดยจำแนกได้เป็น 3 ยุคใหญ่ได้แก่

- 1) ยุคระเบียบวิธีเดียวหรือยุคนักวิจัยบริสุทธิ์(monomethod or purist era)
- 2) ยุคระเบียบวิธีผสม(emergence of mixed methods)
- 3) ยุคการวิจัยรูปแบบผสมวิธี (emergence of mixed model studies)

รูปแบบของการผสมวิธีกันระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ

รูปแบบหลักของการวิจัยในปัจจุบันมี 3 รูปแบบคือการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) และการวิจัยแบบผสมวิธี(mixed methods research) โดย mixed methods เป็นเทคนิควิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบผสมวิธีระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน

จุดมุ่งหมายของการผสมวิธีก็เพื่อการแก้ไขข้อจำกัดของแต่ละวิธีให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รูปแบบที่นิยมทำทั้งไทยและต่างประเทศ คือ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นตัวตั้งก่อนแล้วตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ยกเว้นกรณีที่เป็นอุบัติการณ์ หรือเหตุการณ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้น จึงจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวตั้งแล้วค่อยมาตรวจสอบสมมติฐานหรือทฤษฎีด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณลักษณะการผสมผสาน จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือระเบียบวิธีแบบผสมวิธี(mixed methods) และรูปแบบผสมรูปแบบ(mixed model)

ในการผสมวิธีกันระหว่างการวิจัย 2 รูปแบบนั้นอาจเป็นการผสมผสานแบบครั้งต่อครั้ง การผสมผสานแบบมีรูปแบบหลักร่วมกับรูปแบบรอง หรือแบบผสมผสานทุกขั้นตอน โดยมีวิธีออกแบบดังนี้²³

1. การวิจัยแบบ 2 ภาค (two-phase design) เป็นการวิจัยในรูปแบบที่แยกการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนอย่างชัดเจนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน(การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งต่อครั้ง)แล้วนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนโดยเอกเทศแต่ละตอนตอบคำถามวิจัยต่างประเด็นกัน โดยมีบทสรุปเป็นตัวเชื่อมโยงการวิจัยทั้งสองตอนเข้าด้วยกัน

²³ ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, สุภาพ ฉัตรภรณ์, การออกแบบการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541).

2.การวิจัยแบบนำ-แบบรอง (dominant-less dominant design)เป็นการวิจัยที่ดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยหลักแนวทางใดแนวทางหนึ่งแล้วเสริมด้วยอีกแนวทางหนึ่งเช่นใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้วิธีการบางอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพมาเสริมเช่น เพื่อขยายความ เพื่อตรวจสอบยืนยันหรือเพิ่มความลึกของข้อมูล ในทางตรงกันข้ามอาจใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักเสริมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ

3.การวิจัยแบบผสมผสาน(mixed-methodology design หรือintegrated approach)รูปแบบนี้เป็นการผสมผสานทั้งระดับมหภาคและจุลภาคระหว่าง 2 กระบวนทัศน์และแนวทางการวิจัยรูปแบบการวิจัยนี้จัดว่าเป็นการวิจัยลูกผสม(hybrids)ในทางปฏิบัติเป็นการวิจัยที่ดำเนินการได้ยากเนื่องจากต้องมีการผสมผสานทุกขั้นตอนของการวิจัยตั้งแต่นำเสนอปัญหา (ในบทนำของการวิจัย) จนถึงบทสรุปของการวิจัย ซึ่งในบางขั้นตอนอาจมาสามารถผสมผสานกันได้เต็มที่ด้วยข้อจำกัดของความแตกต่างในกระบวนทัศน์การวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการวิจัยทั้ง 3 รูปแบบจะเห็นได้ว่ารูปแบบที่ 2 น่าจะดำเนินการได้ง่ายที่สุดสำหรับนักวิจัยที่มีความถนัดตามแนวทางเฉพาะของตน เพราะสามารถแยกงานวิจัยเป็นแต่ละตอนที่สมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนรูปแบบที่ 3 น่าจะดำเนินการได้ยากที่สุด เพราะถ้าใช้นักวิจัยต่างกระบวนทัศน์เพื่อทำงานร่วมกันย่อมหาจุดร่วมกันได้ยาก ถ้าใช้นักวิจัยกลุ่มเดียวกันก็ต้องเป็นนักวิจัยที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นอย่างดีจึงจะสามารถผสมผสานกันได้อย่างเหมาะสม ส่วนวิธีการที่ 1 จะเป็นรูปแบบที่ดีและมีโอกาสเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยในแต่ละตอนของการวิจัย อาจใช้นักวิจัยต่างกลุ่มซึ่งต่างดำเนินการเป็นอิสระภายใต้วิธีการของตนอย่างเต็มที่แต่จะมีความยากในขั้นตอนการสรุปผล

ขั้นตอนการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research Process)

การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research)ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดคำถามการวิจัย ผู้วิจัยอาจจะตั้งคำถามการวิจัยเพียงหนึ่งคำถามซึ่งมีลักษณะที่เป็นทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือจะตั้งคำถามการวิจัยหลายคำถามซึ่งอาจจะแยกเป็นคำถามเชิงปริมาณและคำถามเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยสามารถตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ข้อเดียวหรือหลายข้อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกระเบียบวิธีในการวิจัย ผู้วิจัยต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตอบคำถามการวิจัย ให้ถูกต้อง แม่นยำน่าเชื่อถือ และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานวิจัย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ เวลาที่เหมาะสม การให้ค่าน้ำหนักของข้อมูลเชิงปริมาณหรือคุณภาพ การผสมผสานวิธีการ ความลึกซึ้งในทฤษฎีหรือวิธีการเปลี่ยนแปลงไป

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การตีความหรือแปลผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 การกระทำข้อมูลให้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปผลและการจัดทำรายงานการวิจัย

ข้อจำกัดในการใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี

ในทางปฏิบัติ พบว่าการวิจัยแบบผสมผสานวิธีมีข้อพึงระวังและมีข้อจำกัดบางประการ คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณนั้นเป็นวิธีการที่เข้มงวด เป็นระบบและเป็นแบบแผน ส่วนวิจัยเชิงคุณภาพนั้นเป็นวิธีการที่แบบเนียบน ละเอียดอ่อน และยืดหยุ่น เมื่อนำวิธีทั้งสองมาใช้ในการวิจัยเรื่องเดียวกันจะต้องใช้ให้เหมาะสม อย่าปล่อยให้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเชิงคุณภาพไปผ่อนคลายความเข้มงวดและความเป็นแบบแผนของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ในขณะเดียวกันก็อย่าปล่อยให้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเชิงปริมาณมีอิทธิพลทำให้วิธีการเชิงคุณภาพกลายเป็นการสำรวจหาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างฉาบฉวยซึ่งจะเป็นผลทำให้คุณภาพของงานวิจัยชิ้นนั้นลดลง

นอกจากนี้ยังพบว่า งานวิจัยแบบผสมผสานวิธีมีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ

- 1) นักวิจัยโดยเฉพาะหัวหน้าโครงการวิจัยต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพคนที่ถูกต้องตามหลักวิธีไมเช่นนั้นจะได้งานวิจัยที่ไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร
- 2) ในการวิจัยแบบผสมผสานวิธี จะต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณมากกว่าการทำวิจัยเชิงเดียว ดังนั้นโครงการที่ถูกจำกัดด้วยเวลาและงบประมาณจึงไม่สามารถใช้กลยุทธ์โดยวิธีผสมผสานวิธีได้ยกเว้นเป็นข้อมูลเสริมบางส่วน
- 3) อาจมีการใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธีตามสมัยนิยม โดยเป็นการใช้แบบผิดๆ ตามที่ตนเข้าใจหรือใช้โดยมกง่าย เช่น นักวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบผิวเผิน หรือนักวิจัยเชิงคุณภาพคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตามหลักสถิติโดยไม่พิจารณาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เป็นต้น

โดยสรุป การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นรูปแบบการวิจัยรูปแบบที่ 3 ที่เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้นักวิจัยได้เลือกใช้ ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าถึงความเป็นจริงได้อย่างครอบคลุม และลึกยิ่งขึ้น ลดจุดอ่อนและเพิ่มจุดแข็งให้งานวิจัย สามารถเลือกออกแบบได้ตามความเหมาะสมของงานวิจัย ซึ่งปัจจุบันทั้งนักวิจัยเชิงปริมาณและนักวิจัยเชิงคุณภาพ ต่างก็หันมาใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีมากขึ้น สิ่งสำคัญที่นักวิจัยต้องตระหนักมากที่สุดคือความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้วิธีการต่างๆ ให้ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น ควรศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดและเข้าถึง เพื่อส่งผลให้งานวิจัยที่ได้มีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ และมีคุณค่าสำหรับผู้ศึกษา

2.4 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมถึงสนับสนุนให้มีการบวนการดำเนินการวิจัย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ และนโยบายการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความเป็นมาดังนี้²⁴

2.4.1 ประวัติความเป็นมา

²⁴(ออนไลน์) แหล่งที่มา : http://www.mcu.ac.th/site/office/coll_index.php?Data_type=1 : สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ครบรอบ 90 ปี มีภารกิจสำคัญคือ ดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ แม้จะก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2522 ก็ตาม แต่การดำเนินงานสนองนโยบายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ได้เริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. 2527 โดยมหาวิทยาลัยได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 คณะ คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

การดำเนินงานในระยะแรก ฝ่ายบริหารได้ดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้ควบคู่ไปกับการศึกษารูปแบบการทำงาน ดังนั้นในปี พ.ศ.2530 จึงได้จัดประชุมกำหนดนโยบายเร่งด่วนของสถาบัน คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จะต้องเน้นการวิจัยตนเองเป็นหลัก เพื่อให้ทราบบทบาทและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อมาคณะอนุกรรมการร่างงานวิจัยจึงได้กำหนดโครงการวิจัยขึ้นมา 3 โครงการ คือ 1) ประสิทธิภาพการผลิตพระพุทธรูปบดินทิต 2) ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทัศนะของอาจารย์ พุทธศาสตรบัณฑิตและพระสังฆาธิการ 3) ศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต ปี พ.ศ.2527-2529 แล้วมอบหมายให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จทันงานฉลอง มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครบ 100 ปี ในปี พ.ศ.2532²⁵

2.4.2 ปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

ปณิธาน (DETERMINATION)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

มหาวิทยาลัย จะเป็นศูนย์รวมแห่งวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติ มุ่งมั่นในการทำหน้าที่ให้การศึกษาค้นคว้าวิจัยและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนา และประยุกต์เข้ากับศาสตร์ต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัยและพระพุทธศาสนาให้นำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและความเป็นสากล อีกทั้งจะทำหน้าที่ให้บริการความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนา มวลมนุษยชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ปรัชญา

²⁵ พระมหาเจิม สุวโจ. บทความ “สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์” ในหนังสือ มหาจุฬาฯ ในรอบศตวรรษ. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532), หน้า 295-296.

ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

วิสัยทัศน์ (VISION)

พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา วิจัยด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา ในระดับนานาชาติ และผลิตบัณฑิตทุกระดับให้มีความรอบรู้วิชาการด้านพระพุทธศาสนาสามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สาขาต่าง ๆ มีความเป็นผู้นำทางจิตใจและปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่คิด มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศรัทธาที่จะอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ เพื่อส่วนรวม

พันธกิจ (MISSION)

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 2 (2545-2549) มหาวิทยาลัย กำหนดแผนงานไว้ 2 แผนงาน คือ

1. แผนงานศาสนศึกษามี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการส่งเสริมและบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

2. แผนงานวิจัยและพัฒนา มี 1 ด้าน คือ ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการวิจัยและพัฒนาดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและพัฒนาการความรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาด้านศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนางานคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์หลัก (MAIN OBJECTIVE)

เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา วิจัยด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา ในระดับนานาชาติ

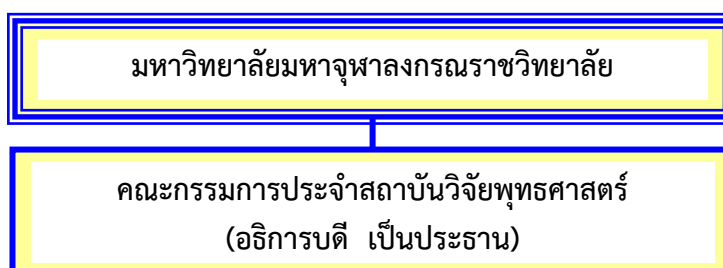
นโยบายด้านการวิจัย

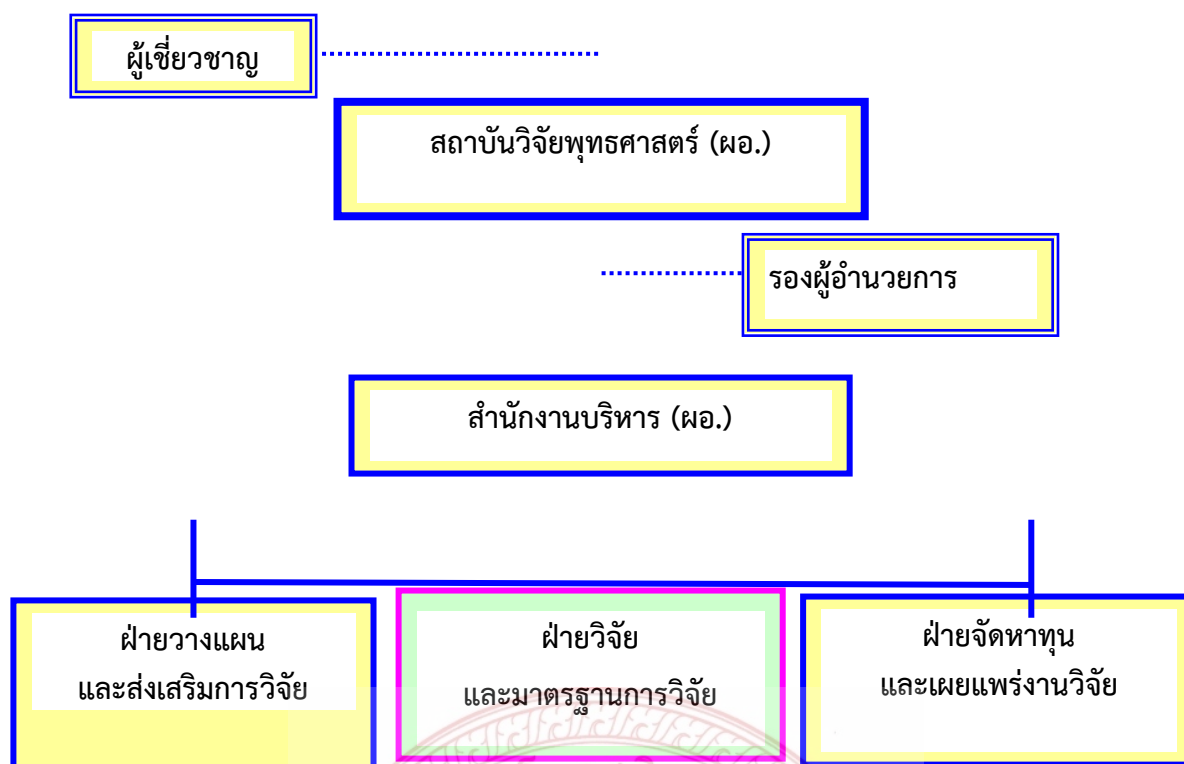
ส่งเสริมการวิจัยในมหาวิทยาลัยให้เข้มแข็ง โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะงานวิจัยทางด้านศาสนา ปรัชญา และสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.4.3 โครงสร้างการแบ่งส่วนงานสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

การบริหารงานของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประกอบด้วยคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ซึ่งมีอธิการบดีเป็นประธาน ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการสำนัก และฝ่ายอีก 3 ฝ่าย ดังนี้

โครงสร้างสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน ตามลำดับดังนี้

1. พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ)	พ.ศ. 2522 - 2532
2. พระมหาวิเชียร ปญญาวิโร	พ.ศ. 2533 - 2535
3. พระมหาเจิม สุวโจ	พ.ศ. 2536 - 2541
4. พระเมธีรัตนติลล (จรรยา ชินวิโส)	พ.ศ. 2542 - 2546
5. พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ (ไสว โชติโก)	พ.ศ. 2546 - 2553
6. พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (อบอูน)	พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน

ฝ่ายวางแผนและส่งเสริมการวิจัย มีภาระงานดังนี้

- งานธุรการ** ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการรับและส่งหนังสือทั้งภายในและภายนอก รวบรวมหนังสือเสนอแต่ละงานที่รับผิดชอบ เพื่อพิจารณาถ้อยแถลงเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ร่างหนังสือโต้ตอบ เวียนหนังสือ ติดต่อกับ ติดตามเรื่องและประสานงานทั้งภายในและภายนอก จัดเก็บหนังสือ ค้นหาและอื่น ๆ ให้มีความสะดวกรวดเร็ว จัดทำเอกสารและบันทึก
- งานสารบรรณ** ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืมจนถึงการทำลาย

3. งานเลขานุการ ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับติดต่อประสานงาน นัดหมาย จัดงานรับรอง งานประชุม และงานพิธีต่าง ๆ แปลเอกสารภาษาต่างประเทศ การบันทึกเรื่องเสนอที่ประชุม ทำรายงานการประชุมแจ้งมติที่ประชุม และเข้าร่วมประชุมตามที่ได้รับแต่งตั้ง

4. งานบุคคล ได้แก่ สรรหา พัฒนาบุคลากร อำนวยรักษาบุคลากร การนิเทศงาน การรักษา วินัย การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ สวัสดิการ และสร้างความผูกพันบุคลากร จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากรอย่างเป็นระบบเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

5. งานการเงินและการบัญชี ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการควบคุมและจัดทำบัญชีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินรายได้ การจ่ายเงินสมนาคุณตอบแทนคณะกรรมการ จัดทำและคุมบัญชีการเงิน และงบประมาณของสถาบันฯ ควบคุมการขออนุมัติเบิกเงิน จัดเก็บเอกสารและใบสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับการขออนุมัติซื้อและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน

6. งานพัสดุครุภัณฑ์ ได้แก่งานที่เกี่ยวกับการจัดหา / จัดจ้าง ซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุและครุภัณฑ์ต่าง ๆ จัดทำบัญชีควบคุมวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้จากงบประมาณหมวดต่าง ๆ จ่ายและเก็บเครื่องมือในงานซ่อมบำรุง

7. งานประสานงาน ได้แก่งานประสานงานด้านธุรการ งานวิชาการ การทำสัญญาต่าง ๆ การเงิน และงบประมาณ การจัดซื้อและพัสดุ การขอใช้รถ และการขอใช้สถานที่ประชุม/อบรม/สัมมนา

7. งานนโยบายและแผนงาน ศึกษาวิเคราะห์ จัดทำและพัฒนาแผนงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ที่มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อแผน นโยบาย พันธกิจและยุทธศาสตร์ชาติ สถานการณ์ปัจจุบันและ ี่แนวโน้มในอนาคต งานแผนงานพัฒนาบุคลากร ระบบ การแสวงหาทรัพยากรบุคคล การติดตามการจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีและอัตรากำลัง งานวางแผนพัฒนาสถาบัน และงานด้านสถิติและคลังข้อมูลของสถาบัน

9. งานยุทธศาสตร์การวิจัย การดำเนินงานวิจัยตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันฯ และจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการปรับและพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

10. งานแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่งานที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถาบัน

11. งานประชุมคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัย/อนุกรรมการฯ ได้แก่งานที่เกี่ยวกับการจัดประชุมคณะกรรมการประจำสถาบันและคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย

12. งานภาคีเครือข่ายงานวิจัย แสวงหาและเสริมสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและวิชาการกับหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาอื่นๆ

13. งานวิเทศสัมพันธ์ของสถาบันฯ ได้แก่ การรับรองอาคันตุกะต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนนักวิจัยเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและการวิจัย ประสานงานการทำวีซ่าและใบอนุญาตของนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ประสานงานต้อนรับผู้มาเยี่ยมสถาบันและสรุปความร่วมมือโครงการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ การประสานงานเกี่ยวกับรางวัล ทุนวิจัย ทุนการศึกษา ฝึกอบรม ในต่างประเทศ

14. งานศาสนสัมพันธ์ การสร้างความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

15. งานบันทึกข้อมูล การวางแผนและควบคุมการบันทึกข้อมูลเพื่อใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น วางผัง กำหนดลำดับขั้นตอน และระยะเวลาการปฏิบัติงานบันทึกข้อมูล เป็นต้น ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารและข้อมูล จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน

16. งานนิติการ ได้แก่งานที่เกี่ยวกับการดูแลด้านกฎหมาย สัญญา ข้อบังคับ ระเบียบ กฎเกณฑ์ คำสั่ง ประกาศต่างๆ

17. งานฐานข้อมูลการวิจัย ได้แก่งานที่เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลการวิจัย นักวิจัย โครงการวิจัย

17. งานประชุมเฉพาะกิจ เช่น การประชุมงานวิจัยที่ค้างดำเนินการ, งานประชุมเฉพาะกิจ โครงการยุทธศาสตร์

ฝ่ายวิจัยและมาตรฐานการวิจัย มีภาระงานดังนี้

1. งานจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ ร่างข้อเสนอโครงการวิจัยยุทธศาสตร์เพื่อขอรับทุนอุดหนุนวิจัยจากหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก

2. งานประสานงานโครงการวิจัย ได้แก่ ประสานงานกับนักวิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ช่วยวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินโครงการวิจัย

3. งานรับข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการรับข้อเสนอโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ

4. งานการวิจัย ได้แก่การประสานงาน/ตรวจสอบการเสนอขอทุน วช. ประสานงาน/ตรวจสอบการขอทุนอื่นๆที่ระดับอาจารย์และบัณฑิต ประสานงาน/ติดตาม/สรุปสถานภาพโครงการวิจัย

5. งานมาตรฐานการวิจัย ได้แก่ การตรวจสอบมาตรฐานโครงการวิจัย

6. งานประเมินโครงการ ได้แก่ งานประเมินข้อเสนอโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ

7. งานติดตามและประเมินผลงานวิจัย ติดตามโครงการวิจัยและประเมินผลงานวิจัย

8. งานประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโครงการวิจัย

9. งานประมวลผลและวิเคราะห์งานวิจัย ประมวลผล ประเมินผล วิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัย

10. งานตรวจรูปแบบ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องเป็นไปตามคู่มือการเขียนรายงานวิจัยของสถาบัน

11. งานพัฒนานักวิจัย จัดประชุม/อบรมพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย การส่งนักวิจัยเข้าประชุมอบรมกับหน่วยงาน องค์กรและสถาบันอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก

12. งานประชุมนักวิจัย จัดประชุมเฉพาะกิจเพื่อเสริมสร้างความรู้ใหม่ๆ แก่นักวิจัย

13. จรรยาบรรณนักวิจัย ตรวจสอบงานวิจัยให้มีความประพฤติอันเหมาะสม แสดงถึงคุณธรรม และจริยธรรม ในการประกอบอาชีพวิจัย สำหรับนักวิจัยยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม และหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐาน ของการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของนักวิจัย

14. งานโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรอื่น ทำโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรอื่นทั้งภายในและภายนอก

15. งานเครือข่ายนักวิจัย ประสานงาน สร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งภายในและภายนอก

16. Visiting Researchers ประสานงาน ให้การต้อนรับ ดูแลนักวิจัย/นักวิชาการ ต่างประเทศที่มาทำงานร่วมกับสถาบัน

17. งานวิจัยเฉพาะกิจ (โพลล์) จัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงสำรวจ

18. งานประกันคุณภาพ จัดทำแผนงานประกันคุณภาพของสถาบัน จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ติดตามความก้าวหน้าการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ดำเนินการ และประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ วิเคราะห์และติดตามการประเมินผลโครงการของสถาบัน

ฝ่ายจัดหาทุนและเผยแพร่งานวิจัย มีภาระงานดังนี้

1. งานจัดหาทุนอุดหนุนวิจัย จัดหาทุนอุดหนุนวิจัยจากหน่วยงาน องค์กรและสถาบันทั้งภายในและภายนอก

2. งานกองทุนอุดหนุนการวิจัย จัดตั้งกองทุนและดำเนินการพัฒนากองทุนอุดหนุนการวิจัย

3. งานจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยที่เสนอโครงการวิจัยแต่ละปีงบประมาณ

4. งานทะเบียนเอกสารงานวิจัย จัดทำทะเบียนข้อมูลโครงการวิจัยแต่ละปีงบประมาณ

5. งานสารสนเทศและนวัตกรรมการวิจัย จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับโครงการวิจัย และนวัตกรรม การวิจัยที่ให้องค์ความรู้ใหม่ การบริหารงานวิจัย บริการงานวิจัย และจัดการสารสนเทศงานวิจัย เพื่อสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนเผยแพร่ ถ่ายทอด และพัฒนางานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

6. งานสารสนเทศนักวิจัย รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลงานวิจัยเพื่อบริการและเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อเสนอแนะงานวิจัยของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ

7. ทำโฮมเพจงานวิจัย ปรับปรุงและพัฒนาโฮมเพจของสถาบันวิจัย

8. งานวารสารสถาบันวิจัย (ไทย) จัดทำวารสารสถาบันวิจัยภาษาไทยราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

9. งานวารสารการวิจัย (อังกฤษ) จัดทำวารสารการวิจัยภาษาอังกฤษรายปี (ปีละ 1 ฉบับ)

10. งานวารสารการวิจัย (บาลี) จัดทำวารสารการวิจัยเป็นภาษาบาลีรายปี (ปีละ 1 ฉบับ)

11. งานบริการข้อมูลงานวิจัย ให้บริการข้อมูลงานวิจัยแก่ผู้สนใจทั่วไป

12. งานสัมมนาผลการวิจัย (ในประเทศ) จัดสัมมนาผลการวิจัยภายในระดับประเทศ

13. งานสัมมนาผลการวิจัย (นานาชาติ) จัดสัมมนาผลการวิจัยในระดับนานาชาติ

14. งานผลิตเอกสารงานวิจัย จัดพิมพ์รายงานการวิจัยดีเด่นที่ผ่านการคัดเลือกเผยแพร่สู่สาธารณชน

15. งานผลิตงานวิจัยบนแผ่นอิเล็กทรอนิกส์ (CD/DVD) ผลิตงานวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ลงบนแผ่นซีดี/ดีวีดี

16. งานจัดการความรู้ (KM) การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนงานซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

โดยสรุปจากประวัติความเป็น ปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีความมุ่งมั่นที่เป็นศูนย์กลางการวิจัยด้านพระพุทธศาสนาและปรัชญา ด้วยความมุ่งมั่นดังกล่าวจึงได้สนับสนุนงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อทำวิจัยด้านพระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้พระพุทธศาสนา รวมถึงการงานวิจัยด้านสังคมอื่น ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามนับแต่มีการสนับสนุนการทำวิจัยแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเป็นต้นมาได้มีงานวิจัยเป็นจำนวนมากที่ได้ทำสำเร็จเสร็จสิ้นขาดแต่เพียงการสังเคราะห์งานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมาเพื่อให้เห็นถึงองค์รวมของสถานภาพการวิจัยของสถาบัน ที่จะเป็นองค์ความรู้โดยรวมในประเด็น ต่าง ๆ ที่สถาบันได้ให้การสนับสนุน ดังนั้นในการสังเคราะห์งานวิจัยชิ้นนี้จึงถือได้ว่าเป็นงานวิจัยที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งที่เป็นฉายภาพรวมของงานวิจัยของสถาบันวิจัยที่ผ่านมา

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเรื่อง นโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยมหาวิทยาลัย ความว่า เพื่อให้การดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2554 เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 27 (1) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 และมติคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2550 จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยไว้เป็นหลักฐาน ดังต่อไปนี้

1. หลักการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดการศึกษาทางพระพุทธศาสนาให้แก่บัณฑิตทั้งพระสงฆ์และคฤหัสถ์ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก บริการความรู้ทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชน ทำการวิจัยทางพระพุทธศาสนา จัดพิมพ์ตำราวิชาการทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะงานวิจัยได้ตั้งสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ขึ้น เมื่อ พ.ศ.2522 เพื่อเป็นอนุสรณ์ 90 ปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจด้านส่งเสริมการเขียนและการผลิตงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา เพื่อนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปแก้ปัญหาสังคมและส่งเสริมหลักธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี รวมทั้งให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นส่วนงานหลักในการกำหนดรายละเอียดของยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยพร้อมทั้งเป็นผู้ประสานงานและบริหารงานวิจัย โดยการดำเนินการเพื่อการขออนุดหนุนงบประมาณการวิจัยทั้งจากรัฐและจากแหล่งทุนอื่น ๆ แล้วดำเนินการจัดสรรและตรวจสอบมาตรฐานงานวิจัย

ทั้งนี้ การวิจัยของมหาวิทยาลัยต้องมีรูปแบบที่เป็นไปตามยุทธศาสตร์และนโยบายของชาติ คณะสงฆ์และมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะรัฐบาลกำลังจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ

ระยะปานกลาง (พ.ศ.2550 - 2554) จำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดทำยุทธศาสตร์ของตนให้บุคลากรได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อการผลิตบัณฑิต
- 2.2 เพื่อบริการวิชาการพระพุทธศาสนา
- 2.3 เพื่อทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3. พันธกิจด้านการวิจัย

มหาวิทยาลัยจะดำเนินการวิจัยและพัฒนาวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

- 3.1 เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยและพัฒนาวิชาการทางพระพุทธศาสนา
- 3.2 เป็นมหาวิทยาลัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่
- 3.3 มุ่งทำการวิจัยแบบสหวิทยาการในพระไตรปิฎกกับศาสตร์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน
- 3.4 ใช้องค์ความรู้ที่ได้มาเป็นหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัย การดำเนินการทางพระพุทธศาสนา สังคมและประเทศชาติ
- 3.5 มุ่งพัฒนาบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพ

4. กรอบงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

- 4.1 สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยของชาติ
- 4.2 เป็นการวิจัยที่ตั้งอยู่บนฐานของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา
- 4.3 เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ
- 4.4 เน้นการวิจัยที่มีส่วนช่วย (Contribution) สังคม เช่น ให้ทางออกแก่สังคม น่าสนใจ น่าเชื่อถือ มีการเผยแพร่สู่สังคม
- 4.5 มีผลกระทบ (Impact) เช่น นำไปใช้พัฒนา มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มีการนำไปอ้างอิง ซึ่งผลกระทบของผลการวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยประสงค์ให้มีผลกระทบ 4 ระดับ คือ
 - 1) ระดับสถาบัน
 - 2) ระดับท้องถิ่น
 - 3) ระดับชาติ
 - 4) ระดับนานาชาติ เน้นความเป็นพุทธศาสนาจริง ๆ ทำเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นานาชาตินำไปอ้างอิง มีเอกสารเผยแพร่ เช่น พุทธศาสตร์ปริทัศน์

5. ขอบข่าย รูปแบบและประเด็นงานวิจัย

- 5.1 การวิจัยหลักธรรมวินัย
- 5.2 การวิจัยเพื่อกิจการของมหาวิทยาลัย
- 5.3 การวิจัยประกอบการเรียนการสอน ดำเนินการโดยอาจารย์และนิสิตทุกระดับ
- 5.4 การวิจัยเพื่อกิจการของคณะสงฆ์
- 5.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 5.6 การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 5.7 การวิจัยเพื่อเสนอรูปแบบและทางออกแก่ประชาชนและสังคม
- 5.8 การวิจัยเพื่อความเข้มแข็งขององค์กรมหาวิทยาลัยและคณะสงฆ์
- 5.9 การวิจัยในรูปแบบบูรณาการ

6. งานผลิตเอกสารและตำราวิชาการ

มหาวิทยาลัยมุ่งดำเนินการผลิตเอกสารและตำราวิชาการที่ใช้กระบวนการวิจัยในด้าน

- 6.1 งานแปลงานวิจัยเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- 6.2 งานแปลคัมภีร์พุทธศาสนาที่ไม่ใช่ภาษาบาลี
- 6.3 งานผลิตและแปลเอกสารหลักพุทธธรรม
- 6.4 งานผลิตและแปลเอกสารพุทธธรรมประยุกต์
- 6.5 งานผลิตและแปลเอกสารพุทธศาสนากับศาสตร์ต่าง ๆ
- 6.6 งานผลิตและแปลเอกสารวิชาการพระพุทธศาสนาประเด็นเร่งด่วน (Hot Issue)
- 6.7 งานเอกสารและตำราเรียน
- 6.7 งานพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและแปลเอกสารด้วยกระบวนการวิจัย

7. บริหารงานวิจัย

ให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นส่วนงานเจ้าภาพรับผิดชอบการดำเนินงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และมีภารกิจดังนี้

- 7.1 เป็นส่วนงานกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัย และจัดลำดับความสำคัญของงานวิจัยก่อนเสนอคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
- 7.2 เป็นส่วนงานรับผิดชอบการบริหารจัดการและประสานงาน
- 7.3 จัดทำข้อเสนอการวิจัยของมหาวิทยาลัยต่อรัฐบาลและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง
- 7.4 รวบรวมข้อเสนอการวิจัยเพื่อจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อมหาวิทยาลัย
- 7.5 กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและประเมินผลงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน
- 7.6 ให้คำปรึกษาด้านการวิจัยแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย
- 7.7 ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 7.8 เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยในงานวิจัยกับส่วนงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ
- 7.9 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการวิจัย
- 7.10 สรุปลผลการวิจัยเสนอมหาวิทยาลัยและส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลไปปฏิบัติ

7. การสนับสนุนการวิจัย

มหาวิทยาลัยมุ่งให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยการสนับสนุนงบประมาณ ขวัญกำลังใจและสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสม ดังนี้

- 7.1 จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการวิจัย
- 7.2 จัดหางบประมาณทั้งจากรัฐบาล องค์กรและบุคคลมาสนับสนุนการวิจัย
- 7.3 แนะนำแหล่งทุนให้นักวิจัย

7.4 จัดทำระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยของมหาวิทยาลัย

9. การเผยแพร่งานวิจัย

มุ่งให้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยมีผลกระทบสังคม ชุมชน ประเทศชาติและนานาชาติ จึงกำหนดให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยตรง โย้ออม และเครือข่ายต่าง ๆ ดังนี้

- 9.1 จัดทำสารสนเทศงานวิจัยเกี่ยวกับฐานข้อมูลการวิจัย การเผยแพร่และข้อมูลอื่น ๆ
- 9.2 จัดทำฐานข้อมูลวิชาการพระพุทธศาสนา
- 9.3 บริการวิชาการผลงานวิจัยแก่บุคคลและองค์กรทั่วไป
- 9.4 จัดสัมมนาและประชุมปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยแก่บุคลากร นิสิต ส่วนงาน องค์กรทั้งภายในและภายนอก
- 9.5 จัดพิมพ์ผลงานวิจัยเผยแพร่ทั้งในรูปแบบเอกสารและดิจิทัล เช่น CD-ROM ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- 9.6 จัดทำวารสารงานวิจัย ชื่อ “พุทธศาสตร์ปริทัศน์”
- 9.7 จัดทำ Homepage งานวิจัยของมหาวิทยาลัยบน MCU.NET ผ่านเครือข่ายต่าง ๆ

2.4.1 รายชื่อโครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2542-2552

ที่	เลขที่สัญญา	ชื่อโครงการวิจัย	ผู้วิจัย/สังกัด
1	001/2542	พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางพระพุทธศาสนาเพื่อการวิจัย	รศ.ดร.ประกอบ คุปรัตน์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
2	002/2542	ประเมินผลโครงการอบรมศีลธรรมและพัฒนาเยาวชนภาคฤดูร้อนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.สิน งามประโคน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
3	003/2542	พระสงฆ์กับบทบาทในการพัฒนาเยาวชน: ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทในการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่เยาวชนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์	ดร.วัฒนา พัฒนพงษ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

4	004/2542	บทบาทพระสังฆาธิการกับการพัฒนาชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในอำเภอ เมือง จังหวัดตราด	พระมหาเจิม สุวโจ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
5	005/2542	ศึกษายุทธศาสตร์การจัดการด้านการเงิน ของวัด	รศ.ดร.ภิรมย์ จันถาร, คณะสถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์
6	006/2542	การศึกษาการสอนของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.สิน งามประโคน, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
7	001/2543	การศึกษาสำรวจ ออกแบบ และจัดทำ รายละเอียดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย *	ดร.ครรชิต จามรमान สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
8	002/2543	การศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการเผยแผ่ ศีลธรรมต่อประชาชนทางสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	รศ.บำรุง สุขพรรณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
9	003/2543	การศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพุทธ ศาสตรบัณฑิต ปี พ.ศ. 2526	ดร.สิน งามประโคน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
10	004/2543	การประเมินผลโครงการอบรมและพัฒนา เยาวชนภาคฤดูร้อน ปี 2543	พระครูมงคลเขมคุณ วิทยาเขตหนองคาย
11	005/2543	การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อผลการเรียน ของพระนิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	พระครูวินัยธรธีรพงษ์ สิรินธร วิทยาเขตเชียงใหม่
12	006/2543	โครงการศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการ อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน ในจังหวัดขอนแก่น	นายประกอบ มีโคตร วิทยาเขตขอนแก่น
13	007/2543	โครงการศึกษาบทบาทเจ้าอาวาสในการ เสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน : ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา	ผศ.ดร.สมบูรณ์ ต้นยะ วิทยาเขตนครราชสีมา
14	008/2543	โครงการศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการ ใน การพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด อุบลราชธานี	นายมนูญ พันนา วิทยาเขตอุบลราชธานี
15	009/2543	โครงการศึกษาบทบาทของศูนย์พุทธศาสนา วันอาทิตย์ในการพัฒนาเยาวชน : ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี	นายเรืองเดช เขจร ศาสตร์ วิทยาเขตอุบลราชธานี

16	010/2543	โครงการศึกษาทัศนคติของนักเรียน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในจังหวัดแพร่	นายสนธิ อินทรโกศล วิทยาเขตแพร่
17	011/2543	โครงการศึกษาประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดแพร่	นายสาธิต แก่นมณี วิทยาเขตแพร่
18	012/2543	โครงการศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการพระสงฆ์ร่วมพัฒนาชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
19	013/2543	โครงการศึกษาวิเคราะห์เอกสารโบราณเมืองพะเยา : ศึกษาเฉพาะกรณีเอกสารบันทึกโบราณเกี่ยวกับพระครูศรีวิราชวชิรปัญญา	นายวิมล ปิงเมืองเหล็ก วิทยาเขตพะเยา
20	014/2543	โครงการศึกษาการจัดการจัดการ และดำเนินงานพัฒนามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตพะเยา	แสงวาท วงศ์ใหญ่ วิทยาเขตพะเยา
21	001/2544	สื่อสารมวลชนกับวิกฤตศรัทธาในพระพุทธศาสนา	ศ.ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์ สิทธิ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
22	002/2544	การศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์วัดฝั่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด กับกลุ่ม สหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี	นายวงศกร อินทรเทพ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
23	003/2544	ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐบาล : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.ประมุข สารพันธ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
24	004/2544	บทบาทของพระสงฆ์กับการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม	พระครูมงคลเกษมคุณ วิทยาเขตหนองคาย
25	005/2544	การใช้ทักษะชีวิตในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคสำหรับวัยรุ่น *	พระปลัด เสน่ห์ ธรรม โร,ดร. วิทยาเขตเชียงใหม่
26	006/2544	สภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดขอนแก่น	นายประกอบ มีโคตร กอง วิทยาเขตขอนแก่น

27	007/2544	การศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงฆ์ของนักเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญจังหวัด ขอนแก่น	นายชาญชัย ฮวดศรี วิทยาเขตขอนแก่น
28	008/2544	กระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นของพระสงฆ์ในจังหวัดอุบลราชธานี	นายเรืองเดช เขจร ศาสตร์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
29	009/2544	บทบาทพระสงฆ์ในการให้การศึกษาแก่ ชุมชนในจังหวัดแพร่	พระมหาประยุทธ์ ภูริทต โต วิทยาเขตแพร่
30	010/2544	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระบบ เศรษฐกิจชุมชน "กรณีศึกษากลุ่มสตรีออม ทรัพย์ จังหวัดสุรินทร์"	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
31	001/2545	กระบวนการพัฒนาพระสงฆ์ที่พึงปรารถนา ตามพระธรรมวินัย	ดร.สิน งามประโคน คณะสถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์
32	002/2545	การศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการ เรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรง มัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ	ดร.ประมุข สารพันธ์, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
33	003/2545	บทบาทเครือข่ายวัฒนธรรมชุมชนระบบ หัววัดในงานบุญปอยหลวง *	พระปลัดเสน่ห์ ธมมวโร ,ดร. วิทยาเขตเชียงใหม่
34	004/2545	การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนากิจการของวัดในจังหวัด อุบลราชธานี	พระศรีวรเวที, วิทยาเขตอุบลราชธานี
35	005/2545	แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของ พระสงฆ์เข้าสู่ระบบโรงเรียนกรณี จังหวัด อุบลราชธานี	นายเรืองเดช เขจร ศาสตร์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
36	006/2545	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษา (ต่อเนื่อง 2 ปี)	นายจักรแก้ว นามเมือง, วิทยาเขตพะเยา
37	011/2546	ศึกษาความเป็นไปได้ของการบวชภิกษุณีใน ประเทศไทย	นายสมชาย ไมตรี สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
38	012/2546	การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนใน ระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑล	ดร.สิน งามประโคน, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

39	013/2546	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียน ธรรมศึกษาชั้นตรี, ธรรมศึกษาชั้น โท และธรรมศึกษาชั้นเอก	พระมหาศรีทนต์ สมจา โร สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
40	014/2546	ปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ใน ระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา	ผศ.ดร.ธีรยุทธ์ พึ่งเทียร คณะครุศาสตร์
41	015/2546	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธศาสตร์ : กรณีศึกษาวัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี	ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง,คณะ สังคมศาสตร์
42	016/2546	การปลูกฝังจิตสำนึกในการสร้างระเบียบ วินัยของเยาวชนในสถานศึกษาในจังหวัด หนองคายและอุดรธานี	นายสุรเชษฐ์ นนละพล วิทยาเขตหนองคาย
43	017/2546	การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาของ พระสงฆ์ในชุมชนพื้นที่สูง	พระปลัดเสนต์ ธมมวโร, ดร. วิทยาเขตเชียงใหม่
44	018/2546	การปฏิรูปการศึกษาสงฆ์กับการพัฒนา สังคมไทย	นายจีระ ครเสนา วิทยาเขตขอนแก่น
45	020/2546	บทบาทของพระสงฆ์ในการใช้สมุนไพร บำบัดผู้ติดยาเสพติดจังหวัดอุบลราชธานี	นายรัตน์ ปัญญาภา วิทยาเขตอุบลราชธานี
46	021/2546	ความพึงพอใจของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด แพร่ ต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาของพระนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	พระครูโสภณพัฒนานุยุต วิทยาเขตแพร่
47	022/2546	การศึกษารูปแบบการจัดระเบียบสังคมตาม แนวพุทธศาสตร์	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
48	023/2546	การศึกษาบทบาทและศักยภาพขององค์กร ทางพุทธศาสนา กับการส่งเสริมระบบ เศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองและการพัฒนา ชุมชนในจังหวัดพะเยา	นายแสวงาท วงศ์ใหญ่ วิทยาเขตพะเยา
49	024/2546	ความพึงพอใจของผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนิสิตต่อกระบวนการ จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ผศ.ดร.ภัทรธิรา ผลงาม วิทยาเขตขอนแก่น

50	019/2546	<p>(ชื่อชุดโครงการ) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา</p> <p>(ย่อที่ 1) ภาลัษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ตามการรับรู้ของพระนิสิตและนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนสามัญศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา</p> <p>(ย่อที่ 2) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา</p> <p>(ย่อที่ 3) การติดตามผลบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา</p> <p>(ย่อที่ 4) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา</p>	<p>ผศ.ดร.สมบูรณ์ ตันยะ วิทยาเขตนครราชสีมา</p>
51	020/2547	ศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีอรรถปริวรรตศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	ดร.วีระชาติ นิมอนงค์ บัณฑิตวิทยาลัย
52	021/2547	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	นายพีรวัฒน์ ชัยสุข สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
53	022/2547	การสอนวิชาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	ดร.ประมุข สารพันธ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
54	023/2547	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาบาลี หลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลสนามหลวง (โครงการชุด)	นายเวทย์ บรรณกรกุล บาลีศึกษาพุทธโฆส
55	025/2547	การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา	รศ.บำรุง สุขพรรณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

56	026/2547	การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายสรายุทธ อุดม กองแผนงาน
57	027/2547	การศึกษาและการวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในคัมภีร์โบลานล้านนา จังหวัดพะเยา	นายแสวงาท วงศ์ใหญ่ วิทยาเขตพะเยา
58	028/2547	ศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายธวัชชัย สมอเนื้อ สำนักงานอธิการบดี
59	029/2547	การศึกษาวิเคราะห์โรงเรียนวิถีพุทธ: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวิถีพุทธใน 20 เขตการศึกษา	ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย คณะครุศาสตร์
60	030/2547	การศึกษาความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแนวโน้มการใช้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ช่วงปีการศึกษา 2545-2549	ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง คณะสังคมศาสตร์
61	031/2547	ศึกษาแนวทางการแนะนำการศึกษานิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.อินดา ศิริวรรณ คณะครุศาสตร์
62	032/2547	การประเมินผลประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายบุญเลิศ จีร์ภัทร์ คณะครุศาสตร์
63	033/2547	ศึกษาสำรวจข้อมูลด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ภาค 11	พระสุธีวรญาณ กองวิชาการ
64	034/2547	การพัฒนารูปแบบการพัฒนาชนบท -บ้าน-วัด-โรงเรียนโดยมหาวิทยาลัยสงฆ์	รศ.ดร.ภิรมย์ จันถาวร สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
65	035/2547	ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่มีต่อการบริหารการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: ศึกษากรณีส่วนกลาง	พระครูปลัดเชี้ยว ชิตินทุ ริโย กองแผนงาน
66	036/2547	ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาธรรมภาคปฏิบัติ	พระมหาไสว ญาณวีโร สำนักส่งเสริมฯ

67	037/2547	แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรใน ทศวรรษหน้าของสังคมไทย	พระมหาสหัส ฐิตสาโร คณะครุศาสตร์
68	038/2547	การสำรวจทัศนคติของพุทธศาสนิกชนที่มี ต่อการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของฝ่าย วิปัสสนาธุระ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	พระมหาบุญเลิศ ธม มทสสี่ สำนักส่งเสริมฯ
69	039/2547	การศึกษาความต้องการในการศึกษาของ พระภิกษุสามเณรในอนาคต	ดร.สิน งามประโคน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
70	040/2547	การศึกษาความพึงพอใจของพระนิสิตที่มีต่อ การให้บริการของงานทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	นายณรงค์ ไวหาร เสาวภาคย์ วิทยาเขตพะเยา
71	041/2547	ศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมทาง การเมืองของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย	นายคนอง ว่างฝ้ายแก้ว วิทยาเขตพะเยา
72	042/2547	การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาศาสนา ปรัชญาคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.สมบุญ บัญญัติ วิทยาเขต นครศรีธรรมราช
73	043/2547	การศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถร วาทของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา	พระมหาวินัย ปุณฺณญา โณ สถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์
74	045/2547	ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารใน มหาวิทยาลัยสงฆ์	ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง คณะมนุษยศาสตร์
75	046/2547	การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและ ผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากรใน จังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการ ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ	ผศ.สมบุญ บัญญัติ วิทยาเขต นครศรีธรรมราช
76	047/2547	การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไป ใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดย ครอบครัวในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและ ลดปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน	พระมหาบุญช่วย สิริโนธ โร, ดร. วิทยาเขตเชียงใหม่

77	049/2547	<p>การศึกษาสภาพและแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่สถาบันพระพุทธศาสนาในจังหวัดนครราชสีมา (ชุด) 4 โครงการย่อย</p> <p>1. การปฏิบัติหน้าที่ตามพระธรรมวินัยและหน้าที่ต่อสังคมของพระสงฆ์ในจังหวัดนครราชสีมา</p> <p>2. การศึกษาความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา</p> <p>3. ภาพลักษณ์ของสถาบันพระพุทธศาสนาตามการรับรู้ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา</p> <p>4. การศึกษาแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่สถาบันพระพุทธศาสนาในจังหวัดนครราชสีมา</p>	<p>ผศ.ดร.สมบูรณ์ ตันยะ ทยาเขตนครราชสีมา</p>
78	050/2547	พระสงฆ์กับการอนุรักษ์ป่า : กรณีวัดหนองป่าพงและสาขา	นายสุพิมล ศรศักดิ์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
79	051/2547	บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมและอนุรักษ์การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในจังหวัดอุบลราชธานี	นายมนูญ พันนา วิทยา เขตอุบลราชธานี
80	052/2547	การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา ศึกษาเขตชายแดนสุรินทร์ และบุรีรัมย์	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
81	053/2547	การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มนักศึกษาจังหวัดสุรินทร์	นายประสงค์ ทองประ วิทยาเขตสุรินทร์
82	054/2547	การศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์	นายเสื่อ สัชชานนท์ วิทยาเขตสุรินทร์
83	055/2547	การศึกษาศักยภาพการบริหารการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีตามทรรศนะของบริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนศึกษาเฉพาะกรณีวัดจองคำ จังหวัดลำปาง	พระมหาประยูทธ ภู ริทโต วิทยาเขตแพร่

84	056/2547	ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นางฉวีวรรณ สุวรรณภา วิทยาเขตแพร่
85	057/2547	ทัศนคติและพฤติกรรมต่ออบายมุข 6 ของวัยรุ่น : กรณีศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดเลย	ผศ.ดร.ภัทรธิรา ผลงาม วิทยาลัยสงฆ์เลย
86	058/2547	ศึกษาพฤติกรรม คุณธรรม และจริยธรรมทางการเมืองของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายแสวงวาท วงศ์ใหญ่ วิทยาเขตพะเยา
87	026/2548	ศึกษาสารัตถะตำนานพื้นบ้านล้านนาที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจากเอกสารโบราณ	นางไฉไลฤดี ยูวะศิริ วิทยาเขต เชียงใหม่
88	027/2548	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาบาลีหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสनाมหลวง	ผศ.เวทย์ บรรณกรกุล วิทยาเขตบาฬีพุทธโฆษ
89	028/2548	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักสูตรธรรมศึกษา สำหรับนักเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี ธรรมศึกษาชั้นโท และธรรมศึกษาชั้นเอก	พระมหาศรีทนต์ สมจาโร สำนักหอสมุดและฯ
90	029/2548	การดำเนินงานเกี่ยวกับสมุนไพรรและการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการดูแลสุขภาพของพระสงฆ์ : กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (โครงการชุด)	นายเรืองเดช ขจรศาสตร์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
		ย่อยที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานและส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพรรของพระสงฆ์ จังหวัดอุบลราชธานี	นายสุพิมล ศรศักดิ์ดา
		ย่อยที่ 2 การประยุกต์หลักพุทธธรรม ประกอบการใช้สมุนไพรรในการดูแลสุขภาพกรณีวัดป่าประชานิมิตร อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี	นายเรืองเดช ขจรศาสตร์
		ย่อยที่ 3 การประยุกต์หลักพุทธธรรม ประกอบการใช้สมุนไพรรในการดูแลสุขภาพกรณีวัดหนองปลาปาก อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี	พระครูสีลสารคุณ

		ย่อยที่ 4 การประยุกต์หลักพุทธธรรม ประกอบการใช้สมุนไพรมในการดูแลสุขภาพ กรณีวัดทุ่งเกษม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	ผศ.บัญชา จำปารักษ์
91	030/2548	ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	นายบุญหนา จิมาณี วิทยาเขตขอนแก่น
92	031/2548	การรับข่าวสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากสื่อมวลชนของพระสังฆาธิการเพื่อ ยกระดับสถานภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน	รศ.บำรุง สุขพรรณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
93	032/2548	การจัดการความรู้ตามนัยพระพุทธศาสนา และการประยุกต์ใช้กับสังคมไทยสมัยใหม่ การศึกษาวิเคราะห์ผลงานของพระธรรม ปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)	นายธณณ สมหวัง สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
94	033/2548	การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติศาสนกิจเพื่อ เสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ชุมชนของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	ผศ.ประมวล ต้นยะ วิทยาเขตนครราชสีมา
95	034/2548	บทบาทของพระสงฆ์ที่มีส่วนร่วมในการ บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตจังหวัดหนองคายและจังหวัด อุบลราชธานี	ดร.ณัชชา มูลยาพอ วิทยาเขตหนองคาย
96	035/2548	การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด แพร่	พระปลัดพรหมเรศ วิทยาเขตแพร่
97	036/2548	ศึกษาคุณลักษณ์ที่พึงประสงค์ของพระ สังฆาธิการตามทัศนะของผู้นำชุมชนใน จังหวัดแพร่	นางสาวอรอนงค์ วุวงศ์ วิทยาเขตแพร่
98	037/2548	ศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ (โครงการชุด)	พระมหาสาธิต อรินทโม วิทยาเขตพะเยา
		ย่อยที่ 1 การศึกษาและประเมิน ประสิทธิภาพและสมรรถภาพของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย	

		มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
		ย่อยที่ 2 การศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านประสิทธิภาพและสมรรถภาพของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
		ย่อยที่ 3 การศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพและสมรรถภาพของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	
99	038/2548	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	นายพีรวัฒน์ ชัยสุข กองแผนงาน
100	039/2548	สื่อมวลชนกับความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา	ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์ สิทธิ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
101	040/2548	การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.จำเริญรัตน์ เจือ จันทร์ วิทยาเขตนครราชสีมา
102	041/2548	การจัดกิจกรรมตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อขัดเกลาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ดร.ประยูร แสงใส วิทยาเขตขอนแก่น
103	042/2548	การศึกษาทิศทางพัฒนาจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ (โครงการชุด)	พระมหาประยูร ภู ริทโต วิทยาเขตแพร่
		ย่อยที่ 1 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสแพร่ ตามการรับรู้ของพระนิสิตและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดแพร่	นางฉวีวรรณ สุวรรณ ภา
		ย่อยที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	พระมหาแก้ว อมโร (นายณวัชโรจน์ อินเต็ม)

		<p>ย่อที่ 3 ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ พระสังฆาธิการและผู้บริหาร สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติ ศาสนกิจของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่</p>	นายธนากร ตรีคำภา
		<p>ย่อที่ 4 การติดตามผลบัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่</p>	นายเกรียงศักดิ์ พงศ์คำ
		<p>ย่อที่ 5 การศึกษาทิศทางพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่</p>	พระเมธีธรรมาลังการ
104	046/2548	<p>การศึกษากิจการและพัฒนากิจการของนักเรียนและนิสิตนักศึกษา (โครงการชุด)</p>	ดร.ประมุข สารพันธ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
		<p>ย่อที่ 1 การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา</p>	
		<p>ย่อที่ 2 การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยเล่านิทานชาดกประกอบการเรียนการสอน</p>	
		<p>ย่อที่ 3 การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์และนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐบาล</p>	
105	047/2548	<p>การศึกษาคำสัมพันธ์ของปัจจัยจิตสำนึกสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p>	พระมหาประยูร ธีรวี โสมนุษยศาสตร์
106	048/2548	<p>แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวพุทธ :ศึกษากรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี (โครงการชุด)</p>	พระครูกิตติคุณภาส วิทยาเขตอุบลราชธานี
		<p>ย่อที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี</p>	นายเฉลิมสุข บุญคำภา

		ย่อที่ 2 แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามแนวพุทธ ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี	นายมนูญ พันนา
107	049/2548	การขยายผลการสร้างเครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธตามแนวสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา	พระมหาบุญช่วย สิรินธโร วิทยาเขต เชียงใหม่
108	050/2548	การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมตามสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 (โครงการชุด)	พระครูวินัยธรวัลลพ โกวิโล ส่วนธรรมนิเทศ
		ย่อที่ 1 การศึกษารูปแบบการฝึกอบรมแบบเข้าค่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน	พระครูวัลลพ โกวิโล
		ย่อที่ 2 คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนชาวพุทธที่พึงประสงค์	นางสาวกรชนก เนตรโสภารักษ์
		ย่อที่ 3 การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมตามสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา	นายวีรชัย คำธร
		ย่อที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมตามสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา	พระมหาวิชาญ สุวิชาโน
		ย่อที่ 5 การจัดฝึกอบรมและประเมินผล การฝึกอบรมค่ายคุณธรรมตามสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา	พระมหาภักดี มหพพล
109	051/2548	การประยุกต์หลักธรรมทางพุทธศาสนาในการพัฒนาชุมชนของสังฆพัฒนา	พระปลัดเสนห์ ธมมวโร วิทยาเขตเชียงใหม่
110	052/2548	การบริหารจัดการวัดเพื่อเป็นที่พึ่งของสังคมไทย (โครงการชุด)	พระมหาสหัส ฐิตสาโร คณะครุศาสตร์
		ย่อที่ 1 ความต้องการพึ่งพาวัดในการแก้ปัญหาสังคม	นางนิกา จีรภัทร์
		ย่อที่ 2 ระบบการบริหารจัดการวัดเพื่อสังคม	นายบุญเลิศ จีรภัทร์

		ย่อยที่ 3 การจัดกิจกรรมวัดเพื่อสังคม	ผศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ
		ย่อยที่ 4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายในวัดเพื่อสังคม	พระมหาสหัส จิตสาโร
		ย่อยที่ 5 การบริหารทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในวัดเพื่อสังคม	ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
111	053/2548	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน	พระครูกัลยาณสิทธิวัฒน์ คณะมนุษยศาสตร์
112	054/2548	พุทธศาสนากับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี (โครงการชุด)	พระครูกิตติคุณุณภาส วิทยาเขต อุบลราชธานี
		ย่อยที่ 1 บทบาทพระสงฆ์ในการสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี	พระครูกิตติคุณุณภาส
		ย่อยที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาธรรมและคตินิยมจากรรณกรรมอีสานในหนังสือใบลาน	นายโสรัจ นามอ่อน
113	059/2548	การศึกษาแนวทางการจัดการด้านการเงินของวัดโดยหลักการบริหารแนวบูรณาการเชิงพุทธ	รศ.ดร.ภิรมย์ จันถาวร สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
114	060/2548	การบูรณาการทางวัฒนธรรมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน	นายคณิต ธนธรรม เจริญ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
115	062/2548	การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา ภิกษุณีสงฆ์เถรวาท	นายรังษี สุทนต์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
116	063/2548	การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา ปัญหาในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ชื่อเรียกและพัฒนาการ	ผศ.ร.ท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
117	064/2548	การประเมินโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตภาคเหนือ	ผศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระ พงศ์ วิทยาเขตแพร่
118	065/2548	การศึกษบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.) ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่	พระเมธีธรรมาลังการ วิทยาเขตแพร่

119	066/2548	การศึกษาสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษากรณีเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดแพร่	พระครูโสภณพัฒนานุยุต วิทยาเขตแพร่
120	067/2548	การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา : ความตายกับมรณสติ	นายสุชญา ศิริธัญญ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
121	068/2548	ความรู้รุ่งโรจน์ของคัมภีร์เวบาลน	ดร.สุรสิทธิ์ ไทยรัตน์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
122	069/2548	ศึกษาคุณค่าทางศาสนาและมรดกทางวัฒนธรรม	ดร.สุรสิทธิ์ ไทยรัตน์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
123	070/2548	การประเมินการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมชั้นตรีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม จังหวัดแพร่	นายเสริมศิลป์ จูโธสง วิทยาเขตแพร่
124	071/2548	การศึกษาสถานภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.สมบุญ บัญญัติ วิทยาเขต นครศรีธรรมราช
125	072/2548	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมของเยาวชน	นางรุ่งทิพย์ กล้าหาญ วิทยาเขตเชียงใหม่
126	095/2548	การศึกษาผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวไทยพุทธจากสถานการณ์ความรุนแรงในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	พระมหาปริดา ขนดีโสภ โณ,ดร. วิทยาเขต นครศรีธรรมราช
127	074/2548	"การวิจัยและพัฒนาพจนานุกรมภาษาบาลี" หรือชื่อเรื่อง (การแปลตำราพจนานุกรมบาลีวิสามานยนาม)	ดร.ชัยณรงค์ กลิ่นน้อย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
128	080/2548	การศึกษาความเห็นของพระนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศาสนา และปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พระมหาวรชัย ดิสสเท โว คณะพุทธศาสตร์
129	081/2548	การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา (หรือ การปฏิบัติงานของ) พุทธศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย สงฆ์นครพนม	นายพิบูลย์ศักดิ์ เมือง โคตร วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
130	082/2548	บทบาท (และหน้าที่) ของพุทธศาสตร์บัณฑิตในจังหวัดพิษณุโลก	พระมหาทวี ฐานวโร,ดร. ห้องเรียนพิษณุโลก

131	083/2548	ศึกษาปรากฏการณ์วิธีการสอนวิปัสสนา กัมมัฏฐานตามหลักสติปัฏฐาน 4 ในปัจจุบัน	พระมหาบุญเลิศ ธรรมทส สี บัณฑิตวิทยาลัย
132	084/2548	ศึกษาความเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนสาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย	นายสุเทพ พรหมเลิศ คณะพุทธศาสตร์
133	085/2548	ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ คณะมนุษยศาสตร์
134	086/2548	การศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการ บริหารวัด ของเจ้าอาวาสในจังหวัด นครราชสีมา	นายพิพัฒน์ภาสน์ บุญ เทียน วิทยาเขตนครราชสีมา
135	087/2548	ศึกษาความพึงพอใจของพระนิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬา ลกรณราชวิทยาลัย จังหวัดลำปางที่มีต่อ การเรียนการสอนวิชาการเมืองกับการ ปกครองของไทย	นางนุชรี พวงจิตร ห้องเรียนลำปาง
136	088/2548	การศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการ ต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	พระมหาคำภีร์ ภูริสีโล วิทยาเขตนครราชสีมา
137	089/2548	การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และ นิสิตต่อการให้บริการของส่วนงานใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	พระมหาไพโรจน์ กนโก วิทยาเขตนครราชสีมา
138	090/2548	ผลการใช้สื่อศึกษาวิชาธรรมภาค ภาษาอังกฤษของพระนิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	นายชยันต์ บุญพิโย วิทยาเขตขอนแก่น
139	091/2548	บทบาทของพระบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เลยกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้าน เศรษฐกิจ : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านใน ชุมชนเมืองเลย จังหวัดเลย	พระมหาจักรพรรณ มห วีโร, ดร. วิทยาลัยสงฆ์เลย
140	013/2549	การศึกษารูปแบบการทำเกษตรกรรมแนว พุทธ	นายประเด่น แบนปิง วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

141	014/2549	การศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
142	015/2549	พระสงฆ์กับการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	นายพุทธชาติ คำสำโรง วิทยาเขตขอนแก่น
143	016/2549	พระสงฆ์กับการส่งเสริมเยาวชนและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	นายประกอบ มีโคตร กอง วิทยาเขตขอนแก่น
144	017/2549	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	ดร.จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ วิทยาเขตนครราชสีมา
144	018/2549	บทบาทของพระสงฆ์ในการบำบัดดูแลและช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ : กรณีศึกษาพระสงฆ์ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอตอกระคำใต้ จังหวัดพะเยา	นายพูล พัฒนาใหม่ วิทยาเขตพะเยา
145	019/2549	บทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์ในเขตจังหวัดพิษณุโลก	พม.บุญเลิศ อินทปญโญ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
146	020/2549	การศึกษาผลกระทบต่อการปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุ สามเณร นราธิวาส จากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	ผศ.สมบุรณ์ บุญฤทธิ์ วิทยาเขต นครศรีธรรมราช
147	021/2549	(แผนงานวิจัย) ศึกษาภาพและแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธ	นายจักรแก้ว นามเมือง วิทยาเขตพะเยา
		โครงการวิจัยย่อยที่ 1 แนวทางพัฒนาคุณภาพบุคลากรโรงเรียนวิถิปุทธ	นายณรงค์ ไหวหาร เสาวภาคย์ วิทยาเขตพะเยา
		โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แนวทางพัฒนาคุณภาพหลักสูตรโรงเรียนวิถิปุทธ	นายแสวงาท วงศ์ใหญ่ วิทยาเขตพะเยา
		โครงการวิจัยย่อยที่ 3 แนวทางพัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โรงเรียนวิถิปุทธ	นายสุรัตน์ กุลศรี วิทยาเขตพะเยา

		โครงการวิจัยย่อยที่ 4 แนวทางพัฒนาคุณภาพสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้โรงเรียนวิถีพุทธ	นายจักรแก้ว นามเมือง วิทยาเขตพะเยา
148	022/2549	หลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐาน 4 ในพระไตรปิฎก	พระมหาวิชาญ สุริษา โน สำนักสงฆ์เสริมา
149	023/2549	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของคฤหัสถ์ผู้เคยบวชเรียนในสังคมไทย	นายบุญหนา จิมาโนง วิทยาเขตขอนแก่น
150	024/2549	ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในหลักสูตรใหม่ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนในฝันของเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย	นายธงชัย สิงอุดม วิทยาลัยสงฆ์เลย
151	025/2549	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาอักษรธรรมอีสาน สำหรับนิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป	นายนิรันดร เลิศวีรพล วิทยาเขตขอนแก่น
152	026/2549	การศึกษาแนวทางพัฒนาสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11	นายธนู ศรีทอง วิทยาเขตสุรินทร์
153	026/2549	การศึกษาแนวทางพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรมในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11	นายบรรจง โสดาดี วิทยาเขตสุรินทร์
154	027/2549	ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กและเยาวชน	พม.วิเชาว์ ปญญาวิชโร สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
155	029/2549	พระสงฆ์กับการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมในชุมชน	นายชาญชัย ฮวดศรี วิทยาเขตขอนแก่น
156	030/2549	การศึกษารูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมของนักปราชญ์ทางพุทธศาสนาในประเทศไทย	ผศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ คณะมนุษยศาสตร์
157	031/2549	การศึกษาเทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้าเปลี่ยนชื่อ การศึกษาพุทธวิธีการสอนในพระไตรปิฎก	ดร.สิน งามประโคน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
158	032/2549	บทบาทของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อการเผยแผ่เบญจศีล : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาเขตหนองคายและวิทยาลัยสงฆ์นครพนม	ดร.ณัชชา มูลยาพอ วิทยาเขตหนองคาย

159	033/2549	การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่เขต 1	พระเมธีธรรมาลังการ วิทยาเขตแพร่
160	034/2549	สภาพและปัญหาการเรียนการสอนบาลีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายวินัย ภูมิสุข วิทยาเขตนครราชสีมา
161	035/2549	การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1	ผศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระ พงศ์ วิทยาเขตแพร่
162	040/2549	บทบาทของพระสงฆ์กับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดตราด และจังหวัดกาฬสินธุ์	พระมหาประยูร ธีร์วิโส คณะมนุษยศาสตร์
163	041/2549	การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในชุมชนตลาดวัดใหญ่ (วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ) อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก	นายเฉลิม รอดเขียว คณะพุทธศาสตร์
164	042/2549	บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่	นายเกรียงศักดิ์ พงศ์คำ วิทยาเขตแพร่
165	043/2549	ศึกษาศาสนาการณและมาตรการ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่	นางสาวอรอนงค์ วุวงศ์ วิทยาเขตแพร่
166	044/2549	ศึกษาศาสนาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยบ้านดง(ชนม้ง) ตำบลสวนเขื่อนอำเภอเมือง จังหวัดแพร่	นางฉวีวรรณ สุวรรณ ภา วิทยาเขตแพร่
167	045/2549	การศึกษาสภาพทางการเรียนการสอนของวิทยาลัยสงฆ์นครพนมในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต	พระมหาสนอง ปจ โจปการี วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
168	048/2549	การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้แบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน	นางไฉไลฤดี ยูวะศิริ วิทยาเขตเชียงใหม่

169	001/2550	พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของเด็กเยาวชนบ้านโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	นายบุญหนา จิมาวัง วิทยาเขตขอนแก่น
170	002/2550	การฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา	นายทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
171	003/2550	ผลของการฝึกสมาธิที่มีต่อการควบคุมตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษา	พระจิตะวงษ์ อนุตโตโร คณะมนุษยศาสตร์
172	004/2550	ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง คณะมนุษยศาสตร์
173	005/2550	ประสิทธิภาพการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่	นายสมจิต ขอนวงค์ วิทยาเขตแพร่
174	006/2550	สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	พระมหาธานินทร์ ฐิตวีโร ห้องเรียนศรีสะเกษ
175	007/2550	ปรัชญาธรรมและคติธรรมจากนิทานพื้นบ้านในหนังสือผูกใบลานอักษรธรรมอีสาน	นายโสรัจ นามอ่อน วิทยาเขตอุบลราชธานี
176	008/2550	หลักธรรมและความเชื่อที่ปรากฏบนจิตรกรรมฝาผนังพุทธสถานของวัดในจังหวัดอุบลราชธานี	นายทองแดง พุทธเกตต์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
177	011/2550	บทบาทสถาบันครอบครัว ในการสนับสนุนการศึกษาของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	ผศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ วิทยาเขตแพร่
178	012/2550	การประเมินผลโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในจังหวัดอุบลราชธานี	นายมนูญ พันนา วิทยาเขตอุบลราชธานี
179	013/2550	การศึกษากระบวนการและผลการจัดค่ายเยาวชนตามแนวพุทธศาสนาเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนในโครงการรัฐ-ราษฎร์ร่วมใจพัฒนาของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลฯ	ผศ.คำผล กองแก้ว วิทยาเขตอุบลราชธานี

180	014/2550	การประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว และชุมชน ตามนโยบายการป้องกันปัญหาสารเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี	นายบรรยวีสต์ ผางคำ วิทยาเขตอุบลราชธานี
181	015/2550	หลักพุทธธรรมกับชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี (การประยุกต์หลักธรรมเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียง)	พระมหาศักรินทร์ ตนก ติกโร วิทยาเขตอุบลราชธานี
182	016/2550	สภาพและปัญหาการผลิตผลงานทางวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายสุภฐาน สุตาจันทร์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
183	017/2550	การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.ดร.เมธาพันธ์ โพธิ์ธีร โรจน์ คณะมนุษยศาสตร์
184	018/2550	ประสิทธิภาพการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	ดร.สิน งามประโคน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
185	019/2550	การศึกษาสภาพวัดร้างในเขตจังหวัดสุรินทร์	นายประสงค์ ทองประ มจร.วิทยาเขตสุรินทร์
186	020/2550	การประเมินโครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม จังหวัดสุรินทร์	นายประสงค์ จักรคำ มจร.วิทยาเขตสุรินทร์
187	021/2550	ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	นายปฏิภาณ ขาขุนทด มจร.วิทยาเขต นครราชสีมา
188	022/2550	การติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรมัชฌิม อภิธรรมิกะเอกของอภิธรรมโชติกะวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พระครูวิมลธรรมรสี อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย
189	023/2550	การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา (ดงบังไฟ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	พระใบฎีกาสุพจน์ กต สีโล วิทยาเขตอุบลราชธานี

189	024/2550	ประเมินประสิทธิภาพการสอนรายวิชาธรรมภาคปฏิบัติตามการประเมินของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตอุบลราชธานี	ผศ.บัญชา จำปารักษ์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
190	025/2550	ปัญหาการบริหารการพัสดุของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายพิทวัฒน์ มโนรัตน์ สำนักงานอธิการบดี
191	026/2550	สมรรถนะในการใช้ระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายันทกิจ เทียงเดช สำนักงานอธิการบดี
192	027/2550	การศึกษาเนื้อหาและวิธีการสอนวิชาตรรกศาสตร์เบื้องต้นในฐานะวิชาพื้นฐานทั่วไปสำหรับนิสิต	พระครูสิริรัตนานูวัตร , ผศ.ดร. วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
193	028/2550	พัฒนาแบบสอบวัดภาษาอังกฤษของพระนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	นายจำนงค์ ปุผา วิทยาเขตนครราชสีมา
194	029/2550	ประเมินความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) รุ่นที่1 ห้องเรียนวัดสระกำแพงใหญ่ในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์	นางสาวฐานิดา มั่นคง ห้องเรียนศรีสะเกษ
195	030/2550	การจัดหมวดหมู่คำสอนในพระไตรปิฎกบาลี : วิธีการจัดการตั้งชื่อ ความหมาย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย	ผศ.รท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
196	031/2550	ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ในอริยวินัยวิถีชีวิตและบทบาทของพระสงฆ์	ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต บัณฑิตวิทยาลัย
197	032/2550	ประสิทธิภาพการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี	นางพรทิพย์ วรรณ วิโรจน์ ห้องเรียนลำปาง
198	033/2550	การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา : ทรัพย์สินของสงฆ์	นายรังษี สุทนต์ บัณฑิตวิทยาลัย
199	034/2550	สภาพการใช้และความต้องการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายสุเทพ พรหมเลิศ คณะพุทธศาสตร์

		ลงกรณราชวิทยาลัย	
200	035/2550	บทบาทในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่พระสงฆ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์	นายชัยอนันต์ นวลสุวรรณ ห้องเรียนบุรีรัมย์
201	036/2550	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายสุริยาธุ สุวรรณบุบผา วิทยาเขตนครราชสีมา
202	037/2550	A Critical Study of the Buddhist Sung-Sermon (Laeh) From Isaan (การศึกษาเชิงวิเคราะห์การแห่อีสาน)	ดร. ดิปติ มหันตะ วิทยาเขตขอนแก่น
203	038/2550	รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในวัด	นายภัทรภด ฤทธิ์เต็ม วิทยาเขตเชียงใหม่
204	039/2550	การศึกษารูปแบบการเทศน์ในล้านนา (การศึกษาแนวการเทศน์ในกิจกรรม "รดต๋วนขบวนพิเศษ")	พระนกร ปณญาวิโร วิทยาเขตเชียงใหม่
205	040/2550	ศึกษาสภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์	นายปิยวัฒน์ คงทรัพย์ ห้องเรียนบุรีรัมย์
206	041/2550	กระบวนการฟื้นฟูและปรับประยุกต์ พิธีกรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนท้องถิ่น	นางรุ่งทิพย์ กล้าหาญ วิทยาเขตเชียงใหม่
207	042/2550	การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในโรงเรียนวิถืพุทธในจังหวัดอุบลราชธานี	นายเฉลิมสุข บุญคำภา วิทยาเขตอุบลราชธานี
208	043/2550	การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อกิจกรรมรดต๋วนขบวนพิเศษกลุ่มหนุ่มสาว จังหวัดเชียงใหม่ (การใช้กิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมของผู้ถูกคุมประพฤติ)	พระมหาอารณ ฐ ริปัญญา วิทยาเขตเชียงใหม่
209	044/2550	การศึกษาแนวทางพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์	ดร.ประมุข สารพันธ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
210	045/2550	แผนงานวิจัย กระบวนการทัศน์เกี่ยวกับชีวิตและความตายของชาวพุทธ	พระมหาประยูล ธีรวิโส คณะมนุษยศาสตร์

		ย่อที่ 1 การศึกษาหลักธรรมเกี่ยวกับชีวิตและความตายในพระไตรปิฎก	พระครูกล้ายานสิทธิวัฒน์
		ย่อที่ 2 ทศนคติการยอมรับความตายของชาวพุทธในปัจจุบัน	พระเอกภัทร อภินโนโท
		ย่อที่ 3 ประสบการณ์การใช้ภูมิปัญญาตะวันออกของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยในมรณวิถี	ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ
		ย่อที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของชาวพุทธในการจัดการพิธีกรรมทางพุทธศาสนา	พระมหาเผื่อน กิตติโสภโณ
		ย่อที่ 5 รูปแบบที่เป็นระบบกลไกการดำเนินการเกี่ยวกับชีวิตและความตายในกระบวนการทัศน์ทางพุทธศาสนา	พระมหาประยูร อีร์วิไล
211	046/2550	ศึกษาสภาพกิจการพระพุทธศาสนาในต่างประเทศศอกกรณีศึกษา 7 ประเทศ	พระปิยะ รัตนะ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
212	026/2551	การวิเคราะห์การใช้เหตุผลในพระไตรปิฎก	นายประพันธ์ ศุภช บัณฑิตวิทยาลัย
213	027/2551	การวิเคราะห์ความพิการของมนุษย์ทางพระพุทธศาสนา	พระมหาอุดม สารเมธี กองวิชาการ
214	028/2551	ความเป็นผู้นำของพระเวสสันดรในทศชาติชาดก	นายชนิศร์ ชูเลื่อน วิทยานครศรีธรรมราช
215	029/2551	พฤติกรรมความเชื่อของประชาชนในวรรณกรรมเรื่องสังข์ศิลป์ชัย	นายโสวิทย์ บำรุงภักดิ์ วิทยาเขตขอนแก่น
216	030/2551	บทบาทของพระสังฆาธิการในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเลย	พระครูใบฎีกาจำนง ฉนุทธมโม, ดร. วิทยาลัยสงฆ์เลย
217	031/2551	ผลการสำรวจพฤติกรรมการดำรงชีวิตตามหลักธรรมวิถัฒนมุข 6 ของนักเรียนมัธยมศึกษา	พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล คณะมนุษยศาสตร์
218	032/2551	การศึกษาแนวคิดและหลักการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในสหรัฐอเมริกา	พระมหาสุริยา วรเมธี คณะมนุษยศาสตร์

219	033/2551	การศึกษาสภาพการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11	นายธนู ศรีทอง วิทยาเขตสุรินทร์
220	034/2551	ประสิทธิผลการสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยวิธีการสอนแบบบุคคลาธิฐานสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย	พระมหาธราบุญ จิรชีโว วิทยาเขตหนองคาย
221	035/2551	สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในโรงเรียนวิถีพุทธ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย	ผศ.ดร.ประจักษ์ โพธิ ประชา วิทยาลัยสงฆ์เลย
222	036/2551	ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	ผศ. บัญชา จำปารักษ์ วิทยาเขตอุบลราชธานี
223	037/2551	ทัศนคติของพระนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาธรรมะภาคปฏิบัติของวิทยาลัยสงฆ์เลย	พระมหาสุภวิษณุ ปกสสโร วิทยาลัยสงฆ์เลย
224	038/2551	สภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นายถวิล คำโสภา กองกลาง
225	039/2551	ความต้องการการบริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาของประชาชนจังหวัดเลย กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาลัยสงฆ์เลย	นายธงชัย สิงอุดม วิทยาลัยสงฆ์เลย
226	040/2551	การศึกษาวิเคราะห์การบูชาในกฎทนต์สูตร	ผศ.สมชัย ศรีนอก คณะครุศาสตร์
227	041/2551	ศึกษาจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระลักพระลามของอีสาน	รศ.อุดม บัวศรี วิทยาเขตขอนแก่น
228	042/2551	การวิเคราะห์อิทธิพลปรัชญาธรรมและคติธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านอีสาน	นายโสรัจ นามอ่อน วิทยาเขตอุบลราชธานี
229	043/2551	วิเคราะห์การบูรณาการพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมไทย : กรณีศึกษาศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต	ผศ.มงคล หวังสุขใจ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

230	044/2551	ภูมิปัญญาจากนายโรงโนราห์ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	ดร.อุทัย เอกสะพัง หน่วยวิทยบริการ จ. สงขลา
231	045/2551	บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ของ อุบาสิกาบงกช สิทธิพล	พระใบฎีกสุพจน์ ตบสีโล วิทยาเขตอุบลราชธานี
232	046/2551	พฤติกรรมกรรณการฟังรายการวิทยุ พระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ของพระสงฆ์และประชาชน	ดร.ลำยอง สำเร็จดี วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
233	047/2551	การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการ แก่สังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	พระมหาสิริวัฒน์ สิริวิ ฑฒโน วิทยาเขตอุบลราชธานี
234	048/2551	ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการ สอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒินโม วิทยาเขตอุบลราชธานี
235	053/2551	การประยุกต์หลักธรรมร่วมกับ กิจกรรมบำบัดในการบำบัดรักษาผู้ป่วยสุรา กรณศึกษา ผู้ป่วยสุราในศูนย์บำบัดรักษายา เสพติดเชียงใหม่	นายธีรยุทธ วิสุทธิ วิทยาเขตเชียงใหม่
236	054/2551	การศึกษาการใช้หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาในการส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน จังหวัดสุรินทร์	พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ วิทยาเขตสุรินทร์
237	055/2551	ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพตาม แนวความคิดของท่านพุทธทาส ในจังหวัดสุ ราษฎร์ธานี	พันโทเอก คงขุนทด ห้องเรียนสุราษฎร์ธานี
238	056/2551	ศึกษาสภาพองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยา เขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัยตามทฤษฎีของไมเคิล มาร์ค วอดท์	พระสุวรรณธีรอาจารย์ วิทยาลัยสงฆ์เลย
239	057/2551	การศึกษาการปฏิบัติตนของนักเรียนตาม หลักมงคลสูตรสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการต้น กล้าคุณธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ดร.เบญจพร แก้วมีศรี ห้องเรียนสุราษฎร์ธานี
240	058/2551	การศึกษาประสิทธิภาพผลการเรียน ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ	พระมหาสังเวช จันทโสภี วิทยาลัยสงฆ์เลย

		ของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสงฆ์เลย	
241	059/2551	ปัจจัยที่ทำให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน : กรณีศึกษาเจ้าอาวาสในเขตจังหวัดเลย	พระครูปริยัตยาทร วิทยาลัยสงฆ์เลย
242	060/2551	การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา : พุทธ วิธีการสื่อสาร	พระมหาบุญเลิศ ธม มทสสี บัณฑิตวิทยาลัย
243	063/2551	บทบาทการบริหารวิชาการแก่สังคมของ อาจารย์วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก	พระครูสิริรัตนานุวัตร. ผศ.ดร. วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
244	064/2551	บทบาทของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์ และส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นใน จังหวัดแพร่	นายเกรียงศักดิ์ ฟองคำ วิทยาเขตแพร่
245	065/2551	การมีส่วนร่วมของประชาชน และพระ สังฆาธิการ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ พระนิสิต ในจังหวัดแพร่	ผศ.ฉวีวรรณ สุวรรณ ภา วิทยาเขตแพร่
246	066/2551	การสอบอารมณ์วิปัสสนากัมมัฏฐานของผู้ ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน	พระครูวิมลธรรมรังสี อภิธรรมโชติกะ
247	069/2551	การศึกษาจารีตการเรียนรู้ตามแนวทาง พระพุทธศาสนา กรณีศึกษานิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา	นางรุ่งอรุณ หอมประ ภัทร์ วิทยาเขตพะเยา
248	037/2551	ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดแพร่	พระเมธีธรรมาลังการ วิทยาเขตแพร่
249	022/2552	ขบวนการพุทธใหม่ในประเทศไทย	พระใบฎีกาสุพจน์ ตป สีโล วิทยาเขตอุบลราชธานี
250	023/2552	ศึกษาปัญหาการเขียนบทความทาง พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปี ที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.โกวิท พานแก้ว คณะมนุษยศาสตร์
251	024/2552	ความสัมพันธ์ของพระอุปชฌาย์กับ สัทธาภิหาริก ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์	พระครูปริยัติภัทรคุณ ห้องเรียนบุรีรัมย์

252	025/2552	บทบาทของวัดในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในเขตอีสานตอนล่าง	ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยา กุล วิทยาเขตสุรินทร์
253	026/2552	การประเมินผลการใช้สื่อวิทยุในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา	พระมหาทองศรี เอกวิโส คณะมนุษยศาสตร์
254	027/2552	ศึกษาศาสนสถานที่สำคัญต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของวัดในกรุงเทพมหานคร	ผศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ คณะมนุษยศาสตร์
255	028/2552	การศึกษารูปแบบและกระบวนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พระมหาวรชัย ติสสเทโว คณะพุทธศาสตร์
256	029/2552	การศึกษาความเหมาะสมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยา อยุธยา	พระครูโสภณพุทธิ ศาสตร์ ,ดร. คณะครุศาสตร์
257	030/2552	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์	นายรังสิทธิ วิทกเหิน ห้องเรียนบุรีรัมย์
258	031/2552	วิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามแนวของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	ผศ.คำพล กองแก้ว วิทยาเขตอุบลราชธานี
259	032/2552	การศึกษาเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมด้านความสันโดษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร	ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ คณะครุศาสตร์
260	033/2552	ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การสอนสังคมศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหา วิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาเขตสุรินทร์	นายเมฆไท ละม้าย วรรณ วิทยาเขตสุรินทร์
261	034/2552	การศึกษาคุณลักษณะพุทธศัตรบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของพระสังฆาธิการในจังหวัดแพร่	พระเมธีธรรมาลังการ วิทยาเขตแพร่
262	035/2552	การศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลภาษาบาลีสันสกฤตที่มีผลต่อภาษาไทย	ผศ.ประพันธ์ กุลวินิจฉัย คณะมนุษยศาสตร์
263	036/2552	การวิเคราะห์ไตรภูมิพระร่วงตามหลักจริยธรรม	นายกฤต ศรียะอาจ คณะพุทธศาสตร์
264	037/2552	การศึกษาวิเคราะห์ปัญญาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	นายอดุลย์ คนแรง คณะมนุษยศาสตร์

265	038/2552	การศึกษาวิเคราะห์วิพากกรรมของ พระพุทธรูปเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ พระ สุตตันตปิฎก	พระมหาวิจิตร กลยาณ จิตโต วิทยาเขตบาฬีพุทธโฆษ
266	039/2552	การศึกษาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการบรรลุ ธรรมในคัมภีร์พระพุทธรศาสนา	พระมหาสะอาด ธีรเมธี วิทยาเขตแพร่
267	040/2552	การใช้ปัจจัยแวดล้อมวิธีในการดำเนิน ชีวิตประจำวันของประชาชน	นายทงศ์ ลำประไพ คณะมนุษยศาสตร์
268	041/2552	พฤติกรรมการทำบุญของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดขอนแก่น	นางฤดี แสงเดือนฉาย วิทยาเขตขอนแก่น
268	042/2552	การศึกษาเชิงวิเคราะห์บทบาทของเทวดาที่ ปรากฏในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก	พระมหาสิริวัฒน์ สิริว ฑฒโน วิทยาเขตอุบลราชธานี
269	043/2552	การศึกษาวัตรปฏิบัติในพระวินัยปิฎก	นายสุเทพ สารบรรณ วิทยาเขตพะเยา
270	044/2552	การศึกษาวิเคราะห์หัตถ์ขนิมาปฏิบัติที่ ปรากฏในสังขยสังยุต	พระมหาเดชา เตชส มิทธิโก วิทยาเขตบาฬีพุทธโฆษ
271	045/2552	ผลของการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคมตามแนวพุทธให้กับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติ ธรรมวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา	นางอัญชลี ोंงเจริญ ห้องเรียนวัดโสธร
272	046/2552	การวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งไทยที่มี อิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	นายสุภฐาน สุดาจันทร์ กองวิชาการ
273	047/2552	ศึกษารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมเชิงพุทธ ของหมู่บ้านจ๊กสาน กรณีศึกษา กลุ่มจ๊กสาน อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี	พระวิสุทธิภัทรธาดา คณะพุทธศาสตร์
274	048/2552	ผลกระทบของพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปีพุทธศักราช 2551 ที่มีต่อวัดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	พระมหากรมล ถาวโร สำนักส่งเสริมฯ
275	49/2552	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในจังหวัดนนทบุรี	พระครูสังฆรักษ์เกียรติ ศักดิ์ กิตติปัญญา คณะสังคมศาสตร์

276	050/2552	การศึกษาความคิดเห็นของพระภิกษุ สามเณรต่อการเรียนพระปริยัติธรรม แผนก ธรรม-บาลีในจังหวัดอุบลราชธานี	พระมหาบัณฑิต ปณฺฑิต เสวี วิทยาเขตอุบลราชธานี
277	051/2552	ผลการดำเนินการของสถานีวิทย์ พระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช	พระครูสิริรัตนานุวัตร วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
278	052/2552	สมรรถนะการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	นายบุญหนา จิมานัง วิทยาเขตขอนแก่น
279	053/2552	ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการ สอนวิชาทางรัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศร เดช คณะสังคมศาสตร์
280	054/2552	ศึกษาภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาใน ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมหาจุฬา ลกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	นายสุธีศักดิ์ ฝอดสูงเนิน วิทยาเขตขอนแก่น
281	055/2552	บทบาทของวัดและชุมชนในการอนุรักษ์ ประเพณีแท้เทียนพรรษาจังหวัด อุบลราชธานี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโม วิทยาเขตอุบลราชธานี
282	56/2552	ศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต ในอินเดีย	พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตร คุณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
283	057/2552	The Sotabbamalinī: a critical edition and translation	Mr.Peter Dennis Masefield, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
284	074/2552	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัด การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัยของพระสังฆาธิการในจังหวัด นครราชสีมา	พระมหาไพโรจน์ กนโก สำนักส่งเสริมฯ
285	075/2552	การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มไทเขิน	ผศ.จินตนา มัชฌิมบุรุษ วิทยาเขตเชียงใหม่
286	076/2552	ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของ บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	นางไฉไลฤดี ยูวะศิริ วิทยาเขตเชียงใหม่
287	077/2552	การพัฒนารูปแบบการวัดอธิปไตย 3 ของ ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน	นายสุขอุษา นุ่นทอง ห้องเรียนวัดพัฒนาราม

		จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
288	078/2552	การประเมินผลโครงการพระบัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขา (ธรรมจาริก) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	นางสาวสกุณา คงจันทร์ วิทยาเขตเชียงใหม่
289	079/2552	วิเคราะห์พุทธวิธีการบริหารทรัพยากรมนุษย์	นายอุทัย สติมัน บัณฑิตวิทยาลัย
290	80/2552	กุศโลบาย : การใช้ปัญญาเพื่อการแก้ไข ปัญหาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	ดร.อติเทพ ผาธา คณะพุทธศาสตร์
291	81/2552	การพัฒนาสมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ธุรการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นางศิริกร ไชยสิทธิ์ วิทยาเขตเชียงใหม่
292	082/2552	การวิเคราะห์กระบวนการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสารเสพติดด้วยหลักพุทธธรรม ต.แม่โป่ง	นางรุ่งทิพย์ กล้าหาญ วิทยาเขตเชียงใหม่
293	083/2552	การศึกษาเชิงวิเคราะห์รูปแบบการเผยแพร่หลักธรรมในชุมชนวัดปัญญานันทาราม จ.ปทุมธานี	ผศ.เฉลียว รอดเขียว คณะพุทธศาสตร์
294	084/2552	การศึกษาประสิทธิภาพเอกสารคำสอนรายวิชาตรรกศาสตร์ สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์	ผศ.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ วิทยาเขตสุรินทร์
295	085/2552	การแก้ไขฟื้นฟูเยาวชนผู้กระทำผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 เชียงใหม่ ตามแนวสติปัญญา 4	นายภัชรพล ฤทธิ์เต็ม วิทยาเขตเชียงใหม่
296	086/2552	ทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหา ของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	นางทิพย์สุดา ศิลปะ วิทยาเขตเชียงใหม่
297	087/2552	ศึกษาการใช้ ห้องสมุดของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	นางสาววิมลฤดี เกษะ รักษ์ วิทยาเขตเชียงใหม่
298	88/2552	ปัจจัยที่เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	นางชลธิชา จิรภัคพงศ์ วิทยาเขตแพร่

299	089/2552	ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการให้บริการของฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	ผศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ วิทยาเขตแพร่
300	90/2552	การศึกษาและพัฒนาเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนให้ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมตามหลักพุทธธรรม	พระมหาไกรสร โชติปัญญา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
301	091/2552	ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมใน 4 จังหวัด เขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 11	นายศุภกิตต์ เงินทอง วิทยาเขตนครราชสีมา
302	092/2552	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในเขตกรุงเทพฯปริมณฑล	พระมหาสม กลยาโณ คณะสังคมศาสตร์
303	093/2552	An Analysis of Selections from the Suttanta-Pitaka	Mr.Dion Peoples กองแผนงาน
304	87/2552	การศึกษาวิเคราะห์องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ธรรมวัดสูงเม่น จังหวัดแพร่	พระสุธีธรรมานุวัตร ผศ. ดร. คณะพุทธศาสตร์
305	98/2552	กลยุทธ์ความสำเร็จในการเผยแพร่ธรรมะที่แฝงอยู่ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระสังฆาธิการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	รศ.บำรุง สุขพรรณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
306	105/2552	การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง	พระครูพิพิธสุตาท วิทยาเขตเชียงใหม่
307	106/2552	การศึกษาระบบการเรียนรู้อาเซียนทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนวิชาวิถีธรรมวิถีไทย กรณีศึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคดินเมือง	นางนวลจันทร์ สมุทรสกุลเจริญ วิทยาลัยเทคนิคดินเมือง

2.4.2 รายละเอียดงบประมาณงานวิจัย ปีงบประมาณ 2542-2552

ตารางสถิติโครงการวิจัย และงบประมาณ ปีงบประมาณ 2541-2552														
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย														
ปีงบประมาณ	ชื่อเสนอวิจัย สง. วช.	งบที่เสนอขอ	งบอุดหนุน จากรัฐ	โครงการรายได้อื่น		ขออนุมัติดำเนินโครงการ		รวม	งบประมาณจาก มจร.		งบรวม	ให้ทุน	แล้วเสร็จ	หมายเหตุ
				โครงการ	งบที่ขอ	จากรัฐ	รายได้อื่น		จากรัฐ	รายได้อื่น				
2541	-	-		1	500,000		1	1	-	500,000	500,000	1	1	
2542	6	2,816,000	2,816,000	-	-	6	-	6	2,816,000	-	2,816,000	6	6	
2543	15	3,152,600	2,952,600	-	-	14	-	14	2,952,600	-	2,952,600	14	14	
2544	10	2,697,500	2,697,500	-	-	10	-	10	2,697,500	-	2,697,500	10	10	
2545	21	7,853,390	2,697,500	-	-	6	-	6	2,697,500	-	2,697,500	6	6	
2546	25	19,746,688	6,507,360	-	-	14	-	14	6,507,360	-	6,507,360	14	16	
2547	29	40,125,478	9,115,720	20	2,000,000	17	19	36	7,262,720	1,853,000	9,115,720	36	33	
2548	42	28,487,800	15,672,670	47	2,788,000	17	47	64	12,884,670	2,788,000	15,672,670	53	33	
2549	38	22,899,766	12,398,300	-	-	41	-	41	12,398,300	-	12,398,300	41	15	
2550	44	24,000,000	12,026,000	18	-	44	18	62	12,026,000	-	12,026,000	44	19	
2551	47	26,581,000	12,000,000	21	-	47	21	68	12,000,000	-	12,000,000	37	18	
2552	46	33,955,100	14,200,000	32	-	46	32	78	14,200,000	3,300,000	17,500,000	65	8	
รวมทั้งสิ้น	445	284,877,222	117,223,250			312	153	465	100,512,450	8,441,000	108,953,450	381	179	

จากตารางพบว่า จำนวนโครงการและงบประมาณในรอบ 12 ปี (ระหว่าง พ.ศ.2541-2552) ที่บุคลากรได้ดำเนินการวิจัยผ่านมายังสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน จำนวนงบประมาณอุดหนุนโครงการวิจัยแก่บุคลากรก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

2.4.3 กระบวนการให้ทุนวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

2.4.3.1 ขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเสนอต่อ วช.

1. รับผิดชอบจาก วช.
2. อธิการมอบหมายให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ดำเนินการ
3. ประชุมเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ศึกษาฐานข้อมูลการจัดทำโครงการวิจัยที่ผ่านมา
4. ผู้อำนวยการฯ เสนอรายชื่อแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย ต่ออธิการบดี
5. ผู้อำนวยการฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย
6. ประชุมคณะอนุกรรมการ

กิจกรรม

- 1) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติกับมหาวิทยาลัย
- 2) จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยประจำปีของมหาวิทยาลัย

- 3) กำหนดขอบข่ายการเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย
- 4) ประกาศยุทธศาสตร์การวิจัยประจำปีงบประมาณโดยผู้อำนวยการสถาบันวิจัย ฯ
- 5) ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

กิจกรรม

- 1) บันทึกรายงานถึงหัวหน้าส่วนงานทั้งส่วนกลางและวิทยาเขต
 - 2) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เช่น สื่อวิทยุโทรทัศน์ ของ มหาวิทยาลัย สื่อสิ่งพิมพ์ เช่นวารสารพุทธจักร,ใบปลิว ฯ
- 7.รับข้อเสนอโครงการวิจัย
 - 8.ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่าน/ประเมินคุณภาพ
 - 9.เจ้าหน้าที่ประมวลข้อเสนอแนะ
 - 10.ส่งข้อเสนอแนะให้นักวิจัยปรับปรุงแก้ไข
 - 11.นัดประชุมนักวิจัยและคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย

กิจกรรม

- 1) นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มยุทธศาสตร์
 - 2) รับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3) ปรับปรุงแก้ไขโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะ
 - 4) ทำบันทึกส่งข้อมูลโครงการวิจัยต่อสถาบันวิจัยฯ
- 12.สถาบันวิจัยส่งข้อมูลโครงการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและจัดลำดับความสำคัญ
 - 13.ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการวิจัย
 - 14.. สถาบันวิจัยทำข้อมูลโครงการวิจัย ตามรูปแบบและข้อกำหนดของ วช.
 - 15.สถาบันวิจัยทำจดหมายส่งข้อเสนอโครงการวิจัย ต่อ วช. ลงนามโดย อธิการบดี
 16. รับโครงการวิจัยที่ วช.ประเมิน
 17. อธิการบดีมอบสถาบันวิจัยดำเนินการ
 - 18.เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
 - 19.ประสานงานกับกองแผนเพื่อทราบยอดงบประมาณที่สนับสนุน
 20. นัดประชุมนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงการวิจัย

กิจกรรม

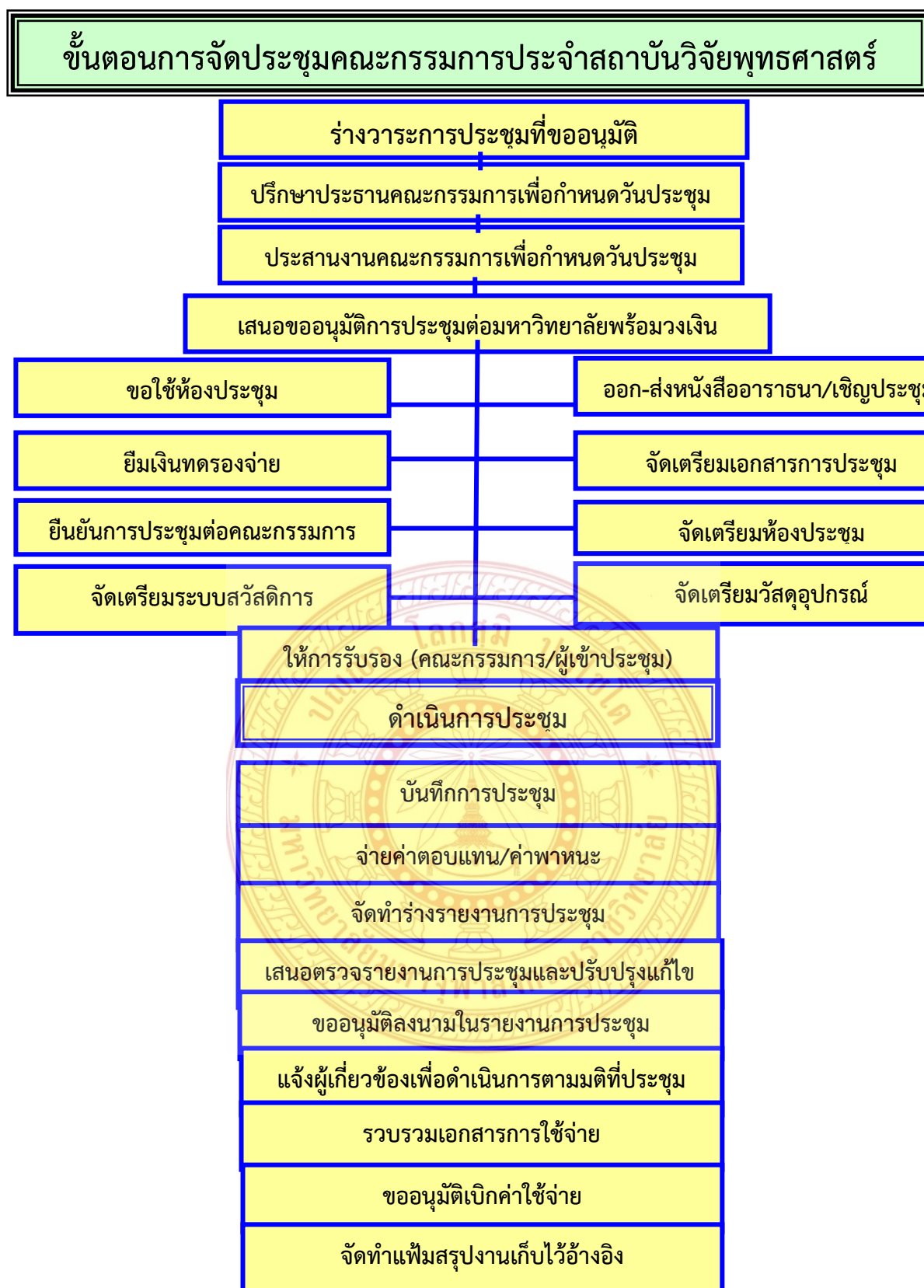
- 1) นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มยุทธศาสตร์
 - 2) รับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3) ปรับปรุงแก้ไขโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะ
 - 4) ทำบันทึกส่งข้อมูลโครงการวิจัยต่อสถาบันวิจัยฯ
- 21.ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง เพื่อจัดทำร่างกรอบและวิธีการจัดสรรทุนอุดหนุน
 - 22.ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อพิจารณากรอบและวิธีการจัดสรรทุนอุดหนุน
 - 23.ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง เพื่อจัดทำร่างบัญชีจัดสรรทุนอุดหนุน
 - 24.นัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัยเพื่อฟังการชี้แจงทุนอุดหนุน

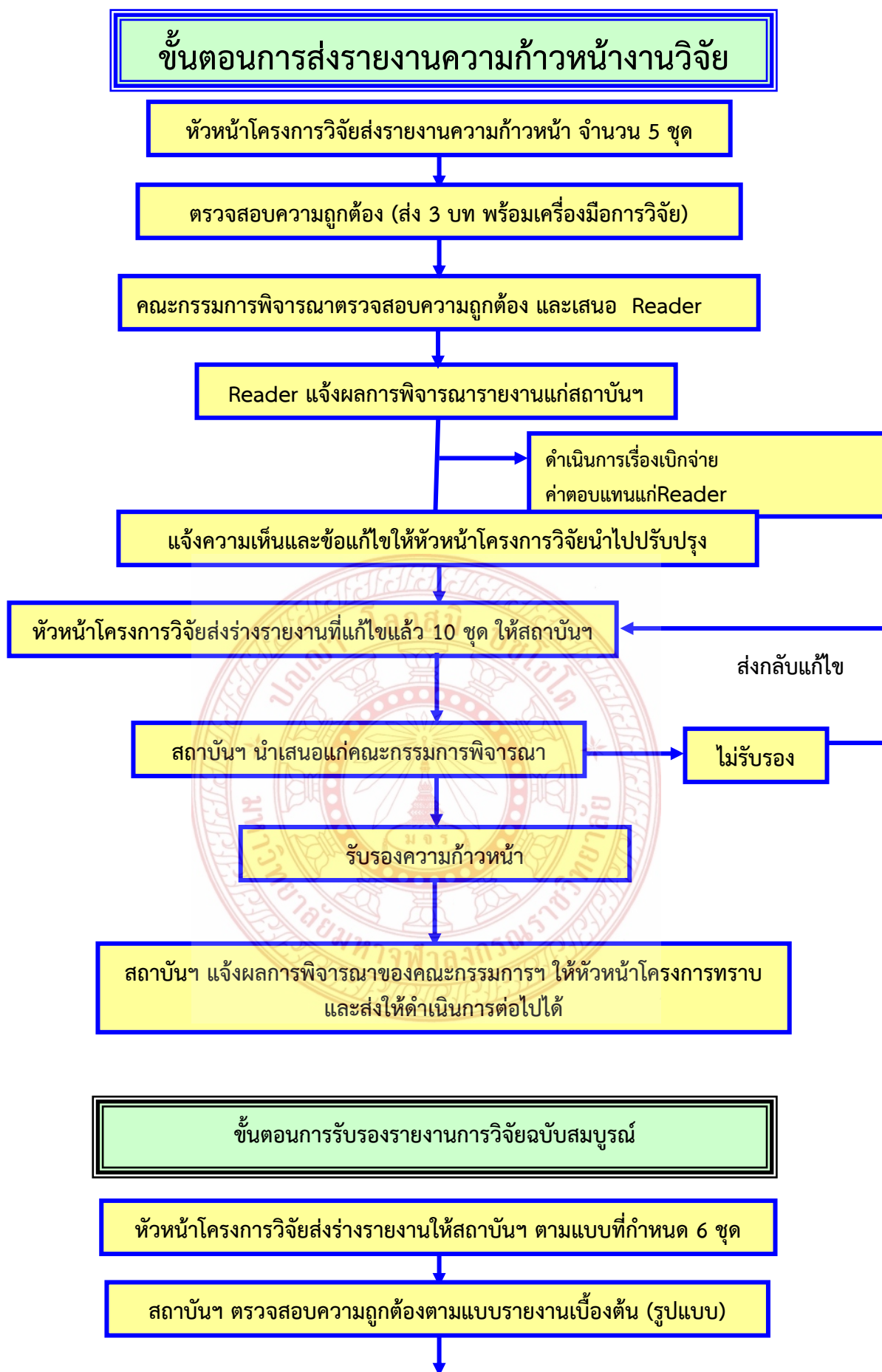
กิจกรรม

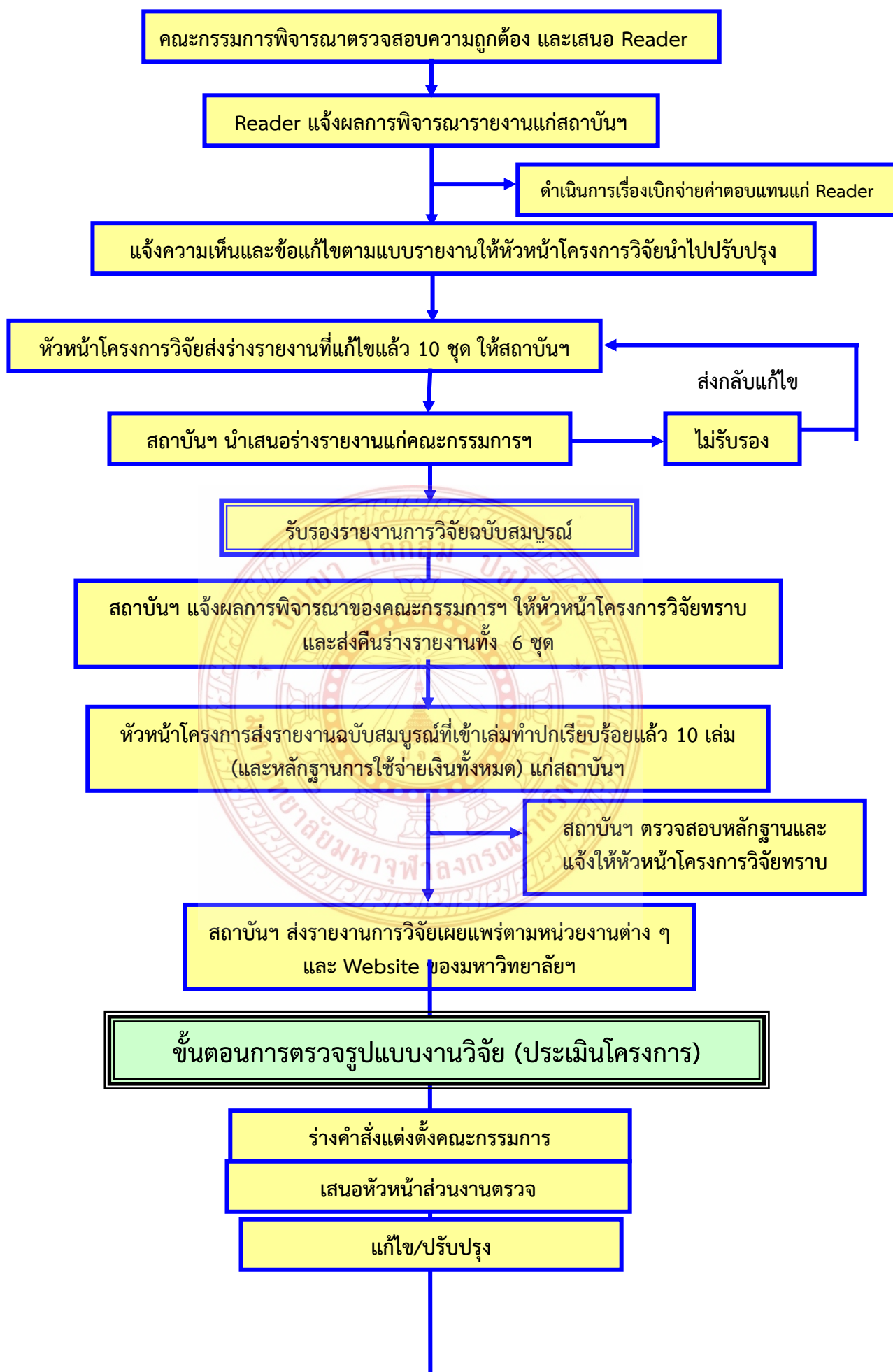
- 1) นักวิจัยแก้ไขปรับปรุงโครงการวิจัยและงบประมาณตามที่จัดสรร

- 2) เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยประสานงานจัดทำสัญญาตามข้อตกลง
 - 3) สถาบันวิจัยจัดทำสัญญาและมอบให้นักวิจัยเป็นคู่สัญญาอีก 1 ฉบับ
- 25.สรุปผลการดำเนินการจัดทำสัญญา เสนอต่อ ผู้อำนวยการฯ
- 26.จัดทำแฟ้มพัฒนาการโครงการวิจัยแต่ละโครงการ/ปีงบประมาณเพื่อการอ้างอิง

แจ้งความเห็นและข้อแก้ไขตามแบบรายงานให้หัวหน้าโครงการวิจัยนำไปปรับปรุง

- สถาบันเป็นผู้รับแก้ไขเอง (เก็บค่าใช้จ่ายจากนักวิจัย)
- หัวหน้าโครงการวิจัยเป็นผู้แก้ไข (ส่งเล่มตรวจรูปแบบ/ผลประมวล)

หัวหน้าโครงการวิจัยส่งร่างรายงานที่แก้ไขแล้ว 10 ชุด ให้สถาบันฯ
พร้อมส่งคืนเล่มที่ใช้ประกอบการแก้ไข (ถ้าแก้ไขมาก)

เจ้าหน้าที่ประมวลผลตรวจสอบความถูกต้อง/สมบูรณ์
(รับรอง/ไม่รับรอง)

สถาบันฯ นำเสนอรายงานวิจัยแก่คณะกรรมการฯ

รับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

2.4.4 ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย

เนื่องจากแต่ละปีงบประมาณจะมีการจัดทำประเด็นการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบายของมหาวิทยาลัยและความสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่ง สถาบันวิจัยได้มีการจัดเสวนารอบประเด็นการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการคณะสงฆ์โดยยึดหลักการสอดคล้องกับนโยบายของชาติ ยกตัวอย่างเช่น ยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2550-2551 มีกรอบการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

(ยุทธศาสตร์ชาติข้อ 1, 2, 5)

ขอบข่ายการวิจัย: ศึกษาเกี่ยวกับหลักคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาการตีความของนักปราชญ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

2. การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

(ยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ 1, 2, 4, 5)

ขอบข่ายการวิจัย: ศึกษาพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์

(ยุทธศาสตร์ชาติข้อ 1,2,5)

ขอบข่ายการวิจัย: ศึกษาเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

4. การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

(ยุทธศาสตร์ชาติข้อ 5)

ขอบข่ายการวิจัย: ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา

5. การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยของมหาวิทยาลัย

(ยุทธศาสตร์ชาติข้อ 5.1, 5.2, 5.3)

ขอบข่ายการวิจัย: ศึกษาพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ โดยมีนักวิจัยต้นแบบ (Best Practice) กำกับดูแลและเสริมสร้างศักยภาพของนักวิจัย เพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยและพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2552-2553

สำหรับปีงบประมาณ 2552 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้จัดเสวนาแผนและยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยได้จัดทำเป็นยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเป็น 12 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกกระดับและปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการงานวิจัย

แผนปฏิบัติ 1.1 โครงสร้างพื้นฐานระดับมหาวิทยาลัย

แผนปฏิบัติ 1.2 ความรับผิดชอบของโครงสร้างพื้นฐานระดับพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย

แผนปฏิบัติ 2.1 จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในประเทศ

แผนปฏิบัติ 2.2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานวิจัย

แผนปฏิบัติ 3.1 ระบบงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการงานวิจัยและเพื่อทำวิจัย

แผนปฏิบัติ 3.2 พัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานนอกมหาวิทยาลัย

ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนให้อาจารย์ทุกรูป/คนทำวิจัย

แผนปฏิบัติ 4.1 พัฒนาทักษะวิจัยสำหรับอาจารย์ที่ยังไม่เคยทำวิจัย

แผนปฏิบัติ 4.2 สนับสนุนอาจารย์ที่เคยทำวิจัยแล้วเพื่อหาแหล่งทุนวิจัยภายในประเทศ

แผนปฏิบัติ 4.3 สนับสนุนอาจารย์ที่พร้อมจะดำเนินการวิจัยจากแหล่งทุนต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมให้บุคลากรผู้ปฏิบัติการ (ที่มีใช่อาจารย์) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนางาน

แผนปฏิบัติ 5.1 เสนอให้มหาวิทยาลัยและส่วนงานพัฒนาระบบงาน โครงสร้างและนโยบายอย่างต่อเนื่อง

แผนปฏิบัติ 5.2 พัฒนาทักษะเพื่อการศึกษา/วิจัยสำหรับบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพงานหรือเพื่อแก้ไขปัญหางาน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมให้บุคลากรทางพระพุทธศาสนา (ที่ไม่ใช่บุคลากรของมหาวิทยาลัย)

ทำการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติ 6.1 จัดทำฐานข้อมูลบุคลากรทางพระพุทธศาสนาที่มีศักยภาพด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติ 6.2 พัฒนาทักษะการวิจัยสำหรับบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติ 6.3 สร้างเครือข่ายนักวิจัยที่เป็นบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ 7 จัดตั้งสถานักวิชาการ/ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติ 7.1 สรรวจข้อมูลนักวิชาการ/ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติ 7.2 จัดทำประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบของสถานักวิชาการ/นักปราชญ์

แผนปฏิบัติ 7.3 เสนอให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสถานักวิชาการ/นักปราชญ์

แผนปฏิบัติ 7.4 จัดประชุมสถานักวิชาการ/นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางพระพุทธศาสนา โดยจัดทำสรุปในรูปแบบของการวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 สร้างกลไกความรับผิดชอบงาน (Responsibility) และรับผิดชอบเงิน (Accountability)

แผนปฏิบัติ 7.1 ให้คณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยรับผิดชอบให้มีระบบสั่งการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลต่อสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยทุก 6 เดือน

แผนปฏิบัติ 7.2 ให้หัวหน้าส่วนงานระดับคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนักหรือเทียบเท่า รับผิดชอบให้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยและรายงานต่ออธิการบดี

ยุทธศาสตร์ที่ 9 ดำเนินการ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาและการประยุกต์เข้ากับศาสตร์ต่าง ๆ

แผนปฏิบัติ 9.1 กำหนดประเด็นหลักเพื่อการวิจัยหลักคำสอนและการประยุกต์เข้ากับศาสตร์ต่าง ๆ

แผนปฏิบัติ 9.2 กำหนดแนวทางเพื่อการวิจัยที่ตรงกับศักยภาพของมหาวิทยาลัย

แผนปฏิบัติ 9.3 สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยและกิจการของคณะสงฆ์ทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 10 พัฒนานักวิจัยให้มีศักยภาพและดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติ 10.1 ให้รู้จักดำเนินการค้นหาความจริง หาสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องการ และสิ่งที่มีประโยชน์

แผนปฏิบัติ 10.2 ให้รู้จักและดำเนินการค้นหาในแนวทางที่จะทำให้ดี วิธีการที่จะทำให้ดี

แผนปฏิบัติ 10.3 ให้รู้จักและได้วิธีที่จะทำให้สำเร็จเพื่อให้ชีวิตและสังคมดีขึ้นให้ได้วิจัยที่จะเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 11 กำหนดให้นักศึกษาทุกหลักสูตรทำการศึกษา/วิจัย

โดยให้เป็นเงื่อนไขสำหรับการสำเร็จการศึกษา

แผนปฏิบัติ 11.1 พัฒนาทักษะเพื่อการศึกษา/วิจัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี

แผนปฏิบัติ 11.2 พัฒนาทักษะเพื่อการศึกษา/วิจัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

แผนปฏิบัติ 11.3 พัฒนาให้การวิจัยเป็นหลักสูตรสำเร็จระดับบัณฑิตศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 12 ให้ผลการวิจัยสามารถเผยแพร่เข้าถึงบุคคล องค์กรและสังคมได้อย่างเหมาะสม

แผนปฏิบัติ 12.1 จัดทำวารสารสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยด้วยภาษาที่หลากหลาย

แผนปฏิบัติ 12.4 เผยแพร่ผลการวิจัยผ่านเว็บไซต์ของสถาบัน และองค์กรความร่วมมือ

แผนปฏิบัติ 12.2 จัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ผลการวิจัยประจำปี

แผนปฏิบัติ 12.3 ส่งเสริมให้นักวิจัยเผยแพร่ผลการวิจัยในที่ประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

(สัดส่วน 35 %)

: ศึกษาเกี่ยวกับหลักคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ชาดก ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาการตีความของนักปราชญ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เช่น ศึกษาวิธีการใช้ตรรกะในพระพุทธศาสนาเถรวาท, การศึกษาวิเคราะห์คำสอนเรื่อง ผู้พิการในพุทธศาสนา .ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรม เช่น สติปัญญา 4, อิทธิบาท โภชณงค์ สังคหัตถุ, กรรมฐาน เป็นต้น

2. การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

(สัดส่วน 30 %)

: ศึกษาพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจ

พอเพียง สังคม ธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรมของทุกกลุ่มเป้าหมาย (เช่น การเมือง) การสื่อสาร สารสนเทศและเทคโนโลยี

3. การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์

(สัดส่วน 20 %)

: ศึกษาเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล

4. การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

(สัดส่วน 15 %)

: ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัย ด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา

2.4.4 การวิเคราะห์ปริมาณงานวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพโดยเฉพาะการดำเนินการวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่ง สามารถสรุปจำนวนและร้อยละของปริมาณงานวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยได้ดังต่อไปนี้

2.4.4.1 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัยโดยภาพรวม พ.ศ.2542-2552

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัยโดยภาพรวมของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในรอบ 11 ปี (พ.ศ.2542-2552) มีโครงการวิจัยทั้งหมด จำนวน 375 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ (ต้องการสัดส่วน 20 %) ถึง 126 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.60 เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชน และเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพุทธศาสนา ศาสนบุคคล ร่องลงมาเป็นการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 126 คิดเป็นร้อยละ 33.60, การวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จำนวน 92 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.53 และการวิจัยเกี่ยวกับหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา จำนวน 47 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.70 ตามลำดับ

2.4.4.2 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2542

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัยในปี พ.ศ.2542 มีงานวิจัยเพียง 6 โครงการเท่านั้น อาจเป็นเพราะว่าเป็นช่วงระยะเริ่มต้นของการทำวิจัยจึงทำให้มีงานวิจัยน้อย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในปี 2542 ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ มีจำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 66.67 ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสัมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปราชญ์ทางพุทธศาสนา ศาสนบุคคล ขณะเดียวกันยังพบว่า มีโครงการวิจัยตามกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 4 จำนวน 2 โครงการ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการวิจัยในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 แต่อย่างใด

2.4.4.3 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2543

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2543 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 14 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 9 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 64.29 เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล รองลงมาเป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.57 ว่าด้วยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาล องค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัย ด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 2 มีเพียง 1 โครงการ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ขณะเดียวกันในปี 2543 ไม่พบการวิจัยในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 1 เกี่ยวกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแต่อย่างใด

2.4.4.4 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2544

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2544 มีจำนวนโครงการวิจัย ทั้งหมด จำนวน 10 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 และ 4 มีจำนวน เท่ากัน คือ ยุทธศาสตร์ละ 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีการดำเนินการวิจัยที่ผสมผสาน ระหว่าง การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม และ3. การวิจัยเพื่อ ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ มากขึ้น ซึ่งมีเพียง 2 โครงการเท่านั้นที่เป็นการ วิจัยการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย และไม่พบว่ามี การวิจัย เกี่ยวกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแต่อย่างใด

2.4.4.4 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2545 จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2545 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมด 6 โครงการ เป็นโครงการวิจัยที่จัดอยู่ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2,3 และ4 ยุทธศาสตร์ละ 2 โครงการ ขณะเดียวกันยังพบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกลุ่มที่ 1 ว่าด้วย การวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ไม่มีแม้แต่โครงการเดียว

2.4.4.5 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2546

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

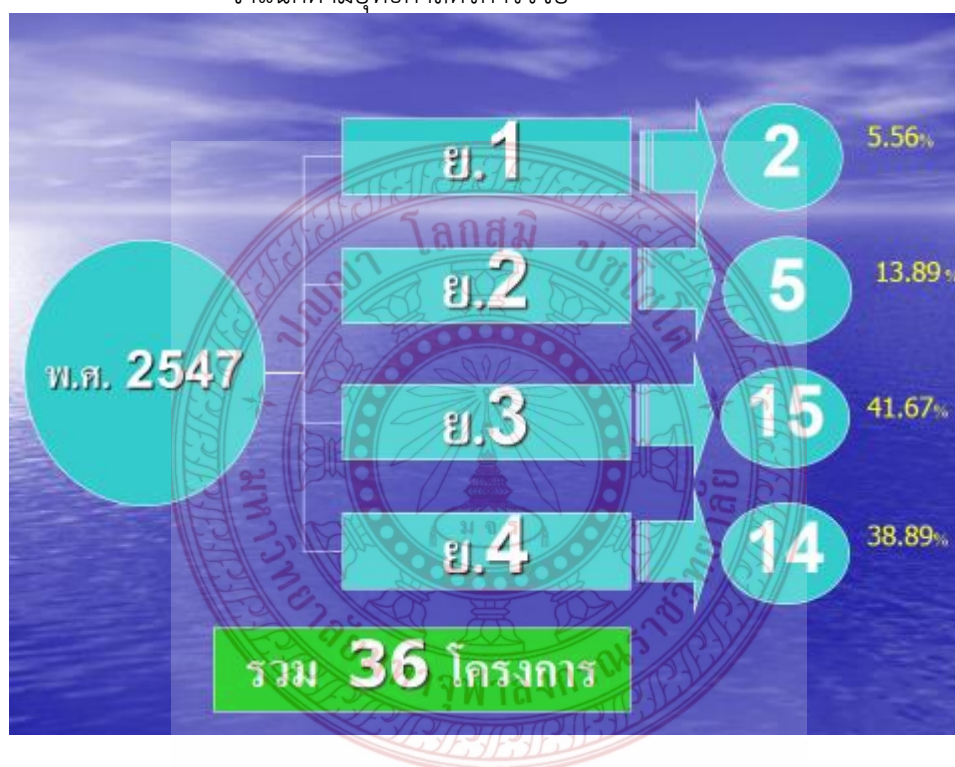

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2546 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 14 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 42.76 เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ

กิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การป้องกันคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล รองลงมาเป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่ม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 35.71 และยุทธศาสตร์ที่ 4 4 เป็นการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และไม่พบการวิจัยในกลุ่ม ยุทธศาสตร์ที่ 1 เกี่ยวกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแต่อย่างใด

2.4.4.6 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2547

จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2547 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมด จำนวน 36 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 41.67 เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การป้องกันคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปรากฏทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล รองลงมาเป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่ม ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 14

โครงการ คิดเป็นร้อยละ 37.79 ขณะเดียวกันยังพบว่า มีงานวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 และ 1 จำนวน 5 และ 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และ 5.56 ตามลำดับ

2.4.4.7 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2548 จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

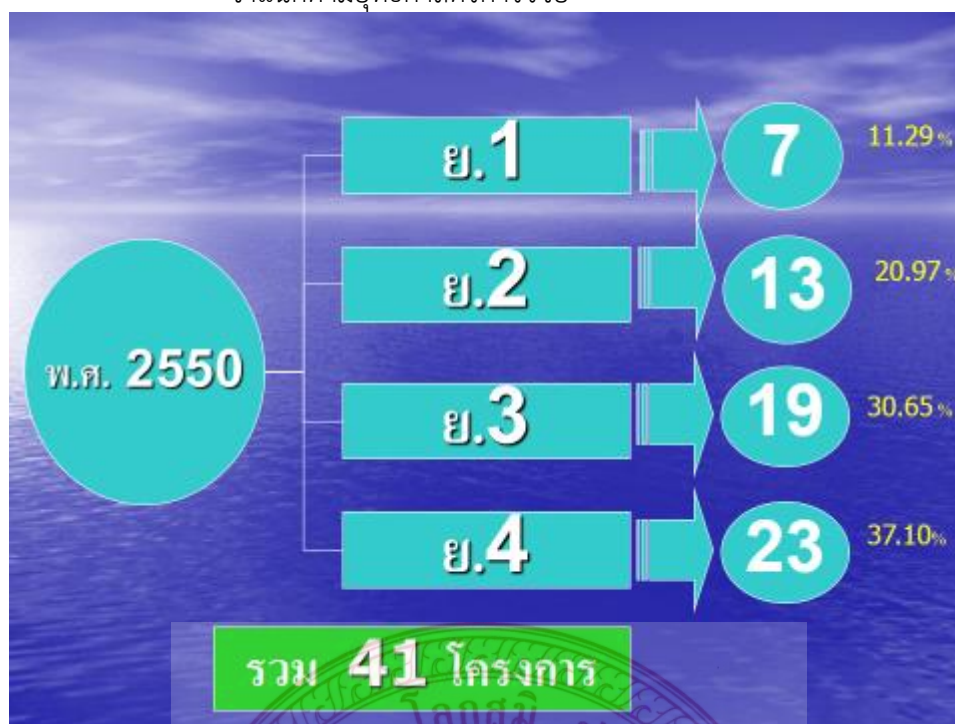
จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมด 53 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 21 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.62 เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสัมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล รองลงมาเป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.42 ขณะเดียวกันยังพบว่า มีงานวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 และ 1 จำนวน 13 และ 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.53 และ 9.43 ตามลำดับ

2.4.4.7 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2549
จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

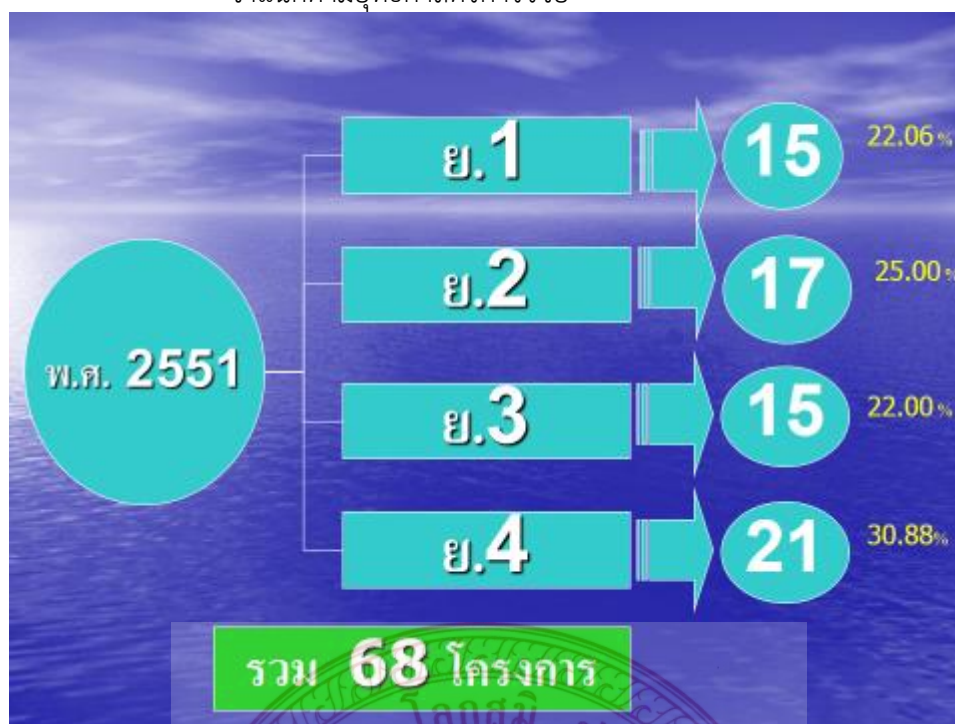
จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2549 มีจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 41 โครงการ เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 และ 2 จำนวนเท่ากัน คือ ยุทธศาสตร์ละ 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.02 ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ และเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ขณะเดียวกันยังพบว่า มีงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย อีกจำนวน 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.07 ส่วนโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา มีเพียง 2 โครงการเท่านั้น

2.4.4.7 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2550
จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

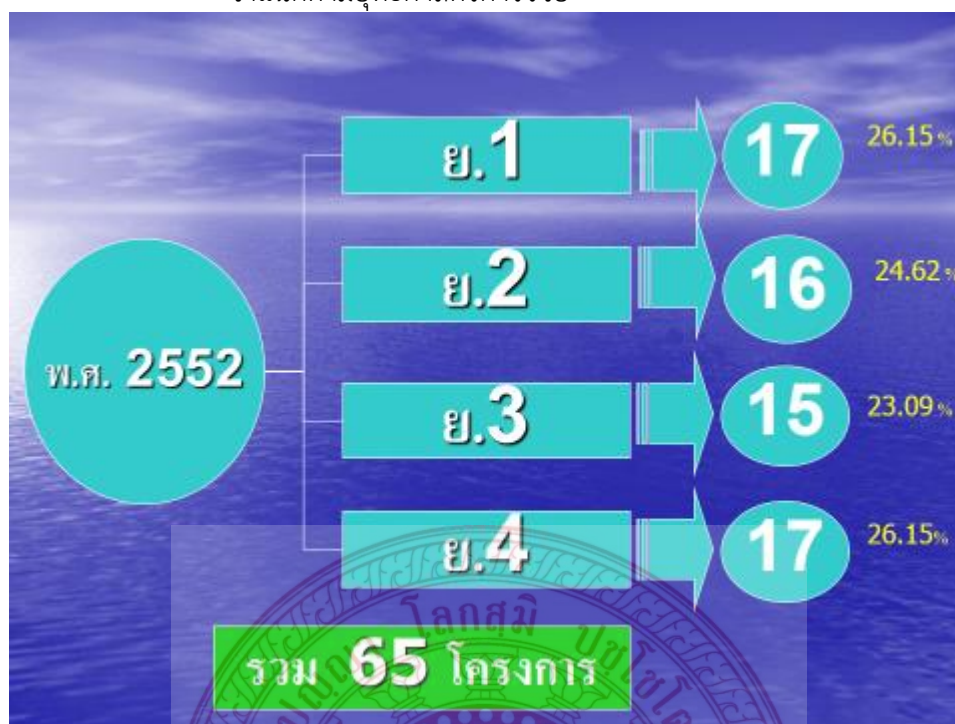
จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2550 มีโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 41 โครงการ โดย ส่วนใหญ่ เป็นโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ ที่ 4 ว่าด้วยการวิจัย เกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัย และสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา จำนวน 23 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 37.10 เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 จำนวน 19 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.65 ,ยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.96 โดยพบว่า มีงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 เพียง 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 11.29 เท่านั้น

2.4.4.9 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2551
จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2551 มีโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 68 โครงการ โดย ส่วนใหญ่ เป็นโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ ที่ 4 ว่าด้วยการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัย และสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา จำนวน 21 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.77 เป็นงานวิจัยอยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ 3 และ 1 จำนวนเท่ากัน คือ ยุทธศาสตร์ละ 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 44.06 ขณะเดียวกันยังพบว่า มีโครงการวิจัยที่จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 อีกจำนวน 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้วย

2.4.4.10 จำนวนและร้อยละปริมาณงานวิจัย พ.ศ.2552
จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า จำนวนปริมาณงานวิจัย ในปี 2552 มีโครงการวิจัยทั้งหมดจำนวน 65 โครงการ โดยเป็นโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ ที่ 1 และ 4 จำนวนเท่าๆ กัน คือ ยุทธศาสตร์ละ 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.15 รองลงมาเป็นโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยเป็นการศึกษาพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจพอเพียง สังคม ธรรมาภิบาล คุณธรรมจริยธรรมของทุกกลุ่มเป้าหมาย (เช่น การเมือง) การสื่อสารสารสนเทศและเทคโนโลยี จำนวน 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.62 ขณะเดียวกันยังมีโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการศึกษาซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 23.09 อีกด้วย

2.5 งบประมาณโครงการวิจัย ปี 2542-2552

ตารางเปรียบเทียบงบประมาณโครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2541-2552

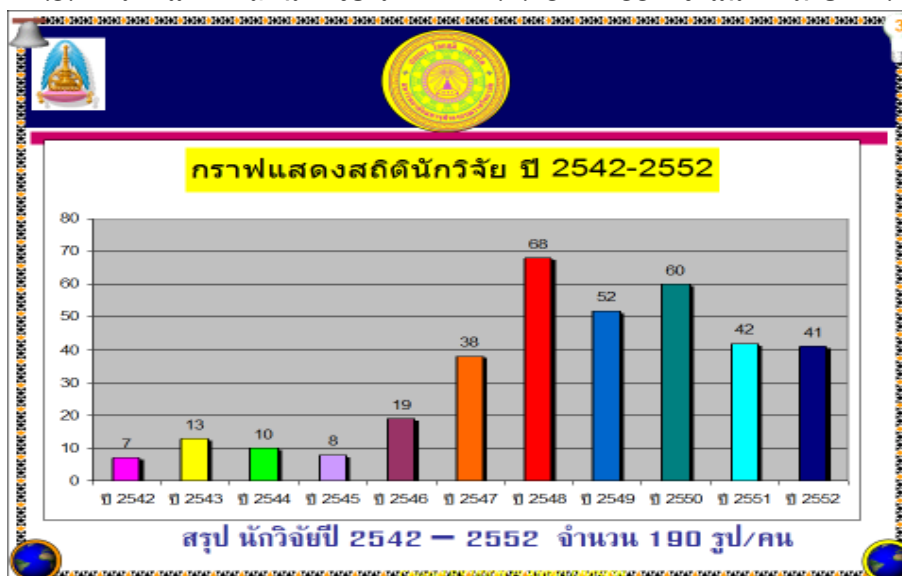
งปม.	จำนวนโครงการ				งบประมาณรัฐ			งบสถาบัน		หมายเหตุ	
	เสนอขอ	งบรัฐ	รายได้ อื่น	รวม	เสนอขอ	ม.ได้รับ	จัดสรร	เสนอขอ	จัดสรร	รวม	
2542		6	-	6		2,816,000	2,816,000	-			
2543		14	-	14		2,952,600	2,952,600	-			
2544		10	-	10		2,697,500	2,697,500	-			
2545	21	6	-	6	7,853,390	2,697,500	2,697,500	-			
2546	14	14	-	14	8,404,960	6,507,360	1,395,450	-			
2547	29	17	19	36	40,125,478	9,115,720	7,262,720	1,853,000			
2548	42	31	26	53	28,487,800	15,672,670	12,884,670	2,788,000			
2549	38	38	30	24	22,899,766	12,368,300	4,761,000	300,000			
2550	58	44	16	44	24,000,000	12,026,600	8,227,100	-			
2551	47	47		37	26,581,000	12,000,000	5,064,000				
2552	46	65		65	33,955,100	14,189,500	18,865,000				
รวมทั้งสิ้น		292	91	309		99,043,750	56,738,870	4,941,000			

สรุปงบประมาณอุดหนุนโครงการวิจัย ในรอบ 11 ปี (2542 - 2552) ดังนี้

1. ปีงบประมาณ	2542	ได้รับอุดหนุน จำนวน	2,716,000	บาท
2. ปีงบประมาณ	2543	ได้รับอุดหนุน จำนวน	3,152,600	บาท
3. ปีงบประมาณ	2544	ได้รับอุดหนุน จำนวน	2,697,500	บาท
4. ปีงบประมาณ	2545	ได้รับอุดหนุน จำนวน	2,697,500	บาท
5. ปีงบประมาณ	2546	ได้รับอุดหนุน จำนวน	6,507,360	บาท
6. ปีงบประมาณ	2547	ได้รับอุดหนุน จำนวน	7,262,720	บาท
7. ปีงบประมาณ	2547	ได้รับอุดหนุน จำนวน	13,797,300	บาท
7. ปีงบประมาณ	2549	ได้รับอุดหนุน จำนวน	11,431,470	บาท
9. ปีงบประมาณ	2550	ได้รับอุดหนุน จำนวน	12,026,600	บาท
10. ปีงบประมาณ	2551	ได้รับอุดหนุน จำนวน	12,000,000	บาท
11. ปีงบประมาณ	2552	ได้รับอุดหนุน จำนวน	14,179,500	บาท
		รวมทั้งสิ้น	99,043,750	บาท

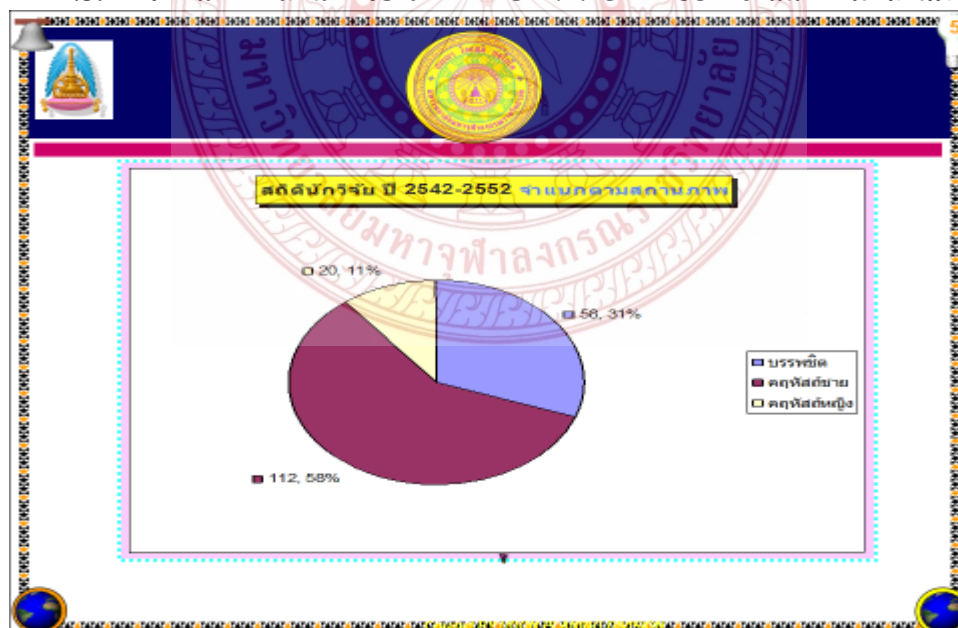
2.6 สถิตินักวิจัยประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พ.ศ. 2542 – 2552

2.5.1 กราฟแสดงสถิตินักวิจัย ระหว่าง พ.ศ.2542-2552 จำแนกตาม ปี พศ.

จากกราฟ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2542-2552 มีนักวิจัยในปี 2547 มากที่สุด รองลงมาปี 2550 และ 2549 ตามลำดับ ส่วนปีที่มีนักวิจัยน้อยที่สุดคือ ปี 2545 มีเพียง 7 รูป/คน เท่านั้น

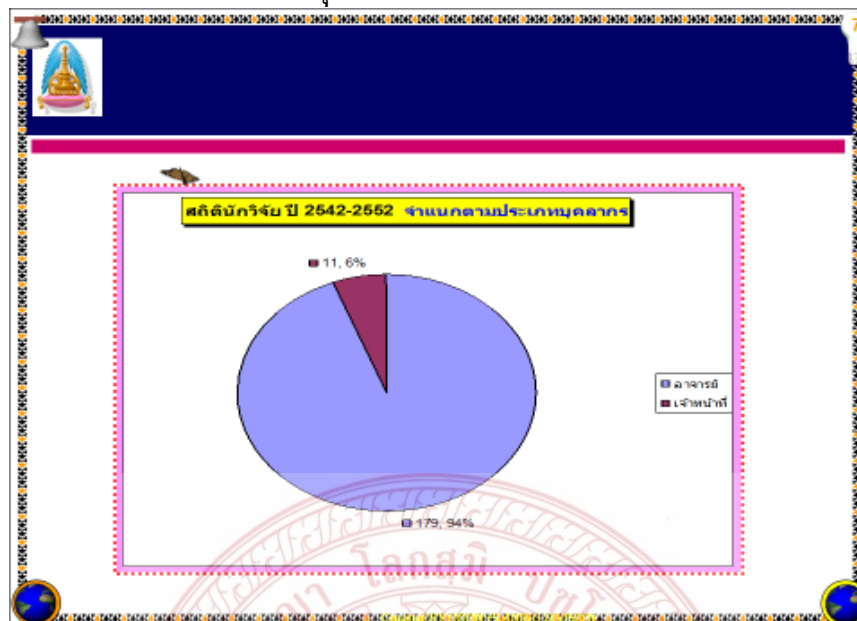
2.5.2 กราฟแสดงสถิตินักวิจัย ระหว่าง ปี พ.ศ.2542-2552 จำแนกตามสถานภาพ

จากกราฟ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2542-2552 มีนักวิจัยที่เป็นคณบดีชายมากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาเป็นบรรพชิต จำนวน 57 รูป คิดเป็นร้อยละ 31 มีเพียง 20 คนเท่านั้นที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 11.00

2.5.3 กราฟแสดงสถิตินักวิจัย ระหว่าง ปี พ.ศ.2542-2552

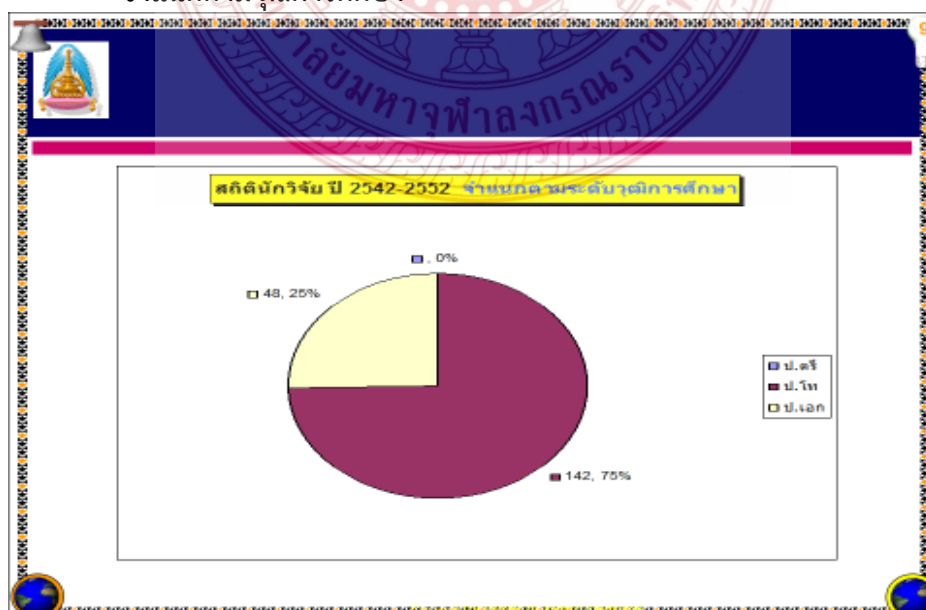
จำแนกตามประเภทบุคลากร

จากกราฟ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ระหว่างปี พ.ศ.2542-2552 มีนักวิจัยที่บุคลากรสายวิชาการ (คณาจารย์) มาทำงานวิจัยมากที่สุด จำนวน 179 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 94.00 ขณะเดียวกันยังมีบุคลากรสายปฏิบัติการ (เจ้าหน้าที่) จำนวน 11 รูป/คน มาทำวิจัยด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ 6.00 ของนักวิจัยทั้งหมด

2.5.4 กราฟแสดงสถิตินักวิจัย ระหว่าง ปี พ.ศ.2542-2552

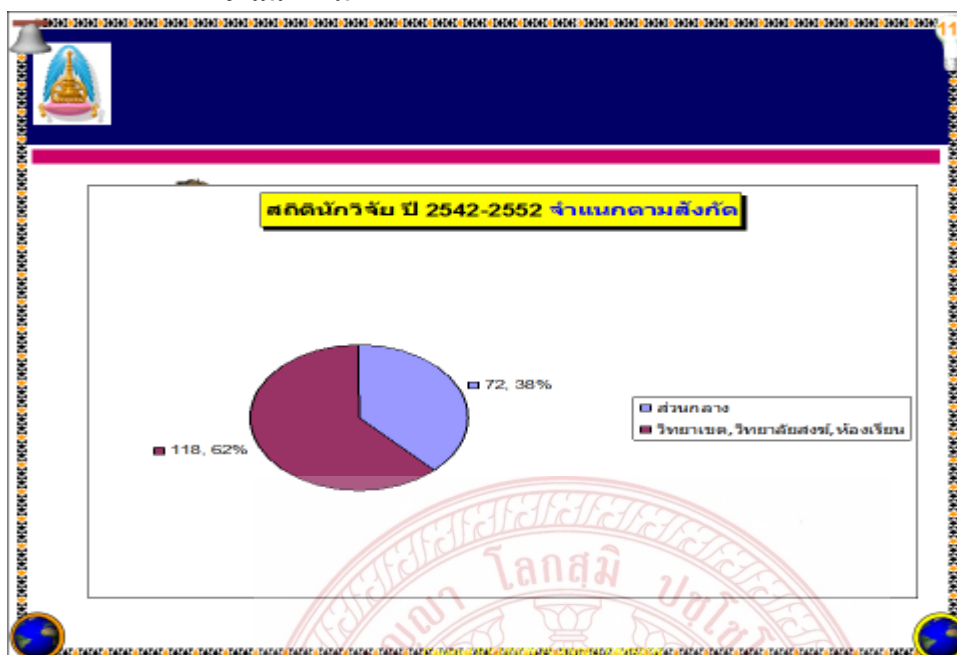
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

จากกราฟ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ระหว่างปี พ.ศ.2542-2552 มีนักวิจัยที่มีวุฒิระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 142 รูป/คน(ร้อยละ 75) รองลงมาระดับปริญญาเอก จำนวน 47 รูป/คน (ร้อยละ 25) ขณะเดียวกันไม่มีนักวิจัยที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีแม้แต่คนเดียว

2.5.4 กราฟแสดงสถิตินักวิจัย ระหว่าง ปี พ.ศ.2542-2552

จำแนกตามสังกัด

จากกราฟ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ระหว่างปี พ.ศ.2542-2552 มีนักวิจัยที่มีต้นสังกัดอยู่ในวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ และห้องเรียนมากที่สุด จำนวน 118 รูป/คน (ร้อยละ 62) มีเพียง 72 รูป/คน (ร้อยละ 37) เท่านั้นที่มีต้นสังกัดอยู่ในส่วนกลาง

สรุปโดยภาพรวมได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นระเบียบวิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ จากภาพรวมการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยที่ผ่านมาเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมในมิติเชิงปริมาณ จะพบว่างานวิจัยของสถาบันวิจัยมีแนวทางการทำที่ชัดเจนขึ้นตามลำดับ มีการสนับสนุนและอุดหนุนทุนวิจัยจากภายนอก มีความหลากหลายของงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยเช่น นวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลในองค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนาความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา จัดหางบประมาณทั้งจากรัฐบาล องค์กรและบุคคลมาสนับสนุนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีการจัดระบบการบริหารงานวิจัยเพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามจำนวนนักวิจัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยยังมีการทำวิจัยสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนบุคลากรส่วนกลางและส่วนวิทยาเขต ฉะนั้นการสนับสนุนให้คณาจารย์ทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาสังคมในอนาคตได้

บทที่ 3

วิเคราะห์รูปแบบงบประมาณและการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระหว่างปี 2542-2551 (ระยะ 10 ปี) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามหลักการวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis) มุ่งสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพรวม 256 เล่ม กระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ ก) ศึกษาสถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยการรวบรวมฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ข) สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ โดยการ สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหากับปีงบประมาณ ยุทธศาสตร์การวิจัย นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นโยบายการวิจัยของมหานโยบายคณะสงฆ์ แนวโน้มการวิจัยของมหาลัย ทิศทางการอุดหนุนการวิจัยและสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาก่อนนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำหรับบทนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์รูปแบบ งบประมาณ และการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐาน สถิติ และการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ดำเนินการในระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) เพื่อให้ตอบปัญหาในประเด็นที่ว่า รูปแบบ ลักษณะการทำวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นอย่างไรและองค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นอย่างไร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ รูปแบบ งบประมาณและการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลสถิติการดำเนินการวิจัยระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) มาทำการวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนและร้อยละโครงการวิจัยจำแนกตามปีงบประมาณ ปี 2542-2551

ปีงบประมาณ	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
2542	6	2.3
2543	14	5.3
2544	10	3.8
2545	6	2.3

2546	16	6.1
2547	37	14.0
2548	53	20.1
2549	41	15.5
2550	44	16.7
2551	37	14.0
ระยะ 10 ปี (รวม)	264	100.0

จากตาราง 3.1 พบว่า ปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รองลงมาปีงบประมาณ 2550 มีจำนวนโครงการ 44 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 16.7 ปีงบประมาณ 2549 จำนวน 41 คิดเป็นร้อยละ 15.5 ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 14.0 ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 14.0 ปีงบประมาณ 2546 จำนวน 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ปีงบประมาณ 2543 จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 5.3 ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 3.8 ปีงบประมาณ 2542 จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 2.3 และปี 2545 จำนวน 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.8 โครงการ ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 แสดงรูปแบบการวิจัยจำแนกตามจำนวนโครงการวิจัย ปี 2542-2551

รูปแบบการวิจัย	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
วิจัยเชิงปริมาณ	150	56.8
วิจัยเชิงคุณภาพ	40	15.2
วิจัยแบบผสมผสาน	74	28.0
รวม	264	100.0

จากตารางที่ 3.2 พบว่า รูปแบบการวิจัยระยะ 10 ของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน จำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 ขณะที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพียง 40 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.2 เท่านั้น.

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนและร้อยละโครงการวิจัยจำแนกตามเงินอุดหนุนการวิจัย

เงินอุดหนุนการวิจัย	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000 บาท	54	21.1
100,001-500,000 บาท	178	69.5
500,001 บาท ขึ้นไป	24	9.4
รวม	256	100.0

จากตารางที่ 3.3 พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมา ต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 54 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ ตั้งแต่ 500,0001 บาทขึ้นไป จำนวน 24 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.4 (โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด)

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนโครงการวิจัยและเงินอุดหนุนการวิจัยต่ำสุดและสูงสุด

จำนวนโครงการ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
256	40000	1160000	238142.

จากตารางที่ 3.4 พบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัย ต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ

ตารางที่ 3.5 แสดงความสอดคล้องระหว่างปีงบประมาณกับยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2542-2551

ปีงบประมาณ	ยุทธศาสตร์การวิจัย				
	การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม	การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์	การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย	รวม
2542	0	0	4	2	6
	.0%	.0%	66.7%	33.3%	100.0%
2543	1	0	9	4	14
	7.1%	.0%	64.3%	28.6%	100.0%
2544	0	2	6	2	10
	.0%	20.0%	60.0%	20.0%	100.0%
2545	0	0	6	0	6
	.0%	.0%	100.0%	.0%	100.0%
2546	1	1	8	6	16
	6.3%	6.3%	50.0%	37.5%	100.0%
2547	2	3	20	12	37
	5.4%	8.1%	54.1%	32.4%	100.0%

2548	7	3	26	17	53
	13.2%	5.7%	49.1%	32.1%	100.0%
2549	2	5	30	4	41
	4.9%	12.2%	73.2%	9.8%	100.0%
2550	5	6	17	16	44
	11.4%	13.6%	38.6%	36.4%	100.0%
2551	4	6	16	11	37
	10.8%	16.2%	43.2%	29.7%	100.0%
รวม	22	26	142	74	264
	8.3%	9.8%	53.8%	28.0%	100.0%

จากตารางที่ 3.5 พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมดในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2549 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านนี้มากที่สุดถึง 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมา ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 โดยปีงบประมาณ 2548 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 32.1 สำหรับยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมนั้น มีจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.8 โดยในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 มีจำนวนโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 16.2 ตามลำดับ ขณะเดียวกัน ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสตร์ พบว่า มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดในรอบ 10 ปี กล่าวคือมีเพียง 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.3 เท่านั้น โดยในปี 2548 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้มากที่สุดจำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตารางที่ 3.6 แสดงความสอดคล้องของปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัย ปี 2542-2551

ปี งบประมาณ	รูปแบบการวิจัย			
	การวิจัยเชิง ปริมาณ	การวิจัยเชิง คุณภาพ	การวิจัย ผสมผสาน	รวม
2542	4	1	1	6
	66.7%	16.7%	16.7%	100.0%
2543	11	1	2	14
	78.6%	7.1%	14.3%	100.0%

2544	3	1	6	10
	30.0%	10.0%	60.0%	100.0%
2545	3	0	3	6
	50.0%	.0%	50.0%	100.0%
2546	7	2	7	16
	43.8%	12.5%	43.8%	100.0%
2547	19	2	16	37
	51.4%	5.4%	43.2%	100.0%
2548	27	13	13	53
	50.9%	24.5%	24.5%	100.0%
2549	26	2	13	41
	63.4%	4.9%	31.7%	100.0%
2550	27	8	9	44
	61.4%	18.2%	20.5%	100.0%
2551	23	10	4	37
	62.2%	27.0%	10.8%	100.0%
รวม	150	40	74	264
	56.8%	15.2%	28.0%	100.0%

จากตารางที่ 3.6 พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมดในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2550 และ 2548 มีโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด ถึง ปีละ 27 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 61.4 และ 50.9 ตามลำดับ รองลงมาเป็นการวิจัยแบบผสมผสานจำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 โดยในปี 2547 มีโครงการที่ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานมากที่สุด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 43.2 ขณะเดียวกันโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีเพียง 40 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.2 เท่านั้น โดยในปีงบประมาณ 2548 มีโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.5

ตารางที่ 3.7 แสดงความสอดคล้องของปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัย ปี 2542-2551

ปี งบประมาณ	เงินอุดหนุนทุนการวิจัย			
	ต่ำกว่า 100,000 บาท	100,001-500,000 บาท	500,001 บาทขึ้นไป	รวม
2542	0	5	1	6

	.0%	83.3%	16.7%	100.0%
2543	1	13	0	14
	7.1%	92.9%	.0%	100.0%
2544	0	10	0	10
	.0%	100.0%	.0%	100.0%
2545	0	4	2	6
	.0%	66.7%	33.3%	100.0%
2546	0	9	3	12
	.0%	75.0%	25.0%	100.0%
2547	12	21	3	36
	33.3%	58.3%	8.3%	100.0%
2548	24	20	9	53
	45.3%	37.7%	17.0%	100.0%
2549	5	33	3	41
	12.2%	80.5%	7.3%	100.0%
2550	8	33	3	44
	18.2%	75.0%	6.8%	100.0%
2551	4	30	0	34
	11.8%	88.2%	.0%	100.0%
รวม	54	178	24	256
	21.1%	69.5%	9.4%	100.0%

จากตารางที่ 3.7 พบว่า ส่วนใหญ่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาทขึ้นไป จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมา ต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 54 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ ตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป จำนวน 24 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.4 ทั้งนี้ โครงการวิจัยที่ได้รับการอุดหนุนทุนวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด

ตารางที่ 3.8 แสดงความสอดคล้องยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ปี 2542-2551

ยุทธศาสตร์การวิจัย	รูปแบบการวิจัย
--------------------	----------------

	การวิจัยเชิงปริมาณ	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยผสมผสาน	รวม
การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	0	22	0	22
	.0%	100.0%	.0%	100.0%
การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม	11	5	10	26
	42.3%	19.2%	38.5%	100.0%
การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการ	77	10	55	142
	54.2%	7.0%	38.7%	100.0%
การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย	62	3	9	74
	83.8%	4.1%	12.2%	100.0%
รวม	150	40	74	264
	56.8%	15.2%	28.0%	100.0%

จากตารางที่ 3.8 พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดย ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 77 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 54.2 การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 62 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83.8 การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 42.3 ขณะเดียวกันยุทธศาสตร์การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ไม่มีการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณแต่อย่างใด รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สอดคล้องกับการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนามากที่สุด จำนวน 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 ขณะเดียวกันการวิจัยเชิงคุณภาพยังมีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 10 โครงการคิดเป็นร้อยละ 7.0 การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.2 ส่วนยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย พบว่า ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพียง 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.1 เท่านั้น ส่วนการวิจัยแบบผสมผสาน พบว่า ใช้ในการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุด จำนวน 55 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 38.7 การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 38.5 การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 9 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.2 ขณะเดียวกันการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ไม่มีการใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานแต่อย่างใด

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	54.654 ^a	6	.000
Likelihood Ratio	58.410	6	.000
Linear-by-Linear Association	3.255	1	.071
N of Valid Cases	256		

a. 3 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.06.

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยของสถาบันวิจัยในระยะ 10 ปี มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน.

ตารางที่ 3.9 แสดงความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการวิจัยกับเงินอุดหนุนทุนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย	เงินอุดหนุนทุนการวิจัย			
	ต่ำกว่า 100,000 บาท	100,001-500,000 บาท	500,001 บาทขึ้นไป	รวม
การวิจัยเชิงปริมาณ	41 28.5%	98 68.1%	5 3.5%	144 100.0%
การวิจัยเชิงคุณภาพ	11 28.2%	28 71.8%	0 .0%	39 100.0%
การวิจัยผสมผสาน	2 2.7%	52 71.2%	19 26.0%	73 100.0%
รวม	54	178	24	256

จากตารางที่ 3.9 พบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สถาบันวิจัยยุทธศาสตร์ได้อนุมัติเงินอุดหนุนทุนการวิจัย เมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 28 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 71.8 และการวิจัยแบบผสมผสาน จำนวน 52 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 71.2 ตามลำดับ

ส่วนโครงการวิจัยที่ได้รับการอุดหนุนทุนวิจัยต่ำกว่า 100,000 บาท นั้น ส่วนมากจะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 44 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.5 ขณะเดียวกันโครงการวิจัยที่ได้รับการอุดหนุนทุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไปจะเป็นการวิจัยแบบผสมผสานและเป็นโครงการวิจัยชุดเป็นส่วนมาก จำนวน 19 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.0.

สรุปได้ว่า รูปแบบ ลักษณะการทำวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัย พบว่ารูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัยของสถาบันวิจัยในระยะ 10 ปีมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน. ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุด ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย นอกจากนี้การวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์รูปแบบการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย

4.1 วิเคราะห์รูปแบบการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งรูปแบบการวิจัยออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยผสมผสาน ซึ่งจากวิเคราะห์รูปแบบการวิจัยดังกล่าว พบว่า ส่วนใหญ่ งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็น ร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมดในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2550 และ 2548 มีโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด ถึง ปีละ 27 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 61.4 และ 50.9 ตามลำดับ ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ปี 2550 เช่น จากการศึกษาของ บุญหนา จิमानัง และ คณะ เรื่อง พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ ต้องการศึกษาวุฒิกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชน ด้วยการสัมภาษณ์เด็ก เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-25 ปี จาก 8 หมู่บ้านในตำบลโคกสี จำนวน 300 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่า เด็กเยาวชนตำบลโคกสีเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย มีอายุ โดยเฉลี่ย 17 ปี ส่วนมากยังเป็นโสด และกำลังเรียนหนังสือร้อยละ 70.7 ผู้ไม่เรียนส่วนมากจบ การศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษา มีบ้านอยู่ห่างจากวัดโดยเฉลี่ย 510 เมตร และยังไม่มีอาชีพร้อยละ 81.3 ส่วนที่มีอาชีพก็มีรายได้เฉลี่ย 4,475 บาท

2. พฤติกรรมการรักษาศีลห้า พบว่า เด็กเยาวชนตำบลโคกสีประพฤติผิดศีลข้อ 1 เคยฆ่า สัตว์เลี้ยงร้อยละ 36.0 เคยฆ่าสัตว์ป่าร้อยละ 32.4 ประพฤติผิดศีลข้อ 2 เคยหยิบเงินพ่อแม่โดยพลการ ร้อยละ 50.0 เคยยืมเงินเพื่อนไม่คืนร้อยละ 39.0 เคยหยิบของของคนอื่นโดยยังไม่อนุญาตร้อยละ 30.0 ประพฤติผิดศีลข้อ 3 เคยไปเที่ยว(ชู้สาว)กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 35.3 เคยมีเพศสัมพันธ์ กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 12.3 ประพฤติผิดศีลข้อ 4 เคยพูดโกหกร้อยละ 96.0 ประพฤติ ผิดศีลข้อ 5 เคยสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าหรือเบียร์ร้อยละ 46.3 มีคะแนนพฤติกรรมการรักษาศีลรวมทุกข้อ อยู่ในระดับน้อยร้อยละ 54.0 ที่เหลือเป็นระดับปานกลางร้อยละ 46.0 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.79 จาก คะแนนต่ำสุด 3 สูงสุด 24

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี พบว่า เด็กเยาวชน อยู่ในหมู่บ้านต่างกัน เพศต่างกัน การเรียนหนังสือต่างกัน รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาศีล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนเด็กเยาวชนอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน จบ การศึกษาต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีระยะทางห่างจากวัดต่างกันมีพฤติกรรมการรักษาศีล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล พบว่า พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็ก เยาวชนมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลทุกข้อในเชิงบวก มีปัจจัยเอื้อบางตัวได้แก่ การปฏิบัติและร่วม กิจกรรมทางศาสนาของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาศีลห้าเชิงลบ แสดงว่า เด็ก

เยาวชนที่มีการรักษาศีลข้อใด จะมีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลข้ออื่น ๆ ด้วย แต่เด็กเยาวชนที่มีการปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนา มาก ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล

โครงการวิจัยปีงบประมาณ 2548 เช่น จากการศึกษาของพูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ และคณะ เรื่อง การประเมินโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็น ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ใน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกตามวิทยาเขตภาคเหนือ และจำแนกตามคณะโดยใช้กลุ่มประชากร ได้แก่ นิสิตวิทยาเขตแพร่ จำนวน 99 รูป นิสิตวิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 128 รูป นิสิตวิทยาเขตพะเยา จำนวน 123 รูป รวม 350 รูป การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย เลขคณิต (Arithmetic Means) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเอฟ (F-test) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว

ผลการวิจัย พบว่า มีนิสิตตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 281 รูป คิดเป็นร้อยละ 80.29 จำแนกตามวิทยาเขต คือ วิทยาเขตแพร่ จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.71 วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 83 รูป คิดเป็นร้อยละ 23.71 และวิทยาเขตพะเยา 108 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.89 จำแนกตามคณะวิชาที่สังกัด คณะพุทธศาสตร์ จำนวน 87 คิดเป็นร้อยละ 24.86 คณะครุศาสตร์ จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 10.0 คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 126 คิดเป็นร้อยละ 36.0 และคณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 33 คิดเป็นร้อยละ 9.43

ความเป็นคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ จำแนกตามที่ตั้งของวิทยาเขต พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบ มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามคณะวิชา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบ มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รองลงมาเป็นการวิจัยแบบผสมผสานจำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 โดยในปี 2547 มีโครงการที่ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานมากที่สุด 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 43.2 ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยผสมผสาน เช่น จากการศึกษาของ พระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ เรื่อง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัวในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและลดปัญหา ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน งานวิจัยนี้มี

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวโดยนำเอาหลัก คำสอนของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดปัญหาเยาวชนเสพติด และอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชนที่พัฒนาตนเอง จนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาประสบการณ์แนวคิดในการแก้ไขปัญหาเสพติดของสังคมไทย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับครอบครัวและการขัดเกลาทางสังคม แนวคิดในการนำหลักคำสอนพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว และแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชนกับชุมชนเข้มแข็ง

ในการวิจัยภาคสนาม คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) กับชาวบ้านในชุมชนบ้านแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 128 ครอบครัว โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกครอบครัวตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 ครอบครัว

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาเป็น 3 ประเด็น คือ

ประเด็นแรก การศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว ที่กระทำต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ในชุมชนบ้านแปะมีลักษณะที่เอื้อต่อการอบรมขัดเกลา สมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีการพูดคุยกัน ทำให้เกิดความสามัคคี และสามารถร่วมแก้ปัญหากันอย่างสร้างสรรค์ มีการใช้เวลาทำกิจกรรมร่วมกัน พ่อแม่มีความรับผิดชอบ ประกอบอาชีพสุจริต ส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษา ทำตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม มีการใช้เหตุผล ตลอดจนมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ลักษณะเหล่านี้นอกจากจะเป็นลักษณะของครอบครัวที่พึงประสงค์แล้ว ยังเป็นสิ่งที่เอื้อให้การขัดเกลาทางสังคมได้ผลดี สามารถสร้างครอบครัวให้น่าอยู่ และนำไปสู่การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้ในที่สุด

ประเด็นที่สอง การศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัว โดยนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาใช้ในการป้องกันและลดปัญหาเยาวชนเสพติด พบว่า ชุมชนบ้านแปะ เป็นชุมชนที่ทุกครอบครัวนับถือพระพุทธศาสนาสืบต่อกันมาช้านาน โดยมีสำนักทางประวัติศาสตร์ในฐานะเป็นข้ากัลปนาของวัด มีตราสัญลักษณ์และพิธีกรรมที่เชื่อมโยงกับสถาบันกษัตริย์ในอดีต ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสถาบันพระพุทธศาสนา และมีศาสนสถานสำคัญคือ วัดบ้านแปะ ที่เป็นจุดศูนย์กลางทางจิตวิญญาณของชุมชน ดังนั้น กระบวนการ ขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวของชุมชนบ้านแปะจึงนำเอาหลักพระพุทธศาสนามาใช้ โดยสรุป ได้ 4 ประการ คือ 1) การให้ความสำคัญกับเด็ก 2) การฝึกฝนพัฒนาตนเอง 3) ความกตัญญูตเวที 4) การปฏิบัติตามหน้าที่ นอกจากนี้ ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมแนวพุทธยังมีหลักการสำคัญอีก 4 ประการ คือ 1) การขัดเกลาแบบครบองค์ประกอบ 2) การขัดเกลาด้วยความเสมอภาค 3) คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล และ 4) เห็นความสำคัญในการฝึกฝนพัฒนาตนเองของเด็ก อย่างไรก็ตาม การนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์อาจยังต้องได้รับการพัฒนาต่อไป เพื่อให้ชุมชนปลอดภัยจากปัญหาเยาวชนเสพติดอย่างแท้จริง

ประการสุดท้าย การศึกษาอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชน ที่พัฒนาตนเองจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็ง ที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัว ตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า กลุ่มองค์กรในชุมชนบ้านแปะมีอยู่จำนวนหลายกลุ่มและมีความหลากหลายในบทบาทหน้าที่ สามารถ

แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มองค์กรทางเศรษฐกิจ 2) กลุ่มองค์กรทางการเมือง และ 3) กลุ่มองค์กรสงเคราะห์และวัฒนธรรม สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่จะสังกัดกลุ่มองค์กรมากกว่าหนึ่งองค์กรขึ้นไป ลักษณะของกลุ่มสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มที่เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมดั้งเดิม กลุ่มประเภทนี้สามารถดำรงองค์กรอยู่ได้ด้วยวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งมีไม่มากนัก และ 2) กลุ่มที่เกิดขึ้นจากการริเริ่มหรือจัดตั้งโดยภาครัฐ ความเข้มแข็งของกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ด้าน คือ 2.1) ปัจจัยภายนอก โดยมีภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน มีบทบาทในฐานะเป็นแหล่งผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน แหล่งเงินกู้ในชุมชน หรือเกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมือง และ 2.2) ปัจจัยภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความร่วมมือของชาวบ้าน ทั้งนี้การที่จะดำรงองค์กรอยู่ได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมาของชาวบ้าน โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “การพัฒนา” ของภาครัฐ อันมีอิทธิพลสำคัญในการสร้างวิสัยทัศน์แก่สมาชิกในองค์กรชุมชนก่อน แล้วถ่ายทอดลงสู่วิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวต่อไป และจากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลต่อกลุ่มต่าง ๆ ในครอบครัวแตกต่างกัน โดยเฉพาะกับกลุ่มพ่อบ้านที่เน้นในเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำมาหากินเป็นหลัก ในขณะที่กลุ่มแม่บ้านมีความคิดในเชิงอนุรักษ์มากกว่า และเน้นความสำคัญของสถาบันทางสังคมที่มีอยู่เดิม ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชนกลับมีมิติการมองเห็นภาพองค์รวมของชุมชนได้อย่างน่าสนใจ และมีความใกล้เคียงกับภาพความจริง และได้เสริมมิติของความรักความอบอุ่นจากการจัดความสัมพันธ์ในครอบครัวและการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน ไม่เน้นการจัดการแบบสมัยใหม่แต่ให้ความสำคัญกับการจัดการตามศักยภาพของชุมชน โดยยึดหลักความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในอนาคต

ขณะเดียวกันโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีเพียง 40 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.2 เท่านั้น โดยในปีงบประมาณ 2548 มีโครงการวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.5 ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น จากการศึกษาของ รังษี สุหนต์ เรื่อง การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา : ภิกษุณีสงฆ์เถรวาท

รายงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนา : ภิกษุณีสงฆ์เถรวาท” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของภิกษุณีสงฆ์เถรวาท องค์ความรู้เรื่องภิกษุณีสงฆ์เถรวาท และเพื่อชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับภิกษุณีสงฆ์เถรวาทที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า พระพุทธเจ้า 24 พระองค์ ซึ่งมีประวัติปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎกผู้พยากรณ์ว่าพระโพธิสัตว์ของเราจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าโคดม ทุกพระองค์มีบริษัททั้ง 4 คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุณีบริษัทของพระพุทธเจ้า 24 พระองค์ ปรากฏนามเฉพาะพระอัครสาวิกาพระองค์ละ 2 รูปเท่านั้น

ภิกษุณีบริษัทของพระพุทธเจ้าโคดมมีประวัติความเป็นมาชัดเจน มีบทบาทในการเผยแผ่พระศาสนา แต่เนื่องจากกฎระเบียบที่จะเข้าสู่พระธรรมวินัยรัดกุม และสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่อำนวย จึงเป็นเหตุให้วงศ์ภิกษุณีสายเถรวาทสูญสิ้นไป จากการศึกษาได้รับความรู้ที่เกี่ยวกับภิกษุณีสงฆ์ซึ่งบันทึกอยู่ในคัมภีร์ต่างจากที่ทราบมาแต่เดิม

ในส่วนปัญหาของภิกษุณีสงฆ์เถรวาท มีมาทั้งในสมัยพุทธกาลและในสมัยปัจจุบัน เฉพาะที่เกิดขึ้นในสังคมไทย มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภิกษุณีสงฆ์เถรวาทคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ชักนำให้ผู้อื่นเข้าใจว่า มีการเพิ่มข้อความเข้ามาในพระวินัยปิฎก เพื่อกีดกันสตรีมิให้เข้ามาบวชในพระธรรมวินัย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ที่มีความเห็นดังกล่าว ศึกษาคัมภีร์พระพุทธศาสนากันเพียงผิว

เดิน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าข้อความในคัมภีร์มาชี้แจงให้สังคมเข้าใจในหลักการของเถรวาทอย่างถูกต้อง

สตรีที่ต้องการบวชเป็นภิกษุณี ก็สามารถบวชได้ในพระพุทธานุภาพอื่นที่มีการบวชภิกษุณีกันสืบมา สังคมไทยก็ยอมรับว่าเป็นภิกษุณี การที่จะให้คณะสงฆ์ไทยดำเนินการบวชให้ นั้น เป็นเรื่องที่ทำให้เสียหลักการทางพระวินัยของฝ่ายเถรวาทที่ถือกันสืบมาในประเทศไทย เรื่องที่พระสงฆ์ศรีลังกาบวชภิกษุณีเป็นเรื่องของฝ่ายศรีลังกา คณะสงฆ์ไทยมิได้ขึ้นกับคณะสงฆ์ศรีลังกา ต่างฝ่ายต่างเป็นเอกเทศจากกัน

4.2 วิเคราะห์โครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย

การดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) พบว่าในแต่ละปีก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอทุนอุดหนุนการวิจัยนั้น ได้มีการจัดทำกรอบ หรือ ขอบข่ายการวิจัยตามพันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัยและความสอดคล้องของนโยบายการศึกษา และนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ผ่านมา สามารถนำมาวิเคราะห์ลักษณะของโครงการวิจัยตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยได้ดังนี้

จากตาราง พบว่า ปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รองลงมาปีงบประมาณ 2550 มีจำนวนโครงการ 44 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 16.7 ปีงบประมาณ 2549 จำนวน 41 คิดเป็นร้อยละ 15.5 ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 14.0 ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 14.0 ปีงบประมาณ 2546 จำนวน 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ปีงบประมาณ 2543 จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 5.3 ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 3.8 ปีงบประมาณ 2542 จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 2.3 และปี 2545 จำนวน 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.8 โครงการ ตามลำดับ

ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมายุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัย จำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 สำหรับยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมนั้น มีจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.8 ขณะเดียวกันยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสตร์ พบว่า มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดในรอบ 10 ปี กล่าวคือ มีเพียง 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.3 เท่านั้น

4.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา และกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมดในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2549 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านนี้มากที่สุดถึง 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมายุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหาร

จัดการมหาวิทยาลัย จำนวน 74 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.0 โดยปีงบประมาณ 2548 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้ จำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 32.1 สำหรับยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมนั้น มีจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.8 โดยในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 มีจำนวนโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้จำนวน 6 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 16.2 ตามลำดับ ขณะเดียวกันยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา พบว่า มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดในรอบ 10 ปี กล่าวคือมีเพียง 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.3 เท่านั้น โดยในปี 2548 มีโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์นี้มากที่สุดจำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตัวอย่างโครงการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เช่น จากการศึกษาของ บรรจบ บรรณรุจิ (2548) เรื่อง ปัญหาในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร : ชื่อเรียกและพัฒนาการ งานวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาชื่อปัญหาในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ที่มีชื่ออยู่ใน ที่ต่าง ๆ ในพระไตรปิฎก ความหมายและการก่อกำเนิดพัฒนาการต่าง ๆ ผลจากการวิจัย ทำให้ทราบว่า ชื่อปัญหาในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ต่อมาเมื่อนำไปใช้ในสูตรต่าง ๆ มีความหมายอย่างเดิมบ้าง มีความหมายขยายกว้างออกไปบ้าง และยังก่อกำเนิดพัฒนาการด้านการอธิบายขยายความ พัฒนาการเนื้อหา พัฒนาการเกิดกลุ่มวิปัสสนาญาณ และพัฒนาการคัมภีร์สายปัญญา พัฒนาการคัมภีร์สายปัญญาที่ดำเนินมาอย่าง ต่อเนื่อง ทั้งส่วนที่เป็นพระไตรปิฎก อรรถกถาและฎีกา นั้นแสดงให้เห็นถึงว่า ปริยัติ และ ปฏิบัติ ก้าวหน้าควบคู่กันมาเป็นลำดับ ทำให้พระพุทธศาสนาสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างโครงการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เช่น จากการศึกษาของ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ (2550) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาวิธีการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา และเพื่อศึกษาผลของการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา *ประชากรที่ใช้ศึกษา* ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คัมภีร์อรรถกถา เอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา *เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล* มี 2 แบบ ดังนี้ 1) แบบบันทึก มีอยู่ 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เป็นแบบบันทึกสำหรับใช้บันทึกการค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ชุดที่ 2 เป็นแบบบันทึกสำหรับใช้บันทึกการค้นคว้าจากบันทึกการขึ้นสูตรของตำรา 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์นักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา *การวิเคราะห์ข้อมูล* ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย ผลของการวิจัย มีข้อค้นพบดังนี้

1. สาเหตุการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา พบว่า มีอยู่ 2 สาเหตุหลัก คือ 1) สาเหตุภายในตัวบุคคล แบ่งย่อยได้อีก 2 สาเหตุ ได้แก่ (1) สาเหตุด้านร่างกาย คือ ร่างกายเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ และร่างกายมีความพิการ (2) สาเหตุด้านจิตใจ ได้แก่ สภาพจิตใจที่ถูกวิภูษณ์พัฒนา ผลักดันทำให้เกิดความทุกข์ จึงอยากพรวดพ่านดับสูญไปเสียจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้มนุษย์ตัดสินใจฆ่าตัวตาย 2) สาเหตุภายนอกตัวบุคคล แบ่งย่อยได้อีก 2 สาเหตุ ได้แก่ (1) สาเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สถานที่ บรรยากาศ ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่รอบ ๆ ตัว เป็นสิ่งเร้าให้มนุษย์ตัดสินใจฆ่าตัวตาย (2) สาเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมด้านสังคม คือ สภาพแวดล้อมที่กดดันจากคนในสังคม ได้แก่ สถาบันครอบครัวมีปัญหา ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความรัก ปัญหาการศึกษา ปัญหาการทำงาน สังคมที่มีการแข่งขันสูง การเลียนแบบจากคนที่ฆ่าตัวตาย เป็นสาเหตุให้มนุษย์ตัดสินใจฆ่าตัวตาย

2. วิธีการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา พบว่า มีอยู่ 2 วิธีหลัก คือ 1) วิธีฆ่าตัวตายที่ใช้อุปกรณ์ จัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้ คือ กลุ่มที่กินอาหารและของแสดอง กลุ่มที่ใช้อาวุธ กลุ่มที่ใช้อุปกรณ์ผูกคอตาย กลุ่มที่ไต่ยา และกลุ่มที่ใช้ไฟ 2) วิธีฆ่าตัวตายที่ไม่ใช้อุปกรณ์ จัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้ คือ กลุ่มที่กลืนใจตาย กลุ่มกระโดดจากที่สูง กลุ่มกระโดดจากที่ต่ำ และกลุ่มที่ให้สัตว์กัดตัวเองตาย

3. ผลของการฆ่าตัวตายในทัศนะของพระพุทธศาสนา พบว่า มีผล 2 อย่าง คือ 1) ผลที่เกิดจากการฆ่าตัวตายสำเร็จ ทำให้เกิดผลตามมาได้อีก 2 อย่าง ได้แก่ (1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวเอง คือ ด้านสูญเสียสิ่งดีงามในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์ ด้านที่เกิดความทุกข์ทรมานในขณะที่ลงมือฆ่าตัวตาย และด้านผลกระทบที่ได้รับภายหลังจากการตาย (2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม คือ ด้านผลกระทบในระดับครอบครัว ด้านผลกระทบในระดับชุมชน และ ด้านผลกระทบในระดับประเทศ 2) ผลที่เกิดจากการฆ่าตัวตายไม่สำเร็จ ทำให้เกิดผลตามมาได้อีก 2 อย่าง ได้แก่ (1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวเอง คือ ด้านจิตใจของผู้ฆ่าตัวตาย และ ด้านร่างกายของผู้ฆ่าตัวตาย (2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม คือ ด้านผลกระทบในระดับครอบครัว ด้านผลกระทบในระดับชุมชน และ ด้านผลกระทบในระดับประเทศ

จากผลของการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลของการวิจัยไปปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้องดังนี้ **ด้านรัฐบาล** รับรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการฆ่าตัวตาย วิธีการฆ่าตัวตาย และผลของการฆ่าตัวตาย ของคนในชาติให้ชัดเจน พร้อมกับกำหนดนโยบาย กำหนดแผน และกำหนดโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายอย่างเป็นรูปธรรม โดยผ่านทางหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการให้การบำบัดรักษาแก่คนในชาติ ที่เป็นโรคทางกายและโรคทางจิตให้ได้ผลดี เพื่อลดปัญหาการฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากโรคทางกายและโรคทางจิต กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการพัฒนาสังคมให้ปัญหาสังคมลดน้อยลง เพื่อลดปัญหาการฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากปัญหาสังคม กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาให้ได้ผลดี เพื่อลดปัญหาการฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากปัญหาทางการศึกษา กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการเงิน มีมาตรการในการสร้างเศรษฐกิจของชาติเพื่อให้คนในชาติอยู่ดีกินดีมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพื่อลดปัญหาการฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ **ด้านคณะสงฆ์** โดยมหาเถรสมาคมร่วมมือกับภาครัฐรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการฆ่าตัวตาย วิธีการฆ่าตัวตาย และผลของการฆ่าตัวตายของคนในชาติให้ชัดเจน พร้อมกับกำหนดนโยบาย กำหนดแผน และกำหนดโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายอย่างเป็นรูปธรรม โดยผ่านทางหน่วยงานของคณะสงฆ์ตามลำดับสายงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของคนในชาติ **ด้านมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนาทั้งสองแห่ง** ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรบรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องสาเหตุของการฆ่าตัวตาย วิธีการฆ่าตัวตาย และผลของการฆ่าตัวตายไว้ในหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย เเก้ ^ก นิสิตมีความรู้ความเข้าใจจนสามารถนำไปเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตาย

ตัวอย่างโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ เช่น จากการศึกษาของ พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ และคณะ (2549) เรื่อง บทบาทของพระสงฆ์จังหวัดพิษณุโลกในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง การวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์จังหวัดพิษณุโลกในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ฉบับนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งของพระสงฆ์นักพัฒนาในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายของพระสงฆ์นักพัฒนา กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 243 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม(Questionnaires) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ(Rating Scale) ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไป การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็นของพระสงฆ์ และใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ทดสอบสมมติฐานหาค่า ความสัมพันธ์โดยใช้ค่า Chi-Square ทั้งนี้โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์มีบทบาทในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมากที่สุด ใน ด้านการกระจายข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่เกี่ยวกับการสร้างชุมชนเข้มแข็งแก่ชาวบ้านได้รับทราบ และ บทบาทในการสอนธรรมศึกษาโดยการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ส่วน บทบาทที่พระสงฆ์มีน้อยที่สุดในชุมชน คือบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในชุมชน ในการ ทดสอบสมมติฐาน 5 ข้อโดยพิจารณาจากค่า Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีนัยสำคัญทาง ิ วิ คือ ระดับอายุ จำนวนพรรษา การศึกษาสายสามัญ ส่วนความรู้ทางด้านนิกกรรมและสถานภาพ ิ วิ วัต ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของพระสงฆ์

ตัวอย่างโครงการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เช่น จากการศึกษาของ พระมหาประยูร ธีรวโร และคณะ (2548) เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยจิตสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัย ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยจิตสังคมกับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตลักษณะตาม สถานการณ์ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เจตคติต่อการเรียนและสถาบัน และการปรับตัวในการ ทำงาน มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นิสิตในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยทางชีวสังคมและภูมิหลังกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นิสิต 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอำนาจทำนายของตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มปัจจัยทางสังคม และ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากนิสิตคณะพุทธศาสตร์ จำนวน 40 คน คณะ ครุศาสตร์ จำนวน 40 คน คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 55 คน และคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 65 คน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามวัดแรงจูงใจไฟ สัมฤทธิ์ แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตน แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถาม สุขภาพจิต แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย แบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิต และอาจารย์ แบบสอบถามสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน แบบสอบถามปัจจัยทางจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ และแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์การเรียน ของนิสิต (เก่ง ดี มีความสุข)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัว แปรตาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson - Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าที่ (t-test) และการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์

ทางการด้านดี ด้านเก่ง และความสุข ของนิสิตจากปัจจัยทางจิตสังคม ใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนัก ความสำคัญ (Beta-Weight) ของตัวแปร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยการนำตัวแปรเข้าสมการด้วยวิธี Enter และ Block wise ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนัก ความสำคัญโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมของนิสิต ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ.01 ยกเว้นระดับสุขภาพจิต ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม และแยกรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัจจัยทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ การปรับตัวในการทำงาน มีอิทธิพลมากที่สุดในการพยากรณ์ผลการเรียนรวม และผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเก่ง และด้านมีความสุข และปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในการพยากรณ์ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านดี
3. ปัจจัยทางจิตลักษณะ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางชีวสังคมและภูมิหลัง ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวม ด้านเก่ง ด้านดี และด้านมีความสุข

4.4 วิเคราะห์ทิศทางและเป้าหมายความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4.1 ความสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของ วช.

นโยบายการวิจัยของ วช.ปี พ.ศ. 2542-2551 มีการปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์และนโยบายของรัฐบาลซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัย ของ วช. เช่น.. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติปี 2547 เช่น ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น จากการศึกษาของพระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ (2547) เรื่อง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลา ทางสังคมโดยครอบครัวในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและลดปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวโดยนำเอาหลัก คำสอนของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดปัญหายาเสพติด และอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชนที่พัฒนาตนเองจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาประสบการณ์แนวคิดในการแก้ไขปัญหาเสพติดของสังคมไทย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับครอบครัวและการขัดเกลาทางสังคม แนวคิดในการนำหลักคำสอนพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว และแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชนกับชุมชนเข้มแข็ง ในการวิจัยภาคสนาม คณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) กับชาวบ้านในชุมชนบ้านแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น

128 คริวเรือน โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกครอบครัวตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 ครอบครัว

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาเป็น 3 ประเด็น คือ

ประเด็นแรก การศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว ที่กระทำต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ในชุมชนบ้านแปะมีลักษณะที่เอื้อต่อการอบรมขัดเกลา สมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีการพูดคุยกัน ทำให้เกิดความสามัคคี และสามารถร่วมแก้ปัญหากันอย่างสร้างสรรค์ มีการใช้เวลาทำกิจกรรมร่วมกัน พ่อแม่มีความรับผิดชอบ ประกอบอาชีพสุจริต ส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษา ทำตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม มีการใช้เหตุผล ตลอดจนมีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ลักษณะเหล่านี้นอกจากจะเป็นลักษณะของครอบครัวที่พึงประสงค์แล้ว ยังเป็นสิ่งที่เอื้อให้การขัดเกลาทางสังคมได้ผลดี สามารถสร้างครอบครัวให้น่าอยู่ และนำไปสู่การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้ในที่สุด

ประเด็นที่สอง การศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัว โดยนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการป้องกันและลดปัญหาเสพติด พบว่า ชุมชนบ้านแปะ เป็นชุมชนที่ทุกครอบครัวนับถือพระพุทธศาสนาสืบต่อกันมาช้านาน โดยมีสำนักทางประวัติศาสตร์ในฐานะเป็นข้ากัลปนาของวัด มีตราสัญลักษณ์และพิธีกรรมที่เชื่อมโยงกับสถาบันกษัตริย์ในอดีต ทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสถาบันพระพุทธศาสนา และมีศาสนสถานสำคัญคือ วัดบ้านแปะ ที่เป็นจุดศูนย์กลางทางจิตวิญญาณของชุมชน ดังนั้น กระบวนการ ขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวของชุมชนบ้านแปะจึงนำเอาหลักพระพุทธศาสนามาใช้ โดยสรุป ได้ 4 ประการ คือ 1) การให้ความสำคัญกับเด็ก 2) การฝึกฝนพัฒนาตนเอง 3) ความกตัญญูกตเวที 4) การปฏิบัติตามหน้าที่ นอกจากนี้ ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมแนวพุทธยังมีหลักการสำคัญอีก 4 ประการ คือ 1) การขัดเกลาแบบครอบงำประกอบ 2) การขัดเกลาด้วยความเสมอภาค 3) คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล และ 4) เห็นความสำคัญในการฝึกฝนพัฒนาตนเองของเด็ก อย่างไรก็ตาม การนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้อาจยังต้องได้รับการพัฒนาต่อไป เพื่อให้ชุมชนปลอดภัยจากปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง

ประการสุดท้าย การศึกษาอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชน ที่พัฒนาตนเองจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็ง ที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัว ตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า กลุ่มองค์กรในชุมชนบ้านแปะมีอยู่จำนวนหลายกลุ่มและมีความหลากหลายในบทบาทหน้าที่ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มองค์กรทางเศรษฐกิจ 2) กลุ่มองค์กรทางการเมือง และ 3) กลุ่มองค์กรสงเคราะห์และวัฒนธรรม สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่จะสังกัดกลุ่มองค์กรมากกว่าหนึ่งองค์กรขึ้นไป ลักษณะของกลุ่มสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มที่เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมดั้งเดิม กลุ่มประเภทนี้สามารถดำรงองค์กรอยู่ได้ด้วยวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งมีไม่มากนัก และ 2) กลุ่มที่เกิดขึ้นจากการริเริ่มหรือจัดตั้งโดยภาครัฐ ความเข้มแข็งของกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ด้าน คือ 2.1) ปัจจัยภายนอก โดยมีภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน มีบทบาทในฐานะเป็นแหล่งผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน แหล่งเงินกู้ในชุมชน หรือเกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมือง และ 2.2) ปัจจัยภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน ทั้งนี้การที่จะดำรงองค์กรอยู่ได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมาของชาวบ้าน โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “การพัฒนา” ของภาครัฐ อันมีอิทธิพลสำคัญในการสร้างวิถีคิดแก่สมาชิกในองค์กรชุมชนก่อน แล้วถ่ายทอดลงสู่วิถีคิดของสมาชิกในครอบครัวต่อไป และ

จากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลต่อกลุ่มต่าง ๆ ในครอบครัวแตกต่างกัน โดยเฉพาะกับกลุ่มพ่อบ้านที่เน้นในเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำมาหากินเป็นหลัก ในขณะที่กลุ่มแม่บ้านมีความคิดในเชิงอนุรักษ์มากกว่า และเน้นความสำคัญของสถาบันทางสังคมที่มีอยู่เดิม ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชนกลับมีมิติการมองเห็นภาพองค์รวมของชุมชนได้อย่างน่าสนใจ และมีความใกล้เคียงกับภาพความจริง และได้เสริมมิติของความรักความอบอุ่นจากการจัดความสัมพันธ์ในครอบครัวและการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน ไม่เน้นการจัดการแบบสมัยใหม่แต่ให้ความสำคัญกับการจัดการตามศักยภาพของชุมชน โดยยึดหลักความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในอนาคต

จากโครงการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีการดำเนินการวิจัยมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์วางแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2548-2551 เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ความสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (2548-2549) เป็นการวิจัยที่ทางหน่วยงานนำเสนอเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยพื้นฐานเพื่อมุ่งที่จะพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้ สามารถเป็นนักวิจัยที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นการกำลังทุนปัญญาของชาติ

4.4.2 ความสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย

นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงขอบข่ายการวิจัยทุกปีงบประมาณ ซึ่งก่อนจะมีการเสนอโครงการวิจัยนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยให้เป็นไปตามพันธกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์โครงการวิจัยตามกรอบยุทธศาสตร์การวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์และยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า โครงการวิจัยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น จากการศึกษาของ พระครูปลัดเชี้ยว ชิตินุทริโย และคณะ (2547) เรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการเงิน และเพื่อศึกษามาตรการในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2546 ทั้งส่วนกลางและวิทยาเขต 38 รูป/คน ใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) สถานภาพทั่วไป (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบการเงิน และ (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารระบบการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี สังกัดส่วนงาน วิทยาเขต มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ 11-15 ปี สภาพการบริหารงานระบบ

การเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการเบิกเงิน ค่าเฉลี่ย 3.24 (2) ด้านการตรวจสอบเอกสาร ค่าเฉลี่ย 3.08 (3) ด้านการจ่ายเงิน ค่าเฉลี่ย 2.89 และ (4) ด้านการนำส่งเงิน ค่าเฉลี่ย 2.76 และมีความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการเก็บรักษาเงินและเอกสาร ค่าเฉลี่ย 2.45 และ ด้านการรับเงิน ค่าเฉลี่ย 2.41 โดยภาพรวม ด้านการเบิกเงิน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ปัญหาการบริหารงานระบบการเงิน พบว่า ด้านการเบิกเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้ คือ (1) ด้านการเบิกเงิน ค่าเฉลี่ย 3.91 (2) ด้านบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.76 และ (3) ด้านหน่วยงาน ค่าเฉลี่ย 3.71

และจากการศึกษาของ สรายุทธ อุดม และคณะ (2547) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมของการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการวางแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการติดตามควบคุมประเมินผลแผน กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ และห้องเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับรอง หรือรักษาการในตำแหน่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 จำนวน 114 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) สถานภาพทั่วไป (2) สภาพการบริหารงานด้านการวางแผน และ (3) ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (t-test) ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายและผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 6 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และเคยเข้ารับการอบรมด้านการวางแผนมาแล้ว สภาพการปฏิบัติงานด้านการวางแผนทุกขั้นตอนผู้บริหารมีพฤติกรรมด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งหน้าที่และระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้จากการศึกษาของ สิริวัฒน์ ศรีเครือตง และคณะ เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการรับรู้ประสิทธิภาพการบริหารงาน ของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยสงฆ์การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ การรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป ของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2) เพื่อศึกษาความแตกต่างในลักษณะผู้นำ การรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการ และการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารที่มีปัจจัยภูมิหลังแตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาความแตกต่าง ในการรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมมุ่งมั่นและมุ่งมั่นสัมพันธ์ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ สภาพการณ์ของหน่วยงานและประสิทธิผลการบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งจากส่วนกลางและวิทยาเขตทั่วประเทศ จำนวน 171 รูป/ท่าน สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นซึ่งมี 4 ตอน คือ

1) แบบสอบถามประวัติและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง 2) แบบสอบถามวัดพฤติกรรมผู้นำ 3) แบบสอบถามวัดสภาพการณ์ในหน่วยงาน และ 4) แบบสอบถามวัดประสิทธิผลของการบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีลักษณะพฤติกรรมแบบผสมผสานระหว่างไฟส์สัมพันธ์และไฟส์สมฤทธิบางโอกาส การรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในระดับสูง ด้านโครงสร้างของงานในหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ประสิทธิผลการบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ความแตกต่างด้านภูมิหลังซึ่งประกอบด้วย อายุ อายุงาน สังกัดของผู้บริหาร (มหาวิทยาลัยส่วนกลางและวิทยาเขต) ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับตำแหน่งบริหาร อายุงานในตำแหน่งปัจจุบัน และสังกัดคณะ/หน่วยงาน ไม่มีผลต่อลักษณะพฤติกรรมผู้นำ ระดับการรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน ประสิทธิผลการบริหารวิชาการ และประสิทธิผลการบริหารทั่วไป ความแตกต่างด้านลักษณะพฤติกรรมผู้นำ มีผลต่อการรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงานด้านอำนาจตามตำแหน่ง แต่ไม่มีผลต่อการรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานและผู้ใต้บังคับบัญชาด้านโครงสร้างงานในหน่วยงาน ประสิทธิผลการบริหารวิชาการและประสิทธิผลการบริหารทั่วไป

มีความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำและการรับรู้สภาพการณ์ของหน่วยงาน ระหว่างพฤติกรรมผู้นำและความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการ และระหว่างพฤติกรรมผู้นำและความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานทั่วไปมีความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ใต้บังคับบัญชาและการรับรู้โครงสร้างงานในหน่วยงาน ระหว่างการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ใต้บังคับบัญชาและอำนาจในตำแหน่ง ระหว่างการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ใต้บังคับบัญชาและประสิทธิผลการบริหารวิชาการ และระหว่างการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ใต้บังคับบัญชา และประสิทธิผลการบริหารทั่วไป มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้โครงสร้างงานในหน่วยงาน และอำนาจในตำแหน่ง ระหว่างการรับรู้โครงสร้างงานในหน่วยงานและประสิทธิผลการบริหารวิชาการ และระหว่างการรับรู้โครงสร้างงานในหน่วยงานและประสิทธิผลการบริหารทั่วไป

4.4.3 ความสอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์

การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2551 ส่วนมากได้ดำเนินการเพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสตร์และการส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับนโยบายของคณะสงฆ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ตัวอย่างโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์ ผลจากการศึกษาของ พระมหาสหัส ฐิตสาโร และคณะ (2547) เรื่อง แนวโน้มของจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าของสังคมไทย การวิจัยแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรของประเทศไทยในทศวรรษหน้า เป็นการศึกษาวิจัยทางด้านเอกสารเพื่อจัดทำเครื่องมือและจัดเก็บข้อมูลเชิงลึก สร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชาชน และพระภิกษุสามเณรทั้งข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และข้อมูลความคิดเห็น แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็น ปัจจัยตาม และปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนพระภิกษุสามเณรหรือตัวแปรอิสระอื่น

เป็นปัจจัยผันแปร ซึ่งประกอบด้วย ค่านิยมต่อการบวชเรียน (ปัจจัยที่1) ภาวะเศรษฐกิจต่อการบวช (ปัจจัยที่ 2) การประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน (ปัจจัยที่3) ศรัทธาประชาชนต่อพระพุทธศาสนา และการบวช(ปัจจัยที่ 4) และการศึกษาของรัฐและของคณะสงฆ์ต่อพระพุทธศาสนาและการบวช (ปัจจัยที่5) ใช้จัดเก็บข้อมูลจากประชาชนและพระภิกษุสงฆ์ในภาคต่าง ๆ และกรุงเทพ-ปริมณฑล ผู้เป็นพุทธศาสนิกชน ประชาชน 219 คน พระภิกษุสามเณร 57 รูป รวมทั้งสิ้น 376 รูป/คน

พบว่า แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรลดลง ทั้งในความเห็นของประชาชนและพระภิกษุสามเณร แต่ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงว่าการบวชเรียนเป็นการบวชนอกพรรษาหรือการบวชระยะสั้นตามค่านิยมการบวชและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา อีกทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษาของรัฐและคณะสงฆ์ต่อพระพุทธศาสนาและการบวช และการประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนอยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งยังเป็นทัศนคติที่ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอยู่ โดยผู้หญิงมีศรัทธาและค่านิยมต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าผู้ชาย และต้องการให้บวชในพรรษามากกว่าผู้ชาย และเห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งของรัฐและของคณะสงฆ์ว่ามีผลดีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ให้ความสำคัญของการบวชในพรรษามากกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ประชาชนผู้มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีค่านิยมต่อการบวชและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากกว่าภาคอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการบวชในพรรษามากกว่าภาคอื่น ครูเป็นอาชีพที่เห็นว่าแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรสูงกว่าอาชีพอื่น แสดงถึงความต้องการบวชในพรรษามากกว่าอาชีพอื่น พระภิกษุสามเณรที่มีอายุช่วง 20-40 ปี มีความเห็นว่าศรัทธาประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าช่วงอายุอื่น

การที่ประชาชนมีค่านิยมและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนามาก และปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนมีผลต่อการบวชและพระพุทธศาสนาที่อยู่ จึงควรนำปัจจัยที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ที่เป็นการบวชนอกพรรษา หรือการบวชระยะสั้น ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมการบวช ให้เห็นคุณค่าของการบวชในพรรษา โดยการจัดการเรียนรู้ทั้งปริยัติและปฏิบัติของผู้ที่บวชเรียน ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกปฏิบัติและการอบรมมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้านำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นคนที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าเพิ่มขึ้น

นโยบายร่วมของรัฐ เอกชน และคณะสงฆ์ในการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา การอบรมพัฒนาพระภิกษุสามเณร การส่งเสริมความประพฤติของพระภิกษุสามเณร และการรณรงค์การนำหลักธรรมมาใช้และดำเนินชีวิตให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นการกระตุ้นปัจจัยด้านความศรัทธา ค่านิยม และความประพฤติของพุทธศาสนิกชนที่ต้งามให้มีความสำคัญ และมีแรงกระตุ้นต่อแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรให้มีจำนวนมากขึ้น

และจากการศึกษาของ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ (2547) เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ ในเขตชายแดน ไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ สาเหตุของปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ และแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ในทัศนะของพระสังฆาธิการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน ในเขตชายแดน ไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัด

สุรินทร์และบุรีรัมย์ วิธีดำเนินการวิจัย โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบบันทึกการสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ที่ค้นพบมี 2 ด้าน คือ สภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ด้านปริมาณและสภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ด้านคุณภาพ

2. สาเหตุของปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์ และบุรีรัมย์ ที่ค้นพบมี 2 สาเหตุหลัก คือ สาเหตุภายนอก ได้แก่ สภาพทั่วไปด้านชุมชนและด้านการบริหารของคณะสงฆ์ สาเหตุภายใน ได้แก่ ด้านลักษณะของวัดและด้านพระสงฆ์

3. แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ ในทัศนะของพระสังฆาธิการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน ในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ พบว่า การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ที่เกิดจากสาเหตุภายนอกได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านชุมชน คณะสงฆ์ ประชาชนและรัฐต้องเข้าไปร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับด้านการบริหารคณะสงฆ์ องค์กรสงฆ์ต้องเข้าไปดำเนินการแก้ไข การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ที่เกิดจากสาเหตุภายใน ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับลักษณะของวัด คณะสงฆ์ หน่วยงานของรัฐและชุมชน ต้องเข้าไปร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับด้านพระสงฆ์ องค์กรสงฆ์ต้องเข้าไปดำเนินการแก้ไข การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ทั้งที่จากสาเหตุภายนอกและสาเหตุภายใน ควรกำหนดเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์และโครงการ การแก้ไขต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ คือ รัฐรับรู้สภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม แล้ว กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการ แก้ไขปัญหา โดยดำเนินการผ่านองค์การของรัฐที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นนั้นๆ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมรับรู้สภาพปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ ร่วมมือกับรัฐและประชาชน ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ให้ชัดเจน เป็นระบบ เป็นรูปธรรม แล้วกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการแก้ไขปัญหา โดยดำเนินการผ่านไปตามลำดับขั้น สายงาน การปกครองของคณะสงฆ์ ชุมชนตระหนักถึงปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ ให้ความร่วมมือกับรัฐและคณะสงฆ์ ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพระสงฆ์ โดยปราชญ์ชาวบ้านและมัคคทายก จะต้องเข้าไปปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมมือกันกับพระสงฆ์ในวัด พร้อมทั้งปลูกฝังให้คนในชุมชนมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัดและพระสงฆ์ วิทยาลัยการร่วมมือกับพระสงฆ์และคณะกรรมการวัด จัดดำเนินการเกี่ยวกับการเงินของวัดให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ชาวบ้าน เยาวชนหนุ่มสาว ตระหนักถึงคุณค่าของวัดและพระสงฆ์ นำระบบบุญกุศลมาใช้ปฏิบัติ เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวัด อุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ด้วยปัจจัยสี่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4.5 วิเคราะห์งบประมาณและแนวโน้มการวิจัยของมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 54 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ ตั้งแต่ 500,0001 บาทขึ้นไป จำนวน 24 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.4 (โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด) โดยมีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัย ต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ

ซึ่งแนวโน้มของการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นพิจารณาจากจำนวนโครงการวิจัยและนักวิจัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยก็มีนโยบายให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงคาดว่าจะมีนักวิจัยเพิ่มขึ้นและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะโครงการวิจัยชุดที่ผ่านมารับการสนับสนุนทุนการวิจัยเป็นจำนวนมาก

4.6 วิเคราะห์ทิศทางและเป้าหมายของงบประมาณอุดหนุนการวิจัย

4.6.1 ทิศทางและเป้าหมายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทิศทางและเป้าหมายของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนขณะเดียวกันก็ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาองค์ความรู้หรือกระบวนการพัฒนามหาวิทยาลัยและสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ ซึ่งการดำเนินการสร้างกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยเพื่อของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยนั้น ทางสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ให้ความสำคัญเป็นระดับต้นๆ โดยมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบหรือประเด็นให้นักวิจัยได้นำไปสู่การสร้างและพัฒนาโครงการวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ขณะเดียวกันสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีแนวโน้มที่จะทำงานวิจัยในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ เช่น จากการศึกษาของพระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ และคณะ (2552) การศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมทูตไทยในอินเดีย การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ คือเพื่อศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในอินเดีย เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านคุณสมบัติของพระธรรมทูต ความคิดเห็นด้านการเผยแผ่ของพระธรรมทูต และเพื่อค้นหาปัญหาและอุปสรรคต่อพุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในอินเดีย ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พระธรรมทูตที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในประเทศอินเดีย ได้แก่ วัดไทยพุทธคยา-อินเดีย ตำบลโพธิ์คยา อำเภอกุฉินารายณ์ รัฐพิหาร วัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์ กุสินาคารี รัฐอุตตรประเทศ และวัดไทยสิริราชคฤห์ เมืองราชคฤห์ พิหารซารีฟ รัฐพิหาร และพระธรรมทูตที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำพุทธสถานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งหมดจำนวน 87รูป/คนโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มพระธรรมทูต จำนวน 66 รูป กลุ่มเจาะจง จำนวน 7 รูป และ กลุ่มสัมภาษณ์ 14รูป/คน และใช้

การ แบ่งกลุ่มแบบสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) ด้วยวิธีการหาได้จากสูตรของ R.V.Krejcie and R.W. Morgan ไปสุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่เป็นตัวแทนกลุ่ม

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูต วัดไทยในอินเดีย ถือเป็นยุคทองของพระธรรมทูต วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธในอินเดียและชาวพุทธต่างชาติ ได้ประกาศเกียรติคุณของชาติให้ประจักษ์แก่คนทั่วโลก ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตปัจจุบันมีจำนวนน้อยมาก การทำงานไม่เป็นทีม ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีเครือข่ายชาวพุทธระดับนานาชาติและองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องสร้างสำนักงานพระธรรมทูตให้ชัดเจน เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับองค์กรได้

ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า พระธรรมทูตได้ให้การสงเคราะห์ด้านการศึกษา มีการสร้างโรงเรียนปัจฉิล และโรงเรียนต้นกล้า มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้และเด็กและเยาวชน ได้นำเยาวชนมาปฏิบัติธรรมในวัด มีการทำวัตรสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา ในส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า วัดยังไม่ได้สร้างเครือข่ายศูนย์การศึกษา เพื่อประสานงานกับองค์กรข้างนอก ผู้สอนขาดทักษะด้านภาษาท้องถิ่น และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนยังไม่เพียงพอ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องเข้ามาช่วยเหลือ

ด้านการสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า พระธรรมทูตเป็นสัญลักษณ์ของความเมตตา ได้มีการอนุเคราะห์ต่อผู้อื่น มีการแจกสิ่งของเครื่องใช้อุปโภค บริโภคและการดูแลรักษาพยาบาลให้ มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุเคราะห์การศึกษาเผยแผ่ ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า วัดยังขาดกองทุนเพื่อการสงเคราะห์สุขภาพชุมชน เมื่อประสบภัยพิบัติ ขาดทุนทรัพย์ในการบริหาร จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องหาแนวทางในการตั้งเป็นกองทุน หรือมูลนิธิขึ้น เพื่อจะเอื้อต่อการทำงานสงเคราะห์ด้านนี้

ด้านคุณสมบัติของพระธรรมทูต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าจากการปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูต ได้มองเห็นประโยชน์ในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนา มีความมั่นใจในคุณค่า ความดีงามและมุ่งมั่นแน่วแน่ต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นประโยชน์ที่เป็นคุณสมบัติของพระธรรมทูต ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตที่ทำงานไม่ต่อเนื่อง เกิดอาการท้อแท้ หหมดกำลังใจ รู้สึกเบื่อต่อภาระที่รับผิดชอบและเกิดความรู้สึกรู้สึกว่าการมาปฏิบัติหน้าที่พระธรรมทูต ทำให้ความรู้ ความสามารถของตนเองค่อยลง จำเป็นต้องสร้างกำลังใจและพึงพอใจในการทำงานให้มากขึ้น

ด้านความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พบว่าแนวความคิดเห็นของพระธรรมทูตได้เกิดรู้สึกมีความเสียสละ มีความรับผิดชอบด้านการเผยแผ่และได้ทุ่มเทกำลังกายและใจให้กับภารกิจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตควรพัฒนาทัศนคติต่อความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะจะขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ ขาดทักษะในด้านภาษาอังกฤษและการสื่อสาร จึงมีค่าเฉลี่ยน้อยตามอันดับ

และจากการศึกษาของ พระมหาสุริยา วรเมธี และคณะ (2551) ศึกษาแนวคิดและหลักการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระธรรมทูตไทยในสหรัฐอเมริกา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ แนวคิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก ศึกษาแนวคิด เป้าหมายและวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ปัญหาและอุปสรรคของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การเก็บรวบรวมข้อมูลใน

ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรคือ กลุ่มผู้บริหารโครงการ พระธรรมทูตสายต่างประเทศ ได้แก่สมัชชาสงฆ์ไทย หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมพระธรรมทูต และจากพระธรรมทูตที่ปฏิบัติงานและเคยปฏิบัติงานเป็นพระธรรมทูตในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 100 รูป ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสานทั้งปริมาณและคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า

1. แนวคิด วิธีการและเป้าหมายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตเป็นไปตามหลักพุทธโอวาท แสดงธรรมให้เหมาะสมกาลเทศะ มีเหตุผล แสดงธรรมด้วยจิตเมตตา โดยมุ่งประโยชน์แก่ผู้ฟัง ไม่แสดงธรรมเพราะเห็นแก่ลาภสักการะ ไม่แสดงธรรมโดยยกตนข่มท่านและไม่เสียดสีข่มขู่ผู้อื่น เป้าหมายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตสายต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ เกื้อกูลความสุข แก่บุคคลทั้งที่เป็นชาวพุทธและมีใช่ชาวพุทธ มุ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง โดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นแนวทางในการชี้นำบุคคลให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เป็นศูนย์รวมจิตใจและกิจกรรมของชาวพุทธในต่างประเทศ โดยมีวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่ตั้ง หรือการจัดกิจกรรมภายในวัดเช่น การจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของชาติ การเทศน์ การปาฐกถา การเขียนบทความ การจัดสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนา นอกที่ตั้ง เช่น การสอน,บรรยายธรรมในสถานศึกษาหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่อยู่นอกวัด การใช้เทคโนโลยี สื่อสารมวลชน วิทยุโทรทัศน์หรือการจัดกิจกรรมทางศาสนานอกวัด เป็นต้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบเครือข่าย เช่น การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การส่งต่อกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครือข่ายชาวพุทธทั้งฝ่ายฆราวาสและพระสงฆ์ (สมัชชาสงฆ์ไทย)

2. ปัญหาและอุปสรรคการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น พระธรรมทูตยังไม่เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของประเทศที่ตนไปเผยแผ่ดีพอ ทำให้การสื่อสารกับคนในประเทศนั้นได้ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านองค์กรสงฆ์ที่มีส่วนในการดูแลพระธรรมทูตยังไม่เข้มแข็งพอ จึงให้การสนับสนุนและดูแลได้ไม่ทั่วถึง แม้ปัจจุบันจะมีหลายหน่วยงานที่กำกับดูแลโดยตรงแต่ก็ยังคงครอบคลุมได้ไม่ทั่วถึง เช่นศูนย์ควบคุมดูแลพระไปต่างประเทศก็ทำหน้าที่อย่างหนึ่ง สำนักฝึกอบรมพระธรรมทูตก็ทำหน้าที่อีกอย่าง อบรมพระธรรมทูตแล้วส่วนการคัดเลือกกว่าพระสงฆ์รูปใดจะได้เดินทางไปประเทศไหนนั้นเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง เมื่อผ่านเกณฑ์พิจารณาแล้วก็ต้องผ่านขั้นตอนในการขอหนังสือเดินทาง ขอวีซ่าเข้าประเทศ บางประเทศก็ยากมากและให้เวลาในการพำนักในประเทศนั้นๆ น้อยทำให้เกิดความไม่ต่อเรื่องในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในสหรัฐอเมริกา ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการบริหาร การจัดการและการปกครองสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยจัดตั้งสถาบันหรือวิทยาลัยพระธรรมทูต เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านงานเผยแผ่พระศาสนาในต่างประเทศ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการพระธรรมทูต ซึ่งคณะกรรมการฯ ชุดนี้ควรได้รับมอบอำนาจจากมหาเถรสมาคม ให้สามารถเข้าไปดูแลเรื่องการคัดเลือก จัดส่งพระธรรมทูตฯ ไปประจำหรือทำงานในต่างประเทศ การดูแลเรื่องสวัสดิการ สุขภาพ การเดินทางไปเผยแผ่ การพิจารณาให้ความดี

ความชอบ และมาตรการลงโทษ พร้อมกันนี้ก็ควรมีบุคลากร และงบประมาณรับสนองงานด้านนี้ อย่างเพียงพอ

4.7 วิเคราะห์การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่าการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา มากแต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์การนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้วิจัยเองก็อาจจะมีอยู่บ้างและการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดหรือไปทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยนักวิจัยหรือ นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็มีไม่น้อย ขณะเดียวกันน่าจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะเพียงแต่ว่ายังไม่มีการทำการศึกษาสำรวจว่าผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วมีหน่วยงานใดนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องไปใช้ประโยชน์ และลักษณะการใช้ประโยชน์เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพแล้ว พบว่า มีโครงการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ได้ เช่น การวิจัยคัมภีร์.. จากการศึกษาของ สุขญา ศิริธัญกร และคณะ (2548) เรื่อง การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ เรื่องการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ นั้น กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่องความตายที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาการใช้ความตายเป็นอารมณ์ และเพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติเรื่องความตายสำหรับประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ก็มีพื้นฐาน จะเสนอแนวทางแห่งความตายและการระลึกถึงความตายที่ถูกต้อง จะช่วยคลายความสะอึกสั่นต่อความตายของคนทั้งหลาย และช่วยบรรเทาความเศร้าโศกเสียใจที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อคนเราจะตาย ก็ตายไปอย่างมีสติสงบ ไม่หลงตาย

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. หลักคำสอนเรื่องความตายที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ปกรณ์วิเสส ตลอดถึงข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รู้กันโดยมากกว่า เรื่องความตายเป็นสัจธรรมแห่งชีวิต เกิดมาแล้วทุกคนต้องตาย ไม่มีใครจะหลีกเลี่ยงไปได้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ แต่ความตายก็ก่อให้เกิดความสะอึกสั่นแก่ทุกคน ทุกคนพยายามทุกวิถีทางเพื่อที่จะไม่ให้ความตายมาถึง เพราะกลัวต่อความตาย ความจริง ความตายเป็นสิ่งไม่น่ากลัว แต่ภาวะก่อนตายเป็นสิ่งที่น่ากลัวมากกว่า เพราะภาวะที่จะตายนี้ถ้าจิตผ่องใสจะไป สู่สุคติ ถ้าจิตเศร้าหมองจะไปสู่ทุคติ ดังนั้นคนเราควรเรียนรู้เกี่ยวกับความตาย เช่น เรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์ก่อนตายที่เรียกว่าอารมณ์ วิถีจิตก่อนตาย วิธีแก้ไข ตลอดถึงคำสอนเกี่ยวกับความตาย อย่างถูกต้อง ตามวิธีที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ ก็จะทำให้เรานั้นปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เวลาตายก็จะตาย อย่างสงบ จัดเป็นการตายที่ดี แต่เมื่อว่าตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท การไม่เวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไปคือบรรลุพระนิพพาน จัดว่าเป็นการตายที่ดีที่สุด

2. การใช้ความตายเป็นอารมณ์กัมมัฏฐานที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา รู้กันโดยมากกว่า พระพุทธองค์ได้ตรัสมรณัสสติไว้หลายแห่งเป็นต้นว่า ผู้จะเจริญมรณัสสติควรพิจารณาตั้งนินว่า

เราพึงเป็นอยู่ได้ชั่วขณะเดียวกินข้าว 1 คำ หรือเราพึงเป็นอยู่ได้เพียงชั่วการหายใจเข้า-ออกเท่านั้น และผู้เจริญมรณัสสติได้ดี ควรพิจารณาถึงความตายของตนเป็นหลักทั้งกลางวันและกลางคืน และควรพิจารณาเห็นชีวิตว่ามีอันตรายรอบด้านทั้งภายในและภายนอกที่จะทำให้เสียชีวิตไป และควรมีธรรม 3 ประการคือ สติ สังเวคะ และญาณ เมื่อปฏิบัติตามได้เช่นนี้แล้ว จะสามารถคลายความทุกข์พ้นจากความทุกข์ได้ เมื่อเห็นคนอื่นผู้เป็นที่รักตายไปก็สามารถบรรเทาความเศร้าโศกที่จะเกิดขึ้นได้อีกด้วย

3. วิธีปฏิบัติต่อความตายสำหรับประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน รู้กันโดยมากกว่า คำสอนของพระพุทธศาสนา หากนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน เช่น ใช้เทคโนโลยีถ่ายทอดหลักคำสอนเรื่องความตาย กับ มรณัสสติ ลงเป็นม้วนเทปบ้าง แผ่นซีดีบ้าง เป็นภาพนิ่งบ้าง เป็นภาพยนตร์บ้างก็อาจจะสามารถช่วยเหลือผู้ที่มีความเศร้าโศกให้คลายความเศร้าโศกลงได้ หรือผู้ที่มีความทุกข์ก็ให้คลายความทุกข์ได้นอกจากนี้ ควรช่วยสร้างมุมมองเรื่องความตายใหม่ เป็นมุมมองการตายที่ดีว่าคนเราสามารถทำได้ โดยเน้นการเผยแผ่หลักคำสอนเรื่องกรรมหรือภพภูมิว่ามีความสัมพันธ์กับคนเราอย่างแยกไม่ออก กรรมดีนำไปสู่สุคติ กรรมชั่วนำไปสู่ทุคติ สัมพันธ์สอดคล้องกับการตายของคนเราอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์เรื่องความตายกับมรณัสสติจากบุคคลต่างๆ ผลการสัมภาษณ์ มีผลเป็นที่น่าพอใจส่วนหนึ่ง ยังต้องแก้ไขส่วนหนึ่ง และได้ข้อสรุปว่า สิ่งที่จะเป็นที่พึงของคนเรา ก็คือคุณความดีที่กระทำไว้ และสำหรับชาวพุทธ สิ่งที่เป็นที่พึงที่สุดก็คือพระรัตนตรัย เมื่อเวลาจะตายเป็นที่พึงได้ ช่วยให้มี การตายที่ดี ตายอย่างสงบสุขได้ หากทุกๆ ฝ่าย ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ช่วยกันสอนเรื่องความตายและการระลึกถึงความตายอย่างถูกวิธี ก็จะทำให้มวลมนุษยชาติผู้มีความสะดุ้งกลัวต่อความตาย งดเว้นการเบียดเบียนกันและกัน และมีความปรารถนาดีต่อกัน ยามตายจะได้ตายอย่างสงบสุข

การวิจัยหลักธรรมเพื่อประยุกต์ใช้ฯ เช่น จากการศึกษาของ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ (2546) เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาแนวคิดและเสนอแนะรูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์กลุ่มพระสงฆ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการทางพุทธศาสนา การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยนี้ได้มาจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์กลุ่มพระสงฆ์จำนวน 8 รูป ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการทางพุทธศาสนาจำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวคิดการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ ในพระวินัยและในบริบทของพระวินัยพบว่า มีแนวคิดการจัดระเบียบสังคมที่ชัดเจนคือ สังคมสงฆ์ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากขนบธรรมเนียมของนักบวชที่มีอยู่ในสมัยพุทธกาล และมีโอวาทปาติโมกข์เป็นกรอบในการจัดระเบียบสังคม พระพุทธเจ้าจึงจัดระเบียบสังคมสงฆ์โดยใช้วินัยเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคมเรียกว่า อนาคาริยวินัย ส่วนสังคมทั่วไปที่อยู่รอบนอกสังคมสงฆ์ หากจะจัดว่าเป็นสังคมพุทธอย่างน้อยต้องมีศีล 5 เป็นแกนหลักในการปฏิบัติ ส่วนในพระสูตรและบริบทของพระสูตรพบแนวคิดการจัดระเบียบสังคมที่ชัดเจนในพระสูตรต่าง ๆ ดังนี้ ในอัครคัมภีร์สูตร พบแนวคิดการจัดระเบียบสังคม โดยกล่าวถึงสังคมแบบบรรณะที่มีโครงสร้างหน้าที่ของกลุ่มคนต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติต่อกัน สังคมบรรณะเป็นสังคมที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้ว พระพุทธเจ้าเพียงแต่อธิบายให้เห็นว่าสังคมเช่นนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร แนวคิดการจัดระเบียบสังคมในพระสูตรนี้ถือว่ามนุษย์เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคนในสังคม และใช้คุณธรรมเรื่องกุศลกรรมบถ 10 ประการเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคม ในจกักรัตนสูตรพบแนวคิดการจัด

ระเบียบสังคม โดยกล่าวถึงสังคมแบบเศรษฐกิจเชิงจริยธรรมเน้นโครงสร้างทางการปกครอง โดยถือธรรมะเป็นใหญ่เรียกว่า ธรรมาธิปไตย ในสังคาลกสูตรพบแนวคิดการจัดระเบียบสังคมโดยกล่าวถึงสังคมแบบโครงสร้างหน้าที่เน้นการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลกลุ่ม ต่าง ๆ ตามหลักทศ 6 และการจัดระเบียบภายในตัวบุคคลได้แก่การเว้นจากบาปกรรม 14 ประการ

2. รูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ ในพระวินัยและบริบทของพระวินัยพบว่า มีรูปแบบการจัดระเบียบสังคมสงฆ์สำเร็จรูปไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีวินัยเป็นโครงสร้าง การจัดระเบียบภายนอกด้านกายภาพ และมีโอวาทปาติโมกข์เป็นโครงสร้างการจัดระเบียบภายในตัวปัจเจกบุคคล ในพระสูตรและบริบทของพระสูตร พบว่า มีหลักคำสอนในพุทธศาสนาเสนอแนะให้มีการจัดระเบียบสังคม โดยกำหนดบทบาทของผู้ว่าหน้าทีของบุคคลตามสถานภาพ หลักของศีล 5 และกุศลกรรมบถ 10 เป็นรูปแบบในการจัดระเบียบสังคม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลและธรรม ศีลเป็นการจัดระเบียบโครงสร้างสังคมด้านกายภาพ ส่วนธรรมเป็นการจัดระเบียบภายในปัจเจกบุคคล ทั้งสองส่วนนี้ต้องจัดควบคู่กันไป วิธีจัดระเบียบสังคมดังกล่าวนี้ เป็นระบบวิถีชีวิตแบบพุทธ เน้นให้บุคคลในสังคมมีปัญหา มีความเห็นถูก มีความคิดเป็นระบบถูกต้อง มีระเบียบวินัย พุดถูก ทำถูก เลี้ยงชีวิตถูก มีความเพียรพยายามถูก มีสติไม่ประมาทหมัวเมา มีจิตเป็นสมาธิสงบเยือกเย็น รูปแบบการจัดระเบียบสังคมดังกล่าวนี้เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา ดังนั้น รูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ จึงควรจัดระเบียบสังคมแบบมัชฌิมาปฏิปทา

การวิจัยเพื่อสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ เช่น จากการศึกษาของพระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ (2548) เรื่อง การขยายผลการสร้างเครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธตามแนวสาระพระพุทธศาสนา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการขยายผลการอบรมครูผู้สอนพระพุทธศาสนา หลักสูตรสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา 3) เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา และ 4) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำสู่การสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการ/ครูผู้สอนในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 276 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต้นแบบของโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1-5 จำนวน แห่งละ 1 โรงเรียน รวม 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านแม่จ้อง อำเภอดอยสะเก็ด 2) โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอแม่ริม 3) โรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอแม่เมาะ 4) โรงเรียนบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง 5) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดเชียงใหม่ ได้พยายามดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ โดยมีผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งเน้นการจัดสภาพต่างๆ ด้าน ตามลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ และสอดคล้องกับ “ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ” ส่วนรูปแบบการขยายผลโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดเชียงใหม่ มีรูปแบบเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมพร้อมสู่โรงเรียนวิถีพุทธ ขั้นพิสูจน์ผลบนฐานการปฏิบัติจริง

และขั้นฟังฟังเป็นเครือข่ายขยายผล และจากผลวิจัยประสิทธิภาพประสิทธิผลของโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหาร มีความซื่อสัตย์ จริงใจในการทำงาน แต่ต้องพัฒนาคุณลักษณะด้านการมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม (ลด ละ เลิก อบายมุข) ถ้อยศีล 5 และการมีหลักพรหมวิหารธรรม ครูผู้สอนและรับผิดชอบโครงการ มีพรหมวิหารธรรม มีความเป็นกัลยามิตร มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามตามหลักไตรสิกขา แต่ต้องพัฒนาคุณลักษณะด้านการมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม (ลด ละ เลิก อบายมุข) ถ้อยศีล 5 และความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการจัดประดิษฐานพระพุทธรูปประจำโรงเรียนและประจำห้องเรียนอย่างเหมาะสม มีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญคุณธรรม โดยทั่วไปในบริเวณโรงเรียน สภาพโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบ ร่มรื่น เรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ บริเวณโรงเรียนปราศจากสิ่งเสพติด อบายมุข สิ่งมอมเมาทุกชนิด สอดคล้องกับแนวทางโครงการทุกประการ

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการพุทธธรรมหรือหลักไตรสิกขาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งผู้จัดการเรียนรู้ รวมทั้งจัดกิจกรรมบริหารจัดการจิตเจริญปัญญาทั้งในการเรียนการสอนและในกิจกรรมการดำรงชีวิตประจำวัน

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เน้นการนิมนต์พระสงฆ์หรือเชิญวิทยากรภูมิปัญญาทางพุทธศาสนาสอนนักเรียนสม่ำเสมอ และจัดให้นักเรียนไปเรียนรู้ที่วัด หรือศาสนสถาน ที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ประจำของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องพัฒนาใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ด้านบรรยากาศปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร เน้นส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยิ้มแย้ม มีเมตตาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน ครูต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อผู้ปกครอง ส่งเสริมบรรยากาศ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์ ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียน ให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู ผู้ทำดี เป็นประจำ

ด้านรูปแบบเครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธ มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่หลากหลาย เนื่องจากบทบาทที่มีอยู่ในสังคมของแต่ละภาคส่วนนั้นแตกต่างกัน เป็นความสัมพันธ์เชิงซ้อนตามแนวความคิดของเจเรมี โบเซแวง (Jeremy Boissevain) ในขณะที่ความสัมพันธ์เครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนหรือการหาประโยชน์ระหว่างกัน แต่มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์เครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธเป็นไปในลักษณะที่เท่าเทียมกัน ในลักษณะเครือข่ายที่มีข้อจำกัด (limited network) ในเครือข่ายแบบของแอลวิน เอ. วูลฟ์ (Alvin A. Wolfe) ประการสุดท้ายความถี่และระยะเวลาของความสัมพันธ์ของเครือข่ายจะมีความยั่งยืนต่อเนื่อง จำเป็นต้องพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างจริงจัง

การวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เช่น จากการศึกษาของ ถวิล คำโสภณและคณะ(2551) เรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบและลักษณะการบริหารงานบุคคลใน มจร จากเอกสาร เพื่อศึกษาระดับสภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบันและระดับความต้องการปรับปรุงแก้ไขปัญหา โดยสำรวจจากผู้บริหารของ มจร ทั้งส่วนกลางวิทยาเขต รวมจำนวน 208 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลใน มจร โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับรองอธิการบดีทั้งส่วนกลาง

และวิทยาเขต วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในลักษณะการเขียนบรรยายสรุปเนื้อหาโดยภาพรวม ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการคัดเลือกและการสรรหา พบว่า มจร มีคณะกรรมการพิจารณาจากใบสมัคร วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ การแสดงออก และกำหนดอัตราส่วนสายวิชาการ พระภิกษุ 60% ขรวาส 40% สายปฏิบัติการวิชาชีพ พระภิกษุ 50% ขรวาส 50% โดยยึดหลักการเข้ายาก ออกง่าย และยึดระบบคุณธรรมเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร พบว่า มจร พัฒนาศักยภาพบุคลากรในลักษณะส่งเสริมให้ลาศึกษาต่อและให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเน้นสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยขาดแคลน มีการจัดสรรทุนเป็นลักษณะที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละภูมิภาค มุ่งให้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

3. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่า มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรปีละ 2 ครั้ง มีหลักเกณฑ์และระบบประเมินที่ได้มาตรฐาน เป็นธรรมและโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีองค์คณะบุคคลกลั่นกรองผลการประเมิน และยึดผลสำเร็จของงาน ปริมาณงาน พฤติกรรมในการทำงาน และคุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นปัจจัยหลัก

4. ด้านการจัดสวัสดิการให้บุคลากร พบว่า มจร มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล การบริการยานพาหนะ อาหารกลางวัน และได้เข้าร่วมโครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยโดยธนาคารเคหะสงเคราะห์ ให้สิทธิพิเศษในวงเงินกู้ และเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และจัดให้มีการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ

5. จากการสำรวจระดับสภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลใน มจร พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความต้องการแก้ไขปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

6. จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลใน มจร พบว่า มจร สมควรพัฒนาแผนกำลังคน การนำคนเข้าสู่ตำแหน่งงาน ควรเป็นวิธีการสอบคัดเลือกทั้งหมด ควรมีหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้ครบวงจร หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารทุกระดับ ควรมีการติดตามผลการลาศึกษาต่อของบุคลากร ควรพัฒนาหลักเกณฑ์และระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ควรปรับโครงสร้างตำแหน่ง ประเภทตำแหน่งบุคลากรให้สอดคล้องกับภาระงาน ควรปรับปรุงระเบียบประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ค่าตอบแทนผู้เกษียณอายุการทำงาน ค่าฌาปนกิจศพ และค่าทำงานล่วงเวลาให้เหมาะสม การตรวจสอบสุขภาพประจำปี การบริการยานพาหนะ สวัสดิการร้านอาหารและที่พักอาศัย การให้ความดีความชอบ การให้รางวัลประจำปี และการนันทนาการ มหาวิทยาลัยควรมีสวัสดิการที่สอดคล้องกับบุคลากรและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ.

ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว น่าจะมีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาบุคคล องค์กร หน่วยงาน สังคม และขยายผลไปสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ และพระพุทธศาสนาต่อไป

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์โดยการนำบทคัดย่อหรือผลสรุปของงานวิจัยแต่ละเรื่อง มาวางเรียงต่อกันซึ่งบทคัดย่อหรือผลสรุปของงานวิจัยดังกล่าวมักจะครอบคลุม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย การนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า รูปแบบการวิจัยของมหาวิทยาลัยได้แบ่ง

รูปแบบการวิจัยออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยผสมผสาน ซึ่งจากวิเคราะห์รูปแบบการวิจัยดังกล่าว พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมาก แต่ไม่ได้มีการผสมผสานหรือเชื่อมโยงงานวิจัยทั้งหลายเข้าด้วยกัน งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุด มีแนวโน้มของการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นพิจารณาจากจำนวนโครงการวิจัยและนักวิจัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยก็มีนโยบายให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่า การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา มากแต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

สำหรับบทนี้ ผู้วิจัยจะทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ คือ 1). ศึกษาสถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 2).สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ซึ่งจากการวิเคราะห์รูปแบบ งบประมาณ และการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐาน สถิติ และการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ดำเนินการในระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1. สถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยในระยะ 10 ปี (พ.ศ.2542-2551) พบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัย ต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า รูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัยของสถาบันวิจัยในระยะ 10 ปีมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน.

5.1.2 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

5.1.2.1 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจำแนกตามปีงบประมาณ

ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ปี 2550 เช่น จากการศึกษา ของ บุญหนา จิมาโนง และ คณะ เรื่อง พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ ต้องการศึกษาวุฒิกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชน ด้วยการสัมภาษณ์เด็กเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-25 ปี จาก 8 หมู่บ้านในตำบลโคกสี จำนวน 300 คน พบว่าเด็กเยาวชนตำบลโคกสีประพฤติผิดศีลข้อ 1 เคยฆ่าสัตว์เลี้ยวร่อยละ 36.0 เคยฆ่าสัตว์ป่าร่อยละ 32.4 ประพฤติผิดศีลข้อ 2 เคยหยิบเงินพ่อแม่โดยพลการร่อยละ 50.0 เคยยืมเงินเพื่อนไม่คืนร่อยละ 39.0 เคยหยิบของผู้อื่นโดยยังไม่อนุญาตร่อยละ 30.0 ประพฤติผิดศีลข้อ 3 เคยไปเที่ยว(ชู้สาว)กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยา ร่อยละ 35.3 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยา ร่อยละ 12.3 ประพฤติผิดศีลข้อ 4 เคยพูดโกหก ร่อยละ 96.0 ประพฤติผิดศีลข้อ 5 เคยสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าหรือเปียร์ ร่อยละ 46.3 มีคะแนนพฤติกรรมการรักษาศีลรวมทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ร่อยละ 54.0 ที่เหลือเป็นระดับปานกลาง ร่อยละ 46.0 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.79 จากคะแนนต่ำสุด 3 สูงสุด 24 และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี พบว่า เด็กเยาวชนอยู่ในหมู่บ้านต่างกัน เพศต่างกัน การเรียนหนังสือต่างกัน รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาศีลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนเด็กเยาวชนอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน จบการศึกษาต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีระยะทางห่างจากวัดต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาศีล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล พบว่า พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลทุกข้อในเชิงบวก มีปัจจัยเอื้อบางตัวได้แก่ การปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนาของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาศีลห้าเชิงลบ แสดงว่า เด็กเยาวชนที่มีการรักษาศีลข้อใด จะไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลข้ออื่น ๆ ด้วย แต่เด็กเยาวชนที่มีการปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนา มาก ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล เป็นต้น

5.1.2.2 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การวิจัย

การดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) พบว่าในแต่ละปีก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอทุนอุดหนุนการวิจัยนั้น ได้มีการจัดทำกรอบ หรือ ขอบข่ายการวิจัยตามพันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัยและความสอดคล้องของนโยบายการศึกษา และนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พบว่า ปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20. ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8

5.1.2.3 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการวิจัยของ วช.ปี พ.ศ. 2542-2551 มีการปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์และนโยบายของรัฐบาลซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัย ของ วช. เช่น

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติปี 2547 เช่น ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น จากการศึกษาของพระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ (2547) เรื่อง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลา ทางสังคมโดยครอบครัวในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและลดปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวโดยนำเอาหลัก คำสอนของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดปัญหายาเสพติด และอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชนที่พัฒนาตนเองจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา

5.1.2.4 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายการวิจัยของมหาลัย

นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงขอบข่ายการวิจัยทุกปีงบประมาณ ซึ่งก่อนจะมีการเสนอโครงการวิจัยนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยให้เป็นไปตามพันธกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์โครงการวิจัยตามกรอบยุทธศาสตร์การวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนายุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์และยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า โครงการวิจัยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น จากการศึกษาของพระครูปลัดเชี้ยว ชิตินทริโย และคณะ (2547) เรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการเงิน และเพื่อศึกษามาตรการในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการเบิกเงิน ค่าเฉลี่ย 3.24 (2) ด้านการตรวจสอบเอกสาร ค่าเฉลี่ย 3.08 (3) ด้านการจ่ายเงิน ค่าเฉลี่ย 2.89 และ (4) ด้านการนำส่งเงิน ค่าเฉลี่ย 2.76 และมีความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการเก็บรักษาเงินและเอกสาร ค่าเฉลี่ย 2.45 และ ด้านการรับเงิน ค่าเฉลี่ย 2.41 โดยภาพรวม ด้านการเบิกเงิน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ปัญหาการบริหารงานระบบการเงิน พบว่า ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้ คือ (1) ด้านการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.91 (2) ด้านบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.76 และ (3) ด้านหน่วยงาน ค่าเฉลี่ย 3.71 และจากการศึกษาของ สรายุทธ อุดม และคณะ (2547) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมของการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการวางแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการติดตามควบคุมประเมินผลแผน กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ และห้องเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับรอง หรือรักษาการใน

ตำแหน่ง ปิงปประมาณ พ.ศ. 2546 จำนวน 114 คน จากการศึกษา ผู้บริหารที่มีตำแหน่งหน้าที่และระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2.5 สังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายคณะสงฆ์

การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2551 ส่วนมากได้ดำเนินการเพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับนโยบายของคณะสงฆ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ตัวอย่างโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์ ผลจากการศึกษาของ พระมหาสหัส ฐิตสารโ และคณะ (2547) เรื่อง แนวโน้มของจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าของสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรลดลง ทั้งในความเห็นของประชาชนและพระภิกษุสามเณร แต่ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงว่าการบวชเรียนเป็นการบวชนอกพรรษาหรือการบวชระยะสั้นตามค่านิยมการบวชและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา อีกทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษาของรัฐและคณะสงฆ์ต่อพระพุทธศาสนาและการบวช และการประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนอยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งยังเป็นทัศนคติที่ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอยู่ โดยผู้หญิงมีศรัทธาและค่านิยมต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าผู้ชาย และต้องการให้บวชในพรรษามากกว่าผู้ชาย และเห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งของรัฐและของคณะสงฆ์ว่ามีผลดีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ให้ความสำคัญของการบวชในพรรษามากกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ประชาชนผู้มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีค่านิยมต่อการบวชและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากกว่าภาคอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการบวชในพรรษามากกว่าภาคอื่น ครูเป็นอาชีพที่เห็นว่าแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรสูงกว่าอาชีพอื่น แสดงถึงความต้องการบวชในพรรษามากกว่าอาชีพอื่น พระภิกษุสามเณรที่มีอายุช่วง 20-40 ปี มีความเห็นว่าศรัทธาประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าช่วงอายุอื่น การที่ประชาชนมีค่านิยมและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนามาก และปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการประเพณีของพุทธศาสนิกชนมีผลต่อการบวชและพระพุทธศาสนาที่อยู่ จึงควรนำปัจจัยที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ที่เป็นการบวชนอกพรรษา หรือการบวชระยะสั้น ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมการบวช ให้เห็นคุณค่าของการบวชในพรรษา โดยการจัดการเรียนรู้ทั้งปริยัติและปฏิบัติของผู้ที่บวชเรียน ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกปฏิบัติและการอบรมมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้านำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นคนที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าเพิ่มขึ้น นโยบายร่วมของรัฐ เอกชน และคณะสงฆ์ในการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา การอบรมพัฒนาพระภิกษุสามเณร การส่งเสริมความประพฤติของพระภิกษุสามเณร และการรณรงค์การนำหลักธรรมมาใช้และดำเนินชีวิตให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นการกระตุ้นปัจจัยด้านความศรัทธา ค่านิยม และความประพฤติของพุทธศาสนิกชนที่ดียิ่งขึ้นให้มีความสำคัญ และมีแรงกระตุ้นต่อแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรให้มีจำนวนมากขึ้น

5.1.2.6 สัณเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มการวิจัยของมหาลัษ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69. ซึ่งแนวโน้มของการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นพิจารณาจากจำนวนโครงการวิจัยและนักวิจัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยก็มีนโยบายให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงคาดว่าจะมีนักวิจัยเพิ่มขึ้นและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะโครงการวิจัยชุดที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยเป็นจำนวนมาก

5.1.2.7 สัณเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาทิศทางการอุดหนุนการวิจัย

ทิศทางและเป้าหมายของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนขณะเดียวกันก็ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาองค์ความรู้หรือกระบวนการพัฒนามหาวิทยาลัยและสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ ซึ่งการดำเนินการสร้างกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยเพื่อของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยนั้น ทางสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ให้ความสำคัญเป็นระดับต้นๆ โดยมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบหรือประเด็นให้นักวิจัยได้นำไปสู่การสร้างและพัฒนาโครงการวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ขณะเดียวกันสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีแนวโน้มที่จะทำงานวิจัยในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ เช่น จากการศึกษาของพระครูปลัดสุวัฒนวิริคุณ และคณะ (2552) การศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมทูตไทยในอินเดีย จากการศึกษาพบว่า ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูต วัดไทยในอินเดีย ถือเป็นยุคทองของพระธรรมทูต วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธในอินเดียและชาวพุทธต่างชาติ ได้ประกาศเกียรติคุณของชาติให้ประจักษ์แก่คนทั่วโลก ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตปัจจุบันมีจำนวนน้อยมาก การทำงานไม่เป็นทีม ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีเครือข่ายชาวพุทธระดับนานาชาติและองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องสร้างสำนักงานพระธรรมทูตให้ชัดเจน เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับองค์กรได้ เป็นต้น

5.1.2.8 สัณเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่าการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา มากแต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์การนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้วิจัยเองก็อาจจะมีอยู่บ้างและการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดหรือ

ไปทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยนักวิจัยหรือ นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็มีไม่น้อย ขณะเดียวกัน น่าจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะเพียงแต่ว่ายังไม่มีการทำการศึกษาสำรวจว่า ผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วมีหน่วยงานใดนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องไปใช้ประโยชน์ และลักษณะการใช้ประโยชน์เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพแล้ว พบว่า มีโครงการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ได้ เช่น การวิจัยคัมภีร์.. จากการศึกษาของ สุขญา ศิริธัญญกร และคณะ (2548) เรื่อง การวิเคราะห์คัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสตี เรื่องการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสตี นั้น กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่อง ความตายที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาการใช้ความตายเป็นอารมณ์ และ เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติเรื่องความตายสำหรับประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ก็มีภูมิลำเนา จะเสนอแนวทางแห่งความตายและการระลึกถึงความตายที่ถูกต้อง จะช่วยคลายความ สะดุ้งกลัวต่อความตายของคนทั้งหลาย และช่วยบรรเทาความเศร้าโศกเสียใจที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อ คนเราจะตาย ก็ตายไปอย่างมีสติสงบ ไม่หลงตาย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึง

5.2.1 สถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

สถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยจากผลการศึกษาพบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 เนื่องจากช่วงเวลา ดังกล่าวมหาวิทยาลัยกำลังขยายตัวไปสู่ภูมิภาคต่างๆ บุคคลากรตามหน่วยงานนั้นๆ เกิดความสนใจในการศึกษาทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ทำให้มีจำนวนโครงการมากที่สุด

รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 เนื่องจากการนักวิจัยส่วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญการทำวิจัยเชิงปริมาณ มากกว่าคุณภาพจึงเสนอโครงการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่

ขณะเดียวกันด้านการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนโครงการวิจัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวม พบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัย ต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการ ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด

เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1

องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหา กับ ปีงบประมาณ ยุทธศาสตร์การวิจัย นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นโยบายการวิจัยของมหานโยบายคณะสงฆ์ แนวโน้มการวิจัยของมหาเถรสมาคม ทิศทางการอุดหนุนการวิจัยและสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สามารถอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.2.2 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับปีงบประมาณ

ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ปี 2550 เช่น จากการศึกษา ของ บุญหนา จิมาโนง และ คณะ เรื่อง พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ ต้องการศึกษาวุฒิกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชน ด้วยการสัมภาษณ์เด็กเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-25 ปี จาก 8 หมู่บ้านในตำบลโคกสี จำนวน 300 คน พบว่าเด็กเยาวชนตำบลโคกสีประพฤติผิดศีลข้อ 1 เคยฆ่าสัตว์เลี้ยวร้อยละ 36.0 เคยฆ่าสัตว์ป่าร้อยละ 32.4 ประพฤติผิดศีลข้อ 2 เคยหยิบเงินพ่อแม่โดยผลการร้อยละ 50.0 เคยยืมเงินเพื่อนไม่คืนร้อยละ 39.0 เคยหยิบของคนอื่นโดยยังไม่อนุญาตร้อยละ 30.0 ประพฤติผิดศีลข้อ 3 เคยไปเที่ยว(ชู้สาว)กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 35.3 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 12.3 ประพฤติผิดศีลข้อ 4 เคยพูดโกหกร้อยละ 96.0 ประพฤติผิดศีลข้อ 5 เคยสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าหรือเปียร์ร้อยละ 46.3 มีคะแนนพฤติกรรมการรักษาศีลรวมทุกข้ออยู่ในระดับน้อยร้อยละ 54.0 ที่เหลือเป็นระดับปานกลางร้อยละ 46.0 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.79 จากคะแนนต่ำสุด 3 สูงสุด 24 และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี พบว่า เด็กเยาวชนอยู่ในหมู่บ้านต่างกัน เพศต่างกัน การเรียนหนังสือต่างกัน รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาศีลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนเด็กเยาวชนอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน จบการศึกษาต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีระยะทางห่างจากวัดต่างกันมีพฤติกรรมการรักษาศีล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05โดย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล พบว่า พฤติกรรมการรักษาศีลห้าของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลทุกข้อในเชิงบวก มีปัจจัยเอื้อบางตัวได้แก่ การปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนาของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาศีลห้าเชิงลบ แสดงว่า เด็กเยาวชนที่มีการรักษาศีลข้อใด จะไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลข้ออื่น ๆ ด้วย แต่เด็กเยาวชนที่มีการปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนา มาก ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล เป็นต้น

5.2.3 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การวิจัย

การดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) พบว่าในแต่ละปีก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอทุนอุดหนุนการวิจัยนั้น ได้มีการจัดทำกรอบ หรือ ขอบข่ายการวิจัยตามพันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัยและความสอดคล้องของนโยบายการศึกษา และนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พบว่า ปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20. ส่วน ใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการ พระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8

5.2.4 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการวิจัยของ วช.ปี พ.ศ. 2542-2551 มีการปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์และนโยบาย ของรัฐบาลซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัย ของ วช. เช่น ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติปี 2547 เช่น ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหา ความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น จากการศึกษาของพระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ (2547) เรื่อง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ในกระบวนการขัดเกลา ทางสังคมโดย ครอบครัวยุคใหม่ในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและลดปัญหาเยาวชนเสพติดของเด็กและเยาวชน งานวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชน เข้มแข็ง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวโดยนำเอาหลัก คำสอนของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดปัญหาเยาวชนเสพติด และอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชนที่พัฒนาตนเอง จนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวตามแนว พระพุทธศาสนา

5.2.5 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายการวิจัยของมหาลัย

นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงขอบข่ายการวิจัยทุกปีงบประมาณ ซึ่งก่อน จะมีการเสนอโครงการวิจัยนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยให้เป็นไปตามพันธกิจและนโยบายการ จัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์โครงการวิจัยตาม กรอบยุทธศาสตร์การวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์ พระพุทธศาสนายุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์และยุทธ ศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณพบว่า โครงการวิจัยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น จาก การศึกษาของพระครูปลัดเชียว ชิตินทรีย์ และคณะ (2547) เรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารระบบ การเงินของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร การเงิน และเพื่อศึกษามาตรการในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมี ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการเบิกเงิน ค่าเฉลี่ย 3.24 (2) ด้านการ ตรวจสอบเอกสาร ค่าเฉลี่ย 3.08 (3) ด้านการจ่ายเงิน ค่าเฉลี่ย 2.89 และ (4) ด้านการนำส่งเงิน ค่าเฉลี่ย 2.76 และมีความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการเก็บรักษาเงินและเอกสาร ค่าเฉลี่ย 2.45 และ ด้านการรับเงิน ค่าเฉลี่ย 2.41 โดยภาพรวม ด้านการเบิกเงิน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น

ของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ปัญหาการบริหารงานระบบการเงิน พบว่า ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้ คือ (1) ด้านการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.91 (2) ด้านบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.76 และ (3) ด้านหน่วยงาน ค่าเฉลี่ย 3.71 และจากการศึกษาของ สรายุทธ อุดม และคณะ (2547) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมของการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการวางแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการติดตามควบคุมประเมินผล แผน กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ และห้องเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับรอง หรือรักษาการในตำแหน่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 จำนวน 114 คน จากการศึกษา ผู้บริหารที่มีตำแหน่งหน้าที่และระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.6 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายคณะสงฆ์

การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2551 ส่วนมากได้ดำเนินการเพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับนโยบายของคณะสงฆ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ตัวอย่างโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์ ผลจากการศึกษาของ พระมหาสหัส ฐิตสารโรร และคณะ (2547) เรื่อง แนวโน้มของจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าของสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรลดลง ทั้งในความเห็นของประชาชนและพระภิกษุสามเณร แต่ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงว่าการบวชเรียนเป็นการบวชนอกพรรษาหรือการบวชระยะสั้นตามค่านิยมการบวชและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา อีกทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษาของรัฐและคณะสงฆ์ต่อพระพุทธศาสนาและการบวช และการประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนอยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งยังเป็นทัศนคติที่ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอยู่ โดยผู้หญิงมีศรัทธาและค่านิยมต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าผู้ชาย และต้องการให้บวชในพรรษามากกว่าผู้ชาย และเห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งของรัฐและของคณะสงฆ์ว่ามีผลดีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ให้ความสำคัญของการบวชในพรรษามากกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ประชาชนผู้มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีค่านิยมต่อการบวชและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากกว่าภาคอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการบวชในพรรษามากกว่าภาคอื่น ครูเป็นอาชีพที่เห็นว่าแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรสูงกว่าอาชีพอื่น แสดงถึงความต้องการบวชในพรรษามากกว่าอาชีพอื่น พระภิกษุสามเณรที่มีอายุช่วง 20-40 ปี มีความเห็นว่าศรัทธาประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าช่วงอายุอื่น การที่ประชาชนมีค่านิยมและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนามาก และปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการประเพณีของพุทธศาสนิกชนมีผลต่อการบวชและพระพุทธศาสนาที่อยู่ จึงควรนำปัจจัยที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ที่เป็นการบวชนอกพรรษา หรือการบวชระยะสั้น ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมการบวช ให้เห็นคุณค่าของการบวชในพรรษา โดยการจัดการเรียนรู้ทั้งปริยัติและปฏิบัติของผู้ที่

บวชเรียน ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกปฏิบัติและการอบรมมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้านำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นคนที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าเพิ่มขึ้น นโยบายร่วมของรัฐ เอกชน และคณะสงฆ์ในการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา การอบรมพัฒนาพระภิกษุสามเณร การส่งเสริมความประพฤติของพระภิกษุสามเณร และการรณรงค์การนำหลักธรรมมาใช้และดำเนินชีวิตให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นการกระตุ้นปัจจัยด้านความศรัทธา ค่านิยม และความประพฤติของพุทธศาสนิกชนที่ดีงามให้มีความสำคัญ และมีแรงกระตุ้นต่อแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรให้มีจำนวนมากขึ้น

5.2.7 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มการวิจัยของมหาเถร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69. ซึ่งแนวโน้มของการวิจัยของมหาวิทยาลัทยจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นพิจารณาจากจำนวนโครงการวิจัยและนักวิจัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัทยก็มีนโยบายให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงคาดว่าจะมีนักวิจัยเพิ่มขึ้นและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัทยมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะโครงการวิจัยชุดที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยเป็นจำนวนมาก

5.2.8 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาทิศทางการอุดหนุนการวิจัย

ทิศทางและเป้าหมายของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัทย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคคลากรของมหาวิทยาลัทยได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนขณะเดียวกันก็ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาองค์ความรู้หรือกระบวนการพัฒนามหาวิทยาลัทยและสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ ซึ่งการดำเนินการสร้างกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยเพื่อของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยนั้น ทางสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ให้ความสำคัญเป็นระดับต้นๆ โดยมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบหรือประเด็นให้นักวิจัยได้นำไปสู่การสร้างและพัฒนาโครงการวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ขณะเดียวกันสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีแนวโน้มที่จะทำงานวิจัยในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ เช่น จากการศึกษาของพระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ และคณะ (2552) การศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมทูตไทยในอินเดีย จากการศึกษาพบว่า ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูต วัดไทยในอินเดีย ถือเป็นยุคทองของพระธรรมทูต วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธในอินเดียและชาวพุทธต่างชาติ ได้ประกาศเกียรติคุณของชาติให้ประจักษ์แก่คนทั่วโลก ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตปัจจุบันมีจำนวนน้อยมาก การทำงานไม่เป็นทีม ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีเครือข่ายชาวพุทธระดับนานาชาติและองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องสร้างสำนักงานพระธรรมทูตให้ชัดเจน เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับองค์กรได้ เป็นต้น

5.2.9 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่า การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา มากแต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์การนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้วิจัยเองก็อาจจะมีอยู่บ้างและการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดหรือไปทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยนักวิจัยหรือ นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็ไม่น้อย ขณะเดียวกันน่าจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะเพียงแต่ว่ายังไม่มีการทำการศึกษาสำรวจว่าผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วมีหน่วยงานใดนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องไปใช้ประโยชน์ และลักษณะการใช้ประโยชน์เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพแล้ว พบว่า มีโครงการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ได้ เช่น การวิจัยคัมภีร์.. จากการศึกษาของ สุขญา ศิริธัญญกร และคณะ (2548) เรื่อง การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ เรื่องการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ นั้น กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่องความตายที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาการใช้ความตายเป็นอารมณ์ และเพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติเรื่องความตายสำหรับประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ก็มีพื้นฐาน จะเสนอแนวทางแห่งความตายและการระลึกถึงความตายที่ถูกต้อง จะช่วยคลายความสะอึดกังวลต่อความตายของคนทั้งหลาย และช่วยบรรเทาความเศร้าโศกเสียใจที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อคนเราจะตาย ก็ตายไปอย่างมีสติสงบ ไม่หลงตาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 เพื่อให้มีจำนวนโครงการวิจัยมากยิ่งขึ้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการประชาสัมพันธ์ช่วงเวลาหรือปฏิทินการรับพิจารณาโครงการวิจัยอย่างทั่วถึงโดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ

5.3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 เนื่องจากรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีความจำเป็นต่อความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องศึกษาค้นคว้าหลักธรรมที่อยู่ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเฉพาะเพื่อให้มีผลงานการวิจัยในด้านคัมภีร์หรือหลักธรรมมากยิ่งขึ้น

5.3.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยโครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นโครงการชุดและโครงการเดี่ยวไปพร้อมๆ กันเนื่องจากการทำโครงการวิจัยชุดเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร

สร้างทีมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านขึ้นมาโดยเฉพาะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสานเพิ่มขึ้นเพื่อจะได้นำไปสู่การศึกษาต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

5.3.1.4 จากผลการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด สถาบันวิจัยควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในเชิงตอบปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้นเพราะงานวิจัยทางคณะสงฆ์มีมากพอสมควรและจะต้องดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไป อย่างไรก็ตามควรส่งเสริมสนับสนุนโครงการวิจัยที่เป็นการพัฒนาสังคม ประเทศชาติ โดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

5.3.1.5 จากการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยสถาบันให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

5.3.1.6 สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สถาบันวิจัยควรมีการติดตามผลการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการว่าผู้วิจัยหรือหน่วยงานใดได้นำผลการวิจัยไปใช้บ้าง และใช้ในลักษณะใด ผลเกิดขึ้นหลังการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นอย่างไรบ้างเพื่อนำประเด็นการวิจัยไปศึกษาต่อยอดและขยายผล

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

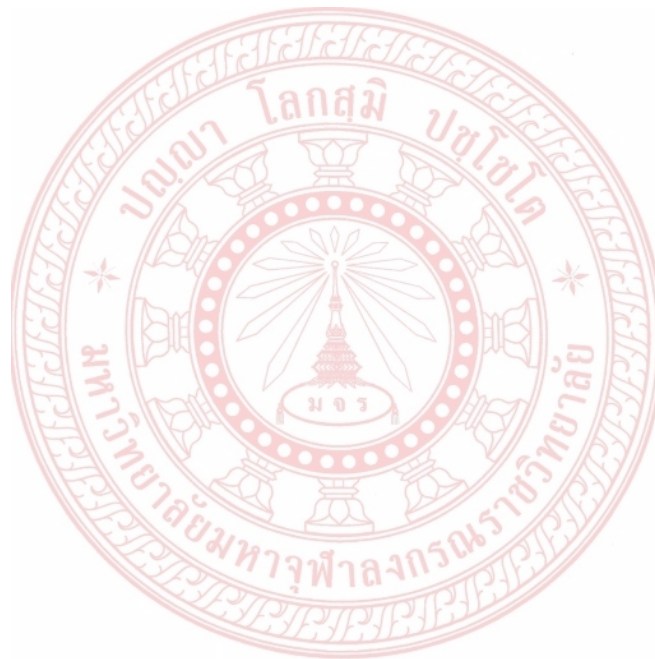
- 5.4.2.1 การสังเคราะห์งานวิจัยระหว่างปี 2552-2556
- 5.4.2.2 วิจัยด้านศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
- 5.4.2.3 การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า
- 5.4.2.4 การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาภิमान” ทำให้ได้ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์ที่มีความลึกซึ้ง และเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบของงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กิติพัฒน์นันทปัทมะดุลย์.(2546). การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงสังเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล.(2549).การวิจัยเชิงปฏิบัติการ:แนวทางสำหรับครู.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บริษัทนันทพันธ์พริ้นติ้งจำกัด.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- จรัส สุวรรณเวลา.(2545). ระบบวิจัยโลกกับระบบวิจัยไทย. กรุงเทพมหานคร: : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ฉัตรศิริปิยะพินลสิทธิ์. (2549). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ภาควิชาการประเมินผลและวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ทองสุข ปิยวงษ์. (2541). การสังเคราะห์ข้อค้นพบเกี่ยวกับเทคนิควิธีวิจัยจากวิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธารณี พลเยี่ยม. (2547). การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 – 2545. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2542). วิธีการวิจัยทางสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร:: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตา ชูโต. (2548). การวิจัยเชิงคุณภาพ=Qualitative Research. กรุงเทพมหานคร: : บริษัท พรินต์โพร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์อภิมาน Meta-Analysis. กรุงเทพมหานคร: : ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพมหานคร:: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). การประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2545). การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : บั๊กพอยท์.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, สุภาพ ฉัตรภรณ์. (2541). การออกแบบการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2
- วิชัย ตันศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา : ทฤษฎี และภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภางค์ จันทวานิช. (2542). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2543). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร : เฟื่องฟ้า.
- สมจิต สวธน์ไพบูลย์. (2535). การศึกษาผลของการจัดการชั้นเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการสังเคราะห์งานวิจัยปีการศึกษา 2518-2534 : รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุทุมพร จารมรمان. (2531). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ. กรุงเทพมหานคร : ฟีนีพับลิชชิ่ง.
- อุทุมพร จารมรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ. กรุงเทพมหานคร : ฟีนีพับลิชชิ่ง.
- อุทุมพร จารมรมาน. (2527). การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ เน้นวิธีวิเคราะห์เมตต้า =Research synthesis : a quantitative approach : a meta analysis. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ = Quantitative and qualitative research methodologies in behavioral and social sciences. กรุงเทพมหานคร : สามลดา.

- อรพินทร์ ใจสุนทร. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวี ในเขตภาคเหนือตอนบนโดยวิธีวิเคราะห์อภิมาน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย:เชิงปริมาณ. กรุงเทพมหานคร: พันนี้พลับพลึงซึ่ง.
- อังศินันท์อินทรกำแหง.(2551).การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเครียดและการเผชิญความเครียดของคนไทย.สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ข

- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

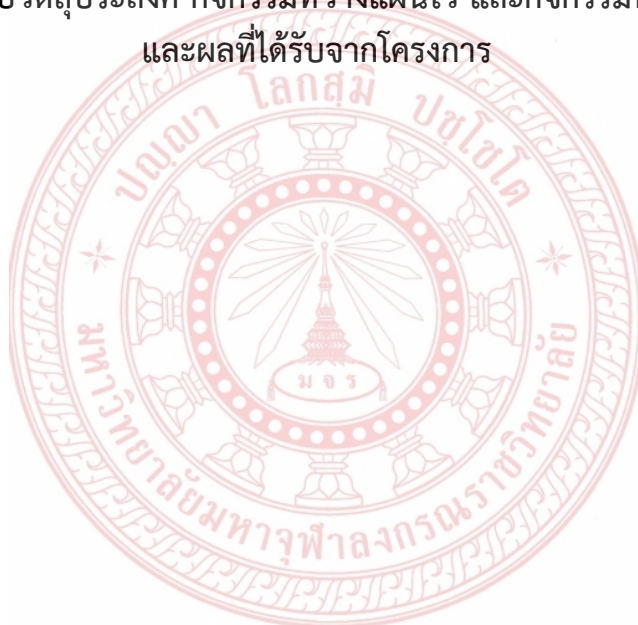
กิจกรรมด้านวิชาการ

- นำผลวิจัยเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำองค์ความรู้ กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน
- สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ นำผลวิจัยไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความร่วมมือจัดกิจกรรมอบรมเทคนิคการทำวิจัยให้แก่บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ นำผลวิจัยไปใช้ในการกำหนดสัดส่วนงบประมาณในการวิจัยของแต่ละปี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
- นำผลการสังเคราะห์วิจัยไปสร้างองค์ความรู้เชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อทำการวิจัยร่วมกันในศตวรรษหน้าต่อไป
- นำผลสังเคราะห์วิจัยไปใช้ประโยชน์กำหนดนโยบายและแนวโน้มการวิจัยของสถาบันวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศ และสามารถนำผลการวิจัยเผยแพร่ไปสู่ภายนอก โดยใช้พุทธธรรมเป็นฐานในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืนอย่างสันติสุขต่อไป
- สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์นำผลวิจัยนี้ไปพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน สนับสนุนการทำวิจัยสถาบันให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

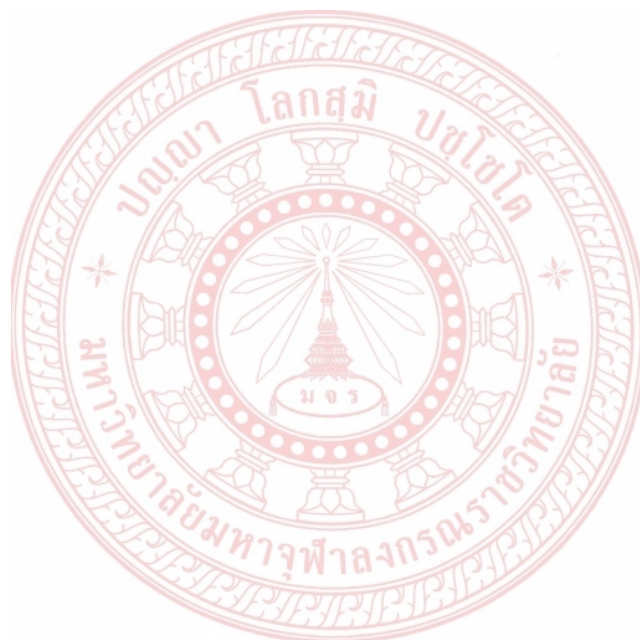
ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับจากโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมา และผลที่ได้รับจากโครงการ

วัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับ	บรรลุ วัตถุประสงค์	โดยทำให้
1.เพื่อศึกษา ลักษณะการ ทำงานวิจัยของ บุคลากร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัยระหว่าง ปี พ.ศ. 2542- 2551	1.ทราบลักษณะงานวิจัย ของบุคลากรของ มหาวิทยาลัย	ข้อที่ 1	ได้องค์ความรู้ลักษณะการ ทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยระหว่าง ปี พ.ศ. 2542-2551
	2.ทราบข้อมูลของสถิติ ย้อนหลังของภาพรวมของ งานวิจัยระหว่างปี 2542- 2551	ข้อที่ 1	
2.เพื่อสังเคราะห์ องค์ความรู้เชิง ปริมาณและเชิง เนื้อหาจาก งานวิจัยของ สถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัยระหว่าง ปี พ.ศ. 2542- 2551	1.ได้สังเคราะห์องค์รู้เชิง ปริมาณงานวิจัยของ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551	ข้อ 2	1.สังเคราะห์องค์ความรู้เชิง ปริมาณและเชิงเนื้อหาจาก งานวิจัยของสถาบันวิจัย พุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 2.ได้ทิศทางการกำหนด ยุทธศาสตร์การวิจัยของ งานวิจัยของสถาบันวิจัย พุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยในอนาคต
	2.ได้สังเคราะห์องค์ความรู้ เชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551	ข้อ 2	

ภาคผนวก ง
แบบสรุปโครงการ

แบบสรุปโครงการวิจัย

สัญญาเลขที่ 048/2556
ชื่อโครงการ การสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
หัวหน้าโครงการ พระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโท สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
<p>ความเป็นมาและความสำคัญ</p> <p>และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่ให้บริการบริหารการศึกษาเช่นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารและนักวิชาการได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาทิเช่น การใช้งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำผลงานวิจัยมาใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านอื่น ๆ ด้วย งานวิจัยจึงถือได้ว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในฐานะเป็นองค์ความรู้ เป็นนวัตกรรม เป็นฐานข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และท้ายที่สุดนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โดยมีงานวิจัยเป็นเครื่องมือเป็นองค์ความรู้สนับสนุนที่สำคัญอีกด้วย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมถึงสนับสนุนให้มีการบวกรดการดำเนินการวิจัย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ และนโยบายการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย</p> <p>สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ครบรอบ 90 ปี มีภารกิจสำคัญคือ ดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แม้จะก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2522 ก็ตามแต่การดำเนินงานสนองนโยบายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ได้เริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. 2527 โดยมหาวิทยาลัยได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 คณะ คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ</p> <p>การดำเนินงานในระยะแรก ฝ่ายบริหารได้ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ควบคู่ไปกับการศึกษารูปแบบการทำงาน ดังนั้นในปี พ.ศ.2530 จึงได้จัดประชุมกำหนดนโยบายเร่งด่วนของสถาบัน คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จะต้องเน้นการวิจัยตนเองเป็นหลัก เพื่อให้ทราบบทบาทและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อมาคณะอนุกรรมการร่างงานวิจัยจึงได้กำหนดโครงการวิจัยขึ้นมา 3 โครงการ คือ 1) ประสิทธิภาพการผลิตพระพุทธศาสนารบัณฑิต 2)</p>

ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทัศนะของอาจารย์ พุทธศาสตร์บัณฑิต และพระสังฆาธิการ 3) ศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตร์บัณฑิต ปี พ.ศ.2528-2529 แล้วมอบหมายให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จทันงานฉลอง มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครบ 100 ปี ในปี พ.ศ.2532^๑ ตั้งแต่มีการริเริ่มใช้งานวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้มหาวิทยาลัยตื่นตัวที่จะสนับสนุนให้บุคลากรสนใจทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาตน พัฒนางานมากยิ่งขึ้น โดยมีพันธกิจด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา โดยระยะเริ่มต้นมีกรอบการวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้นต้อง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยของชาติ เป็นการศึกษาที่ตั้งอยู่บนฐานของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เน้นการวิจัยที่มีส่วนช่วย (Contribution) สังคม เช่น ให้ทางออกแก่สังคม น่าสนใจ น่าเชื่อถือ มีการเผยแพร่สู่สังคม มีผลกระทบ (Impact) เช่น นำไปใช้พัฒนา มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มีการนำไปอ้างอิง ซึ่งผลกระทบของผลการวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยประสงค์ให้มีผลกระทบ 4 ระดับ คือ 1) ระดับสถาบัน 2) ระดับท้องถิ่น 3) ระดับชาติ 4) ระดับนานาชาติ เน้นความเป็นพุทธศาสนาจริง ๆ ทำเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ นานาชาตินำไปอ้างอิง มีเอกสารเผยแพร่ เช่น พุทธศาสตร์ปริทัศน์ เป็นต้น โดยมีขอบข่ายการวิจัย เช่น การวิจัยหลักธรรมวินัย การวิจัยเพื่อกิจการของมหาวิทยาลัย การวิจัยประกอบการเรียนการสอน ดำเนินการโดยอาจารย์และนิสิตทุกระดับ การวิจัยเพื่อกิจการของคณะสงฆ์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น ซึ่งขอบข่ายการวิจัยแต่ละปีก็มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยเฉพาะนโยบายพัฒนาประเทศที่ต้องทำการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในรอบ 10 ปี (2542-2551) ที่ผ่านมาเพื่อทำการการจัดกลุ่มโครงการวิจัยเข้าตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยทิศทางและเป้าหมายสอดคล้องกับ วช.และพระพุทธศาสนา งบประมาณและแนวโน้มการวิจัยของมหาวิทยาลัย และผลที่ได้จากการวิจัย ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบสถานภาพการวิจัยและขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการโครงการวิจัย การกำหนดทิศทางและระเบียบวิธีการการวิจัยรวมถึงการพัฒนานโยบายการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นสถาบันวิจัยด้านพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติต่อไป

^๑ พระมหาเจิม สุวโจ. บทความ “สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์” ในหนังสือ มหาจุฬาฯ ในรอบศตวรรษ. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532), หน้า 295-296.

<p>วัตถุประสงค์โครงการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 2. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551
<p>ผลการวิจัย</p> <p>ผลการวิจัยพบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยในระยะ 10 ปี (พ.ศ.2542-5251) พบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 บาทต่อโครงการ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 68.1</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเฉพาะ เพื่อให้มีผลงานการวิจัยในด้านคัมภีร์หรือหลักธรรมมากยิ่งขึ้น 2. ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นโครงการชุดและโครงการเดี่ยวไปพร้อม ๆ กันเนื่องจากการทำโครงการวิจัยชุดเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลกรสร้างทีมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านขึ้นมา โดยเฉพาะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสานเพิ่มขึ้นเพื่อจะได้นำไปสู่การศึกษาต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง 3. ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สถาบันวิจัยควรมีการติดตามผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการว่าผู้วิจัยหรือหน่วยงานใดได้นำผลการวิจัยไปใช้บ้าง และใช้ในลักษณะใด ผลเกิดขึ้นหลังการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นอย่างไรบ้างเพื่อนำประเด็นการวิจัยไปศึกษาต่อยอดและขยายผล
<p>การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์</p> <p>กิจกรรมด้านวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำผลวิจัยเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำองค์ความรู้ กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย เพื่อ

<p>สนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ นำผลวิจัยไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความร่วมมือจัดกิจกรรมอบรมเทคนิคการทำวิจัยให้แก่บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค - สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ นำผลวิจัยไปใช้ในการกำหนดสัดส่วนงบประมาณในการวิจัยของแต่ละปี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ - นำผลการสังเคราะห์วิจัยไปสร้างองค์ความรู้เชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อทำการวิจัยร่วมกันในศตวรรษหน้าต่อไป - นำผลสังเคราะห์วิจัยไปใช้ประโยชน์กำหนดนโยบายและแนวโน้มการวิจัยของสถาบันวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศ และสามารถนำผลการวิจัยเผยแพร่ไปสู่ภายนอก โดยใช้พุทธธรรมเป็นฐานในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืนอย่างสันติสุขต่อไป - สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์นำผลวิจัยนี้ไปพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน สนับสนุนการทำวิจัยสถาบันให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย
<p>การประชาสัมพันธ์</p> <p>นำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบposter ในงานประชุมวิชาการระดับชาติและเผยแพร่องค์ความรู้ในเวปไซต์สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์</p>

ภาคผนวก จ.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. ชื่อเรื่องงานวิจัย.....
.....
- ชื่อผู้วิจัย.....
2. ปีที่พิมพ์พ.ศ.
3. หน่วยงานสังกัดของนักวิจัย.....
4. สถานภาพของนักวิจัย

☐ พระภิกษุ	☐ ภิกษุณี/ชี
☐ ขรวาสชาย	☐ ขรวาสหญิง
5. อายุของนักวิจัย

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 30-39 ปี
☐ 40-49 ปี	☐ 50-59 ปี
☐ 60 ปีขึ้นไป	
6. วุฒิการศึกษาของนักวิจัย

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------
7. ตำแหน่งงานของนักวิจัย

☐ อาจารย์	☐ เจ้าหน้าที่	☐ อาจารย์ + เจ้าหน้าที่
----------------------------------	--------------------------------------	--
8. จำนวนผู้วิจัย.....คน
9. ประเด็นในการวิจัย

☐ หลักธรรม/วิเคราะห์คำสอน	☐ ธรรมประยุกต์กับสังคม
☐ สังคม	☐ ประเด็นอื่น ๆ
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

☐ ไม่มี	☐ มี โดยใช้ทฤษฎีทางสังคมหรืออื่น ๆ
☐ มี โดยใช้ทฤษฎีธรรมะ	☐ มี โดยสังเคราะห์แล้วเขียนเป็นกรอบ
11. ระเบียบวิธีวิจัย

- () ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research)
- () ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative research)
- () ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี(Mixed Methodology)

12.รูปแบบของการวิจัย

- () การวิจัยแบบสำรวจ () การวิจัยแบบทดลอง () การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR)
- () การวิจัยแบบ R&D () การวิจัยแบบสังเคราะห์งานวิจัย (Document Research)
- () อื่นๆโปรดระบุ

13.ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

- () ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน.....
- () ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน

14.เทคนิคการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

- () ใช้การเปิดตารางของเครซี&มอร์แกน () ใช้สูตรคำนวณกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- () ใช้แบบอื่น ๆโปรดระบุ.....

15.เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

- () สุ่มแบบง่าย () สุ่มแบบบังเอิญ
- () สุ่มแบบแบ่งชั้น () สุ่มแบบอื่นๆ โปรดระบุ

16.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- () แบบสอบถาม () แบบสัมภาษณ์
- () แบบทดสอบ () อื่นๆ.....

17.การหาคุณภาพเครื่องมือ

- () ความเที่ยงตรง () ความเชื่อมั่น () ความยากง่าย
- () อำนาจจำแนก () ความสอดคล้อง IOC

18.สถิติที่ใช้

- () ร้อยละ () ค่าเฉลี่ย () t-test
- () F-test () regression () สหสัมพันธ์
- () อื่นๆโปรดระบุ

19.การพิสูจน์สมมติฐาน

- () ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน () เป็นไปตามสมมติฐาน

20.ข้อค้นพบจากการวิจัย

- () องค์ความรู้ทางหลักธรรม/คำสอนของพระพุทธศาสนา
- () องค์ความรู้ทางสังคม
- () องค์ความรู้อื่น.....

ภาคผนวก ก

- บทความวิจัย

ชื่อเรื่อง: การสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
**THE SYNTHESIS RESEARCH OF BUDDHIST RESEARCH
 INSTITUTE**

ชื่อหัวหน้าโครงการ: พระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโท (แก้วบุตรดี)

ปีงบประมาณ: พ.ศ. 2556

หน่วยงานที่สังกัด: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่ให้บริการบริหารการศึกษาเช่นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารและนักวิชาการได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาทิเช่น การใช้งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างนวัตกรรมทางด้านการศึกษาใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำผลงานวิจัยมาใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านอื่น ๆ ด้วย งานวิจัยจึงถือได้ว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในฐานะเป็นองค์ความรู้ เป็นนวัตกรรม เป็นฐานข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และท้ายที่สุดนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โดยมีงานวิจัยเป็นเครื่องมือเป็นองค์ความรู้สนับสนุนที่สำคัญอีกด้วย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมถึงสนับสนุนให้มีการบวกรดการดำเนินการวิจัย เพื่อตอบสนองของพุทธศาสตร์ และนโยบายการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ครบรอบ 90 ปี มีภารกิจสำคัญคือ ดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แม้จะก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2522 ก็ตามแต่การดำเนินงานสนองนโยบายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ได้เริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. 2527 โดยมหาวิทยาลัยได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 คณะ คือ คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

การดำเนินงานในระยะแรก ฝ่ายบริหารได้ดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้ควบคู่ไปกับการศึกษารูปแบบการทำงาน ดังนั้นในปี พ.ศ.2530 จึงได้จัดประชุมกำหนดนโยบายเร่งด่วนของสถาบัน คือ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จะต้องเน้นการวิจัยตนเองเป็นหลัก เพื่อให้ทราบบทบาทและ

ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อมาคณะอนุกรรมการยกย่องงานวิจัย จึงได้กำหนดโครงการวิจัยขึ้นมา 3 โครงการ คือ 1) ประสิทธิภาพการผลิตพระพุทธรูปปางสมาธิ 2) ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในทัศนะของอาจารย์ พุทธศาสตร์บัณฑิต และพระสังฆาธิการ 3) ศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตร์บัณฑิต ปี พ.ศ.2528-2529 แล้วมอบหมายให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จทันงานฉลอง มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครบ 100 ปี ในปี พ.ศ.2532¹ ตั้งแต่มีการริเริ่มใช้งานวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้มหาวิทยาลัยตื่นตัวที่จะสนับสนุนให้บุคลากรสนใจทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาตน พัฒนางานมากยิ่งขึ้น โดยมีพันธกิจด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา โดยระยะเริ่มต้นมีกรอบการวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้นต้อง สอดคล้องกับนโยบายพุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยของชาติ เป็นการวิจัยที่ตั้งอยู่บนฐานของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เน้นการวิจัยที่มีส่วนช่วย (Contribution) สังคม เช่น ให้ทางออกแก่สังคม น่าสนใจ น่าเชื่อถือ มีการเผยแพร่สู่สังคม มีผลกระทบ (Impact) เช่น นำไปใช้พัฒนา มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มีการนำไปอ้างอิง ซึ่งผลกระทบของผลการวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยประสงค์ให้มีผลกระทบ 4 ระดับ คือ 1) ระดับสถาบัน 2) ระดับท้องถิ่น 3) ระดับชาติ 4) ระดับนานาชาติ เน้นความเป็นพุทธศาสนาจริง ๆ ทำเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ นานาชาตินำไปอ้างอิง มีเอกสารเผยแพร่ เช่น พุทธศาสตร์ปริทัศน์ เป็นต้น โดยมีขอบข่ายการวิจัย เช่น การวิจัยหลักธรรมวินัย การวิจัยเพื่อกิจการของมหาวิทยาลัยการวิจัยประกอบการเรียนการสอน ดำเนินการโดยอาจารย์และนิสิตทุกระดับ การวิจัยเพื่อกิจการของคณะสงฆ์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น ซึ่งขอบข่ายการวิจัยแต่ละปีก็มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยเฉพาะนโยบายพัฒนาประเทศที่ต้องทำการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มโครงการระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 เข้ากับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ

๑. การวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

: ศึกษาเกี่ยวกับหลักคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ชาดก ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาการตีความของนักปราชญ์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เช่น ศึกษาวิธีการใช้ตรรกะในพระพุทธศาสนาเถรวาท, การศึกษาวิเคราะห์คำสอนเรื่องผู้พิการในพุทธศาสนา .ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรม เช่น สติปัญญา 4, อิทธิบาท 4, โพชฌงค์ 8, สังคหวัตถุ, ธรรมฐาน เป็นต้น

๒. การวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

: ศึกษาพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม ความเข้มแข็งของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจ

¹ พระมหาเจิม สุวโจ. บทความ “สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์” ในหนังสือ มหาจุฬาฯ ในรอบศตวรรษ. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532), หน้า 295-296.

พอเพียง สังคม ธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรมของทุกกลุ่มเป้าหมาย (เช่น การเมือง) การสื่อสาร สารสนเทศและเทคโนโลยี

3. การวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์

: ศึกษาเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ทั้งด้านการจัดองค์กร การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ สาธารณสงเคราะห์ และความ ร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนและเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข รวมถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา การปกป้องคุ้มครอง ธรรมาภิบาล ประชากรพุทธ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนาสมบัติ พุทธศิลป์ ศาสนพิธี ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ศาสนบุคคล

4. การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

: ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลใน องค์กร การจัดการความรู้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง พระพุทธศาสนา ความร่วมมือในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทาลัย ด้านพระพุทธศาสนา วิจัยสถาบัน วิจัยนโยบาย วิจัยนวัตกรรม วิจัยการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย มี บทบาทอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาการให้ความรู้การทำวิจัยด้านพระพุทธศาสนาภายใต้วิสัยทัศน์² ที่ว่า

“ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ
สร้างคนดีและคนเก่ง อย่างมีสมรรถภาพ
จัดการศึกษาและวิจัยดีอย่างมีคุณภาพ
บริการวิชาการดีอย่างมีคุณภาพ
บริหารดีอย่างมีประสิทธิภาพ”

จากวิสัยทัศน์ที่ว่า “จัดการศึกษาและวิจัยดีอย่างมีคุณภาพ” ดังกล่าวนั้น ได้ขยายความว่า หมายถึง “จัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้า กับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกัน คุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล และสันติสุข” ซึ่งสอดคล้องพันธกิจของ มหาวิทยาลัยที่ว่าด้วย “การวิจัยและพัฒนา” ซึ่งให้ความสำคัญกับการวิจัยและค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก โดยวิธีสห วิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ศีลธรรม และจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนา คุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

ด้วยวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าวนี้เอง สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเพื่อสนองตอบต่อนโยบายของมหาวิทยาลัย จึง

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย <<http://www.mcu.ac.th/site/philosophy.php>>, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2554

ได้มีการจัดสรรทุนสนับสนุน ส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่ตลอดมา การทำวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จึงถือเป็นภาระหน้าที่หนึ่งที่มีการดำเนินการตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการทำวิจัยในเรื่องที่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้ความสนใจ การทำวิจัยเพื่อพัฒนางาน หรือการทำวิจัยอื่น ๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นต้น และจากการสำรวจงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เท่าที่ปรากฏทราบชัดและสืบค้นได้ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีการมีการอุดหนุนและเผยแพร่ผลงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมาจนปัจจุบันปีพ.ศ.2554 รวมกว่า 13 ปี มีโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์จำนวน 411 เรื่อง³ โดยมีงานวิจัยที่สำเร็จเสร็จสมบูรณ์จำนวน 190 เรื่อง จากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย พบว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปีแรกคือระหว่างปีพ.ศ. 2542-2551 มีโครงการวิจัยที่สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 171 เรื่อง และงานวิจัยดังกล่าวเหล่านี้ยังไม่เคยมีนักวิจัยผู้ใดได้ทำการรวบรวมและนำมาสังเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม ทิศทาง และแนวโน้มงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในช่วงระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในดำเนินงาน การบริหารจัดการโครงการวิจัยวิจัย รวมถึงปรับปรุง พัฒนาระเบียบวิธีวิจัยที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้เห็นภาพรวมด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยในรอบ 10 ที่ผ่านมาอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ในรอบ 10 ปี (2542-2551) ที่ผ่านมาเพื่อทำการการจัดกลุ่มโครงการวิจัยเข้าตามยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยทิศทางและเป้าหมายสอดคล้องกับ วช.และพระพุทธานุชาต กบประมาณและแนวโน้มการวิจัยของมหาวิทยาลัย และผลที่ได้จากการวิจัย ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบสถานภาพการวิจัยและขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการโครงการวิจัย การกำหนดทิศทางและระเบียบวิธีการการวิจัยรวมถึงการพัฒนานโยบายการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นสถาบันวิจัยด้านพระพุทธานุชาตระดับนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1 เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

2 เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ < <http://www.mcu.ac.th/userfiles/file/โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติ.pdf>> สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2554

กรณีศึกษาวิทยาระหว่างปี พ.ศ. 2542-2552 และเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1 รูปแบบการวิจัย
- 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ
- 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้การวิจัยแบบมีแผนแบบเชิงเดียวเพื่อนำข้อค้นพบองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบกับดุลพินิจในเชิงนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ ประเด็นในการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ต่อไป

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 319 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยที่ปรากฏในฐานข้อมูลของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์และสามารถตามตัวเล่มได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 255 เรื่อง (80% ของงานวิจัยในรอบ 10 ปี ของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ในครั้งนี้คือแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อการเก็บข้อมูลจากงานวิจัยจำนวนไม่น้อยกว่า 255 เรื่อง

1.4 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สำรวจรายงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

2.อัดสำเนารายงานการวิจัยที่ตีพิมพ์พ.ศ. 2542-2551

3.อ่านและบันทึกข้อมูลรายงานการวิจัยตามเครื่องมือที่นักวิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

4.วิเคราะห์ภาพรวมของรายงานการวิจัยแต่ละเรื่องตามองค์ประกอบของงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อหาความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของรายงานการวิจัยแต่ละเล่ม และตรวจสอบรูปแบบการวิจัย เนื้อหาการวิจัยเข้าตามยุทธศาสตร์การวิจัยที่กำหนดไว้ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ และร้อยละ

5.วิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นกรอบในการพิจารณาว่าประเด็นเนื้อหาของวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องตรงกับองค์ความรู้ใดตามแนวคิดการจำแนกกลุ่มงานวิจัยสถาบันวิจัยและนำเสนอประกอบความเรียง

6.สรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อค้นพบจากงานวิจัยเพื่อนำเสนอเป็นข้อค้นพบเชิงนโยบาย

1.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1 สถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

สถานภาพงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยจากผลการศึกษาพบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวมหาวิทยาลัยกำลังขยายตัวไปสู่ภูมิภาคต่างๆ บุคคลากรตามหน่วยงานนั้นๆ เกิดความสนใจในการศึกษาทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ทำให้มีจำนวนโครงการมากที่สุด

รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 เนื่องจากการนักวิจัยส่วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญการทำวิจัยเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพจึงเสนอโครงการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนมาก

ขณะเดียวกันด้านการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนโครงการวิจัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัย ต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการ

ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด

เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1

องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหา กับ ปีงบประมาณ ยุทธศาสตร์การวิจัย นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย นโยบายคณะสงฆ์ แนวโน้มการวิจัยของมหาลัย ทิศทางการอุดหนุนการวิจัยและสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สามารถอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหา กับปีงบประมาณ

ตัวอย่างโครงการวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ปี 2550 เช่น จากการศึกษา ของ บุญหนา จิมนาง และ คณะ เรื่อง พฤติกรรมการรักษาสุขภาพของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ ต้องการศึกษากิจกรรมการรักษาสุขภาพของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาสุขภาพของเด็กเยาวชน ด้วยการสัมภาษณ์เด็กเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-25 ปี จาก 8 หมู่บ้านในตำบลโคกสี จำนวน 300 คน พบว่า เด็กเยาวชนตำบลโคกสีประพตติพิศลข้อ 1 เคยฆ่าสัตว์เลี้ยวร้อยละ 36.0 เคยฆ่าสัตว์ป่าร้อยละ 32.4 ประพตติพิศลข้อ 2 เคยหยิบเงินพ่อแม่โดยผลการร้อยละ 50.0 เคยยืมเงินเพื่อนไม่คืนร้อยละ 39.0 เคยหยิบของคนอื่นโดยยังไม่อนุญาตร้อยละ 30.0 ประพตติพิศลข้อ 3 เคยไปเที่ยว(ชู้สาว)กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 35.3 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาร้อยละ 12.3 ประพตติพิศลข้อ 4 เคยพูดโกหกร้อยละ 96.0 ประพตติพิศลข้อ 5 เคยสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าหรือเปียร์ร้อยละ 46.3 มีคะแนนพฤติกรรมการรักษาสุขภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับน้อยร้อยละ 54.0 ที่เหลือเป็นระดับปานกลางร้อยละ 46.0 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.79 จากคะแนนต่ำสุด 3 สูงสุด 24 และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาสุขภาพของเด็กเยาวชนตำบลโคกสี พบว่า เด็กเยาวชนอยู่ในหมู่บ้านต่างกัน เพศต่างกัน การเรียนหนังสือต่างกัน รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนเด็กเยาวชนอายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน จบการศึกษาต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีระยะทางห่างจากวัดต่างกันมีพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05โดย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ พบว่า พฤติกรรมการรักษาสุขภาพของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับการรักษาสุขภาพทุกข้อในเชิงบวก มีปัจจัยเอื้อบางตัวได้แก่ การปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนาของเด็กเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาสุขภาพเชิงลบ แสดงว่า เด็ก

เยาวชนที่มีการรักษาศีลข้อใด จะมีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีลข้ออื่น ๆ ด้วย แต่เด็กเยาวชนที่มีการปฏิบัติและร่วมกิจกรรมทางศาสนา มาก ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาศีล เป็นต้น

3 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การวิจัย

การดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) พบว่าในแต่ละปีก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอทุนอุดหนุนการวิจัยนั้น ได้มีการจัดทำกรอบ หรือ ขอบข่ายการวิจัยตามพันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัยและความสอดคล้องของนโยบาย การศึกษาและนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พบว่า ปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20. ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8

4 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการวิจัยของ วช.ปี พ.ศ. 2542-2551 มีการปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์และนโยบายของรัฐบาลซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัย ของ วช. เช่น ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติปี 2547 เช่น ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น จากการศึกษาของพระมหาบุญช่วย สิริธโร และคณะ (2547) เรื่อง การนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ใ้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัวในชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและลดปัญหาเสพติดของเด็กและเยาวชน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวโดยนำเอาหลัก คำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและลดปัญหาเสพติด และอิทธิพลของกลุ่มองค์กรชุมชนที่พัฒนาตนเอง จนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา

5 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายการวิจัยของมหาลัย

นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงขอบข่ายการวิจัยทุกปีงบประมาณ ซึ่งก่อนจะมีการเสนอโครงการวิจัยนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยให้เป็นไปตามพันธกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์โครงการวิจัยตามกรอบยุทธศาสตร์การวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยหลักคำสอนในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์และยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า โครงการวิจัยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น จากการศึกษาของพระครูปลัดเชียว ชิตินทริโย และคณะ (2547) เรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการเงิน และเพื่อศึกษามาตรการในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการเบิกเงิน ค่าเฉลี่ย 3.24 (2) ด้านการตรวจสอบเอกสาร ค่าเฉลี่ย 3.08 (3) ด้านการจ่ายเงิน ค่าเฉลี่ย 2.89 และ (4) ด้านการนำส่งเงิน ค่าเฉลี่ย 2.76 และมีความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการเก็บรักษาเงินและเอกสาร ค่าเฉลี่ย 2.45 และ ด้านการรับเงิน ค่าเฉลี่ย 2.41 โดยภาพรวม ด้านการเบิกเงิน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ปัญหาการบริหารงานระบบการเงิน พบว่า ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้ คือ (1) ด้านการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.91 (2) ด้านบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.76 และ (3) ด้านหน่วยงาน ค่าเฉลี่ย 3.71 และจากการศึกษาของ สราวุธ อุดม และคณะ (2547) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมของการบริหารงานด้านการวางแผนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการวางแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการติดตามควบคุมประเมินผลแผน กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ และห้องเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับรอง หรือรักษาการในตำแหน่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 จำนวน 114 คน จากการศึกษา ผู้บริหารที่มีตำแหน่งหน้าที่และระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายคณะสงฆ์

การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2551 ส่วนมากได้ดำเนินการเพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสตร์และการส่งเสริมสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวข้องกับนโยบายของคณะสงฆ์อย่างต่อเนื่อง เช่น ตัวอย่างโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์ ผลจากการศึกษาของ พระมหาสหัส ฐิตสาโร และคณะ (2547) เรื่อง แนวโน้มของจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าของสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรลดลง ทั้งในความเห็นของประชาชนและพระภิกษุสามเณร แต่ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับมากและปานกลาง แสดงว่าการบวชเรียนเป็นการบวชนอกพรรษาหรือการบวชระยะสั้นตามค่านิยมการบวชและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา อีกทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษาของรัฐและคณะสงฆ์ต่อพระพุทธศาสนาและการบวช และการประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนอยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งยังเป็นทัศนคติที่ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอยู่ โดยผู้หญิงมีศรัทธาและค่านิยมต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าผู้ชาย และต้องการให้บวชในพรรษามากกว่าผู้ชาย และเห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งของรัฐและของคณะสงฆ์ว่ามีผลดีต่อ

พระพุทธศาสนาและการบวช ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ให้ความสำคัญของการบวชในพระชามากกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประชาชนผู้มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีค่านิยมต่อการบวชและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากกว่าภาคอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการบวชในพระชามากกว่าภาคอื่น ครูเป็นอาชีพที่เห็นว่าแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรสูงกว่าอาชีพอื่น แสดงถึงความต้องการบวชในพระชามากกว่าอาชีพอื่น พระภิกษุสามเณรที่มีอายุช่วง 20-40 ปี มีความเห็นว่าศรัทธาประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวชสูงกว่าช่วงอายุอื่น การที่ประชาชนมีค่านิยมและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนามาก และปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการประเพณีของพุทธศาสนิกชนมีผลต่อการบวชและพระพุทธศาสนาที่อยู่ จึงควรนำปัจจัยที่มีต่อพระพุทธศาสนาและการบวช ที่เป็นการบวชนอกพรรษา หรือการบวชระยะสั้น ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยมการบวช ให้เห็นคุณค่าของการบวชในพรรษา โดยการจัดการเรียนรู้ทั้งปริยัติและปฏิบัติของผู้ที่บวชเรียน ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกปฏิบัติและการอบรมมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้านำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นคนที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้แนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรในทศวรรษหน้าเพิ่มขึ้น นโยบายร่วมของรัฐ เอกชน และคณะสงฆ์ในการพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา การอบรมพัฒนาพระภิกษุสามเณร การส่งเสริมความประพฤติของพระภิกษุสามเณร และการรณรงค์การนำหลักธรรมมาใช้และดำเนินชีวิตให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นการกระตุ้นปัจจัยด้านความศรัทธา ค่านิยม และความประพฤติของพุทธศาสนิกชนที่ต้งามให้มีความสำคัญ และมีแรงกระตุ้นต่อแนวโน้มจำนวนพระภิกษุสามเณรให้มีจำนวนมากขึ้น

7 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มการวิจัยของมหาลัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์พบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69. ซึ่งแนวโน้มของการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นพิจารณาจากจำนวนโครงการวิจัยและนักวิจัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยก็มีนโยบายให้คณาจารย์ได้ผลิตผลงานวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงคาดว่าจะมีนักวิจัยเพิ่มขึ้นและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะโครงการวิจัยชุดที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยเป็นจำนวนมาก

8 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาทิศทางการอุดหนุนการวิจัย

ทิศทางและเป้าหมายของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนขณะเดียวกันก็ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาองค์ความรู้หรือกระบวนการพัฒนามหาวิทยาลัยและสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ ซึ่งการดำเนินการสร้างกรอบหรือขอบข่ายการวิจัยเพื่อของงบประมาณอุดหนุนการวิจัยนั้น ทางสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ให้ความสำคัญเป็นระดับต้นๆ โดยมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบหรือประเด็นให้

นักวิจัยได้นำไปสู่การสร้างและพัฒนาโครงการ วิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ขณะเดียวกันสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้มีแนวโน้มที่จะทำงานวิจัยในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ เช่น จากการศึกษาของ พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ และคณะ (2552) การศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสตร์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมทูตไทยในอินเดีย จากการศึกษาพบว่า ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูต วัดไทยในอินเดีย ถือเป็นยุคทองของพระธรรมทูต วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธในอินเดียและชาวพุทธต่างชาติ ได้ประกาศเกียรติคุณของชาติให้ประจักษ์แก่คนทั่วโลก ในส่วนข้อเสนอแนะพบว่า พระธรรมทูตปัจจุบันมีจำนวนน้อยมาก การทำงานไม่เป็นทีม ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีเครือข่ายชาวพุทธระดับนานาชาติและองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องสร้างสำนักงานพระธรรมทูตให้ชัดเจน เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับองค์กรได้ เป็นต้น

9 องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่า การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงแคบหรือการใช้ประโยชน์จากการวิจัยยังน้อยอยู่ซึ่งผลการวิจัยบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา มากแต่ขาดการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์การนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้วิจัยเองก็อาจจะมีอยู่บ้างและการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดหรือไปทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยนักวิจัยหรือนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็มีไม่น้อย ขณะเดียวกันน่าจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะ เพียงแต่ว่ายังไม่มีการทำการศึกษาสำรวจว่าผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วมีหน่วยงานใดนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องไปใช้ประโยชน์ และลักษณะการใช้ประโยชน์เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพแล้ว พบว่า มีโครงการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ได้ เช่น

การวิจัยคัมภีร์.. จากการศึกษาของ สุขญา ศิริธัญญกร และคณะ (2548) เรื่อง การวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ เรื่องการศึกษาวิเคราะห์คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : ความตาย กับ มรณัสสติ นั้น กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่องความตายที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาการใช้ความตายเป็นอารมณ์ และเพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติเรื่อง ความตายสำหรับประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ ก็มีพื้นฐาน จะเสนอแนวทางแห่งความตายและการระลึกถึงความตายที่ถูกต้อง จะช่วยคลายความสะอึกกลัวต่อความตายของคนทั้งหลาย และช่วยบรรเทาความเศร้าโศกเสียใจที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อคนเราจะตาย ก็ตายไปอย่างมีสติสงบ ไม่หลงตาย

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ซึ่งจากการวิเคราะห์รูปแบบ งบประมาณ และการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐาน สถิติ และการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ดำเนินการในระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยในระยะ 10 ปี (พ.ศ.2542-2551) พบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา และกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า รูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัยของสถาบันวิจัยในระยะ 10 ปีมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 เพื่อให้มีจำนวนโครงการวิจัยมาก

ยิ่งขึ้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการประชาสัมพันธ์ช่วงเวลาหรือปฏิทินการรับพิจารณาโครงการวิจัยอย่างทั่วถึงโดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 เนื่องจากรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีความจำเป็นต่อความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องศึกษาค้นคว้าหลักธรรมที่อยู่ในคำภีร์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเฉพาะเพื่อให้มีผลงานการวิจัยในด้านคัมภีร์หรือหลักธรรมมากยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยโครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นโครงการชุดและโครงการเดี่ยวไปพร้อมๆ กันเนื่องจากการทำโครงการวิจัยชุดเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรสร้างทีมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านขึ้นมาโดยเฉพาะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสานเพิ่มขึ้นเพื่อจะได้นำไปสู่การศึกษาต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด สถาบันวิจัยควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในเชิงตอบปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้นเพราะงานวิจัยทางคณะสงฆ์มีมากพอสมควรและจะต้องดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไป อย่างไรก็ตามควรส่งเสริมสนับสนุนโครงการวิจัยที่เป็นการพัฒนาสังคม ประเทศชาติโดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

1.5 จากการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยสถาบันให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

1.6 สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สถาบันวิจัยควรมีการติดตามผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการว่าผู้วิจัยหรือหน่วยงานใดได้นำผลการวิจัยไปใช้บ้าง และใช้ในลักษณะใด ผลเกิดขึ้นหลังการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นอย่างไรบ้างเพื่อนำประเด็นการวิจัยไปศึกษาต่อยอดและขยายผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

.2.1 การสังเคราะห์งานวิจัยระหว่างปี 2552-2556

2.2 วิจัยด้านศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

2.3 การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนารองการวิจัยของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า

2.4 การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน” ทำให้ได้ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์ที่มีความลึกซึ้ง และเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบของงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

อ้างอิง

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุรงค์.(2546). การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงสังเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล.(2549).การวิจัยเชิงปฏิบัติการ:แนวทางสำหรับครู.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทนนทพันธ์พริ้นติ้งจำกัด.

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : กรม .

จรัส สุวรรณเวลา.(2545). ระบบวิจัยโลกกับระบบวิจัยไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.

ฉัตรศิริปิยะพินิตสิทธิ์. (2549). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ภาควิชาการประเมินผลและวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ทองสุข ปิยวงษ์. (2540). การสังเคราะห์ข้อค้นพบเกี่ยวกับเทคนิควิธีวิจัยจากวิทยานิพนธ์สาขาวิชา วิจัยการศึกษา.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธารินี พลเยี่ยม. (2547). การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 – 2545. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2542). วิธีการวิจัยทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

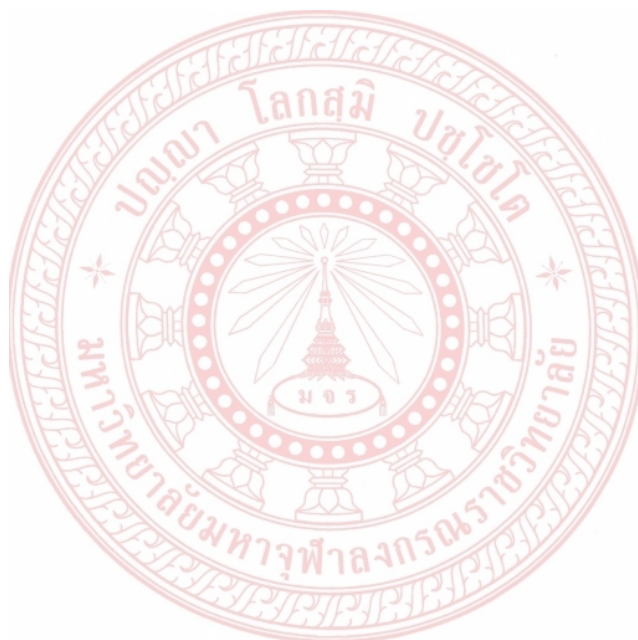
นิตา ชูโต. (2548). การวิจัยเชิงคุณภาพ=Qualitative Research. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินต์โพร.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542) . การวิเคราะห์อภิมาน Meta-Analysis. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัย การศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). การประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2545). การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, สุภาพ ฉัตรภรณ์. (2541). การออกแบบการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2
- วิชัย ตันศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา : ทฤษฎี และภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภางค์ จันทวานิช. (2542). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2543). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (executive summary)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปริมาณและเชิงเนื้อหาจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ซึ่งจากการวิเคราะห์รูปแบบ งบประมาณ และการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐาน สถิติ และการดำเนินการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ดำเนินการในระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2542-2551) ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยในระยะ 10 ปี (พ.ศ.2542-2551) พบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 โดยที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการให้อุดหนุนทุนวิจัยโดยภาพรวมพบว่า ระยะ 10 ปีที่ผ่านมาสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มีโครงการวิจัยประมาณ 256 โครงการ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนการวิจัยต่ำสุด 40,000 บาท และสูงสุด 1,160,000 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ย 238,142 บาทต่อโครงการ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา และกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบปีงบประมาณกับรูปแบบการวิจัยแล้ว ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 ของโครงการทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.6 โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนมากให้การอุดหนุนทุนการวิจัยอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท โดย รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน จำนวน 98 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.1

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า รูปแบบการวิจัยกับการอุดหนุนทุนการวิจัยของสถาบันวิจัยในระยะ 10 ปีมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สถิติจำนวนโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุด จำนวน 53 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.1 เพื่อให้มีจำนวนโครงการวิจัยมาก

ยิ่งขึ้นสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการประชาสัมพันธ์ช่วงเวลาหรือปฏิทินการรับพิจารณาโครงการวิจัยอย่างทั่วถึงโดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนมากใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 150 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 56.8 เนื่องจากรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีความจำเป็นต่อความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องศึกษาค้นคว้าหลักธรรมที่อยู่ในคำภีร์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการเฉพาะเพื่อให้มีผลงานการวิจัยในด้านคัมภีร์หรือหลักธรรมมากยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ได้อนุมัติให้เงินอุดการวิจัยแก่นักวิจัยระยะ 10 ปี (2542-2551) อยู่ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท จำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยโครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยชุด สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นโครงการชุดและโครงการเดี่ยวไปพร้อมๆ กันเนื่องจากการทำโครงการวิจัยชุดเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรสร้างทีมวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านขึ้นมาโดยเฉพาะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงคุณภาพหรือแบบผสมผสานเพิ่มขึ้นเพื่อจะได้นำไปสู่การศึกษาต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องระหว่างงบประมาณที่อุดหนุนกับยุทธศาสตร์การวิจัยแล้วพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์มากที่สุดจำนวน 142 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ของโครงการทั้งหมด สถาบันวิจัยควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในเชิงตอบปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้นเพราะงานวิจัยทางคณะสงฆ์มีมากพอสมควรและจะต้องดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไป อย่างไรก็ตามควรส่งเสริมสนับสนุนโครงการวิจัยที่เป็นการพัฒนาสังคม ประเทศชาติโดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

1.5 จากการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การวิจัยกับรูปแบบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยงานวิจัยเป็นฐาน สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยสถาบันให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

1.6 สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สถาบันวิจัยควรมีการติดตามผลการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการว่าผู้วิจัยหรือหน่วยงานใดได้นำผลการวิจัยไปใช้บ้าง และใช้ในลักษณะใด ผลเกิดขึ้นหลังการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นอย่างไรบ้างเพื่อนำประเด็นการวิจัยไปศึกษาต่อยอดและขยายผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การสังเคราะห์งานวิจัยระหว่างปี 2552-2556

2.2 วิจัยด้านศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

2.3 การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า

2.4 การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาภิมาน” ทำให้ได้ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์ที่มี
ความลึกซึ้ง และเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบของงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

